

Pályázati pavilon

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY MAGAZINJA

2012. tavasz

erasmus
25

A TARTALOMBÓL:

- 25 éves az Erasmus
- A hatékony kreditismerésért
- Tanulási eredmények a mobilitás középpontjában
- Társadalmi felelősségvállalás a közintézményekben

tartalom

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:

Kardos Anita

SZERKESZTŐK:

Balla Ágnes

Kármán Tímea

Kurucz Katalin

Szegedi Eszter

FELELŐS KIADÓ:

Tordai Péter igazgató

GRAFIKAI TERVEZÉS,

TÖRDELÉS: Baukó Bernadett

és Vilími Kata

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Komáromi Nyomda

KIADJA a Tempus

Közalapítvány, 2012

Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat, valamint az Európai Bizottság audiovizuális gyűjteményének fotóit (16., 17., 35. oldal) és Sárospatak honlapjának képeit (28. oldal).

Credit © European Union, 2012

A magazin megjelenését a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay utca 31.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnőttképzési nyilvántartási
szám: 01-0487-04
Akkreditációs lajstromszám:
AL-0484

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

4

FÓKUSZBAN

4 25 ÉVES AZ ERASMUS

- 4 Az Erasmus 25 pillanata
- 6 A szenvedélyes koordinátor – Dudás Mária Erasmus nagykövete
- 8 Bakos Piroška – a hallgatók hazai nagykövete
- 8 Erasmus Szabadegyetem
- 10 Erasmus miniatűrök

12

PÁLYÁZATOK

12 HÍRCSOKOR

- 12 Comenius egyéni diákmobilitás
- 12 Mobilizálódnak a középiskolai ofó-órák
- 13 Újra: Comenius iskolai együttműködések – Partnerintézmény-kereső szeminárium
- 14 Aces buli Aces-landben
- 15 Új energiák az iskolai mindennapokhoz – Pestalozzi hálózat

16 PÁLYÁZATI TIPPEK

- 16 Mi kell egy eredményes előkészítő látogatáshoz?
- 17 Hogyan tarthatóak fenn a projektek eredményei?
- 18 Az esélyegyenlőség erőt, az esélyteremtés önbizalmat ad

19 PROJEKTTÜKÖR

- 19 Megosztott emlékeink: európaiak a 60-as években
- 20 Diákélmények
- 22 Színvonalas képzés ingázás nélkül. Coaching és projektmenedzsment a közoktatásban – hogyan működik?
- 24 „Közösség alapú tanulási módszerek” – Az oktatás, a képzés és az üzleti világ közötti együttműködés előmozdítása
- 26 Autentikus nyelvhasználat – Szakmai gyakorlat egy egri nyelviskolában
- 27 Szakmai kirándulás a CEEPUS-szal
- 29 Tanulási eredmények a mobilitás középpontjában
- 32 Ötven év felett a helyi közösségekért!
- 34 Aktív állampolgárság: a civil szféra és az állami szféra együttműködése

35

TUDÁSKÖZPONT

35 HÍRCSOKOR

- 35 On-line fórum és webinariumok az iskolavezetéséről
- 35 Esélyteremtés szakképzéssel
- 36 KÚT Program: Közösségi út a tanuláshoz

38 ELISMERÉSRŐL, KREDITEKRŐL, TANULÁSI UTAKRÓL

- 38 Többet tudni – otthon lenni a világban
- 40 Kutatás a hatékony kreditelismerésért
- 41 Minőségi mobilitás a szakképzésben = ECET-szemlélet
- 43 A Nemzeti ECET Szakértői Hálózat munkájáról
- 43 ECET a gyakorlatban – első lépések
- 44 Attitűdről, nemzetközi sztereotípiákról és a high-tech könyhai eszközökről
- 45 Az ír képzési keretrendszer a gyakorlatban – Szakértői tanulmányút
- 47 Nemzetközi kitekintő

48 TUDÁSKÖZPONT

- 48 Csapatmunka – nyelvtudás – mobilitás: három nélkülözhetetlen készség a frissdiplomás sikeres elhelyezkedéséhez
- 50 Társadalmi felelősségvállalás – mit tehetnek ezért a közintézmények?

52 KIADVÁNYAJÁNLÓ

- Munkaerőpiac-orientált felsőoktatás – Ötletek, bevált gyakorlatok az „Új készségek és munkahelyek” európai kezdeményezéshez
- Fókuszban a tanulás támogatása
- Az egész életen át tartó tanulás eszköztáráról
- Nemzetközi mobilitás és munkaerőpiac
- Az Európai Unióval kapcsolatos ismeretek oktatása Comenius projektek segítségével
- Erasmus Intenzív Programok

VENDÉGOLDAL 54

- 54 Nemzeti kincsünk: a tehetség

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK 56

- 56 Egész életen át tartó tanulás program
  - Erasmus
  - Comenius
  - Leonardo
  - Grundtvig
- 60 Pestalozzi program tanár-továbbképzési szemináriumai
- 61 CEEPUS hallgatói és oktatói mobilitási pályázatok
- 61 Erasmus Mundus
- 62 Tempus IV
- 63 Európa a polgárokért program

KÉPZÉSI AJÁNLÓ 66

Kedves Olvasó!

Mostani számunk fókusztemája magától értetődően adódott: az Erasmus program létrehozásának 25. évfordulója kitüntetett, ünnepi alkalom. Az Európai Unió felsőoktatási programjának negyedszázados története meghatározó szereppel bír mind az EU belső integrálódásának, mind az európai felsőoktatás átalakulásának vonatkozásában.

A fókusztema cikkei sok-sok adalékkal mutatják be a program eredményeit és hatását. Itt csak két elemre szeretnék röviden kitérni: a program európai és hazai szakpolitikai támogatására, valamint a közeljövő kihívásaira.

Mint az közismert, az Erasmus program 12 éven keresztül az Európai Unió oktatási együttműködési programjának, a *Socrates* programnak a részeként valósult meg, 2007 óta pedig – immár a szakképzést is magába foglaló – *Egész életen át tartó tanulás* program felsőoktatási komponensként működik. A hétéves program jövő év végével zárul, és jelenleg zajlik a 2013 utáni, újabb hétéves időszakra vonatkozó program előkészítése. Az Európai Bizottság által tavaly novemberben benyújtott előterjesztés szerint az új, már az ifjúsáspolitikát és a sportot is magába foglaló program neve *Erasmus for All – Erasmus mindenkinek* lenne, és az egyes alágazatok ezen belül kapnának megkülönböztetett jelzőket: *közoktatási Erasmus (Erasmus Schools)*, *szakképzési Erasmus (Erasmus Vocational Education and Training)*, *felsőoktatási Erasmus (Erasmus Higher Education)*. Azt lehet vitatni, hogy promóciós szempontból célszerű-e megválni a közoktatásban már bejáratott Comenius vagy a szakképzésben jól ismert Leonardo nevektől, de az előterjesztés jól mutatja, hogy az **európai döntéshozók jó része az Erasmus programot tekinti olyan sikeres és népszerű márkánévnek**, aminek az alkalmazása a többi alágazat számára is előnyökkel járhat. Európai szinten tehát az Erasmus sikere megkérdőjelezhetetlen, divatos szóval élve brand lett belőle.

A kormány félidei értékelése kapcsán éppen az Erasmus 25 konferencia előtti napokban hangzott el a Kossuth Rádió híreiben, hogy **az oktatási államtitkárság az elmúlt két év legnagyobb sikerei között tartja számon a hallgatói mobilitási programokat**, az MTI pedig részletesen is írt az uniós oktatási program és annak részeként az Erasmus program eredményeiről. A konferencián Dr. Kis Norbert felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár is elismerően szólt a program kultúrtörténeti jelentőségéről, az EU-ban betöltött integrációs szerepéről, az európai felsőoktatás egyik lehetséges kitörési pontjaként értelmezve azt. A hazai oktatáspolitikai tehát nemcsak ismeri, de el is ismeri az Erasmus program eredményeit. A felsőoktatás nemzetköziesítését támogató és a hallgatói mobilitás jelentős növelését szolgáló, 2020-ig szóló Campus Hungary koncepció megvalósítása során számít az Erasmus program bevált eredményeire, jól működő hazai és nemzetközi intézményi hálózatára. TÁMOP forrásból jelentős összegeket, a következő három évben mintegy 6 milliárd forintot kíván erre a célra fordítani a kormány.

A konferencián sok szó esett arról, hogy az Erasmus program hogyan szolgálta az egyes résztvevők szakmai karrierútjának a fejlődését, az intézmények nemzetközi kapcsolatrendszerének a bővítését, képzési profiljának alakulását, a hallgatók és az oktatók szemléletének formálását. Az első támogatottak az úttörők nehéz szerepét vállalták, amit azonban hamarosan az építkezés, az intézményfejlesztés időszaka követett. Kialakultak a szükséges struktúrák és eljárásrendek, a résztvevők létszámának növelése mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapott a minőség kérdése is.

Az ünnepi konferencia előadói és hozzászólói a program előtt álló kihívásokat sem hallgatták el. Az elmúlt években – miközben a külföldi szakmai gyakorlatok, illetve az oktatói és személyzeti mobilitás népszerűsége jelentősen megnőtt – **megtört a külföldi tanulmányi időszakra jelentkező hallgatók számának növekedése**. A kormányzat által különösen preferált műszaki, természettudományos, informatika szakos hallgatók mobilitási részesedése alacsony. A külföldön megszerzett kreditek elismerése még messze nem teljes körű, mind a szabályozás, mind a szemlélet kapcsán van még bőven mit tenni. Az intézmények nemzetköziesítését, a bejövő hallgatók számának növelését egyaránt korlátozza, hogy az idegen nyelvű kurzusok kínálata korlátozott.

Azt nem állíthatjuk, hogy az Erasmus program 2013 utáni időszakának minden részletét – nem 25 évre, de akár csak 2020-ig terjedően – ma már pontosan lehetne látni. Az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a tagállamok miniszterei között még nehéz tárgyalások várhatóak a következő bő egy év során. A legkritikusabb természetesen a költségvetés kérdése lesz. Az Európai Bizottság ambiciózus javaslata – kitörési pontnak tekintve az oktatást és a képzést – mintegy 70%-kal növelné meg a program költségvetését a jelenlegi programidőszakhoz képest. Ez Európa nehéz pénzügyi helyzetében a tagállamok egy részének az ellenállását válthatja ki. Nincs még konszenzus a program nevét, az egyes alágazatok súlyát, az uniós és a nemzeti szintű szereplők közötti feladatmegosztást és az egyes pályázattípusok feltételeit illetően. **Az új program szükségességét, az alapvető célokat és tevékenységeket, az átalakítás fő irányait illetően azonban egyetértés van**. Azaz nem látszik még az Erasmus program jövőjének minden részlete, de abban nincs vita, hogy van jövője.

A program azonban mindig csak egy keret marad. Ajtókat nyit ki, lehetőségeket teremt, de az érintetteknek múlik, hogy milyen tartalommal töltik meg. A Tempus Közalapítvány megköszönve az elmúlt 15 évi közös munkát az előttünk álló időszakban is kész a hazai felsőoktatás nemzetköziesítésének misszóját szolgálni, együttműködésben régi és új, hazai és nemzetközi partnereivel. Sok boldog születésnapot, Erasmus!

TORDAI PÉTER igazgató

25 éves az Erasmus

FÓKUSZBAN

Az Erasmus 25 pillanata

Idén 25 éves az Erasmus, az Európai Unió egyik legismertebb és legsikeresebb programja. Magyarországról mintegy harmincezer diák élt eddig az ösztöndíj nyújtotta lehetőséggel, akik számára sokszor sorsfordító élmény volt a külföldön töltött szemeszter vagy szakmai gyakorlat. A személyes sikertörténetek mellett az Erasmus program a felsőoktatás egészére is jelentős hatást gyakorol, és gazdasági szempontból is kiemelkedő jelentőséggel bír.

2012-ben ünnepeljük az Erasmus program fennállásának 25. évfordulóját, amelyről Európa-szerte és Magyarországon is mobilitási konferenciával, nagyköveti tevékenységekkel vagy sajtóhírekkel emlékezünk meg. Tekintsük át, hogy Magyarország számára milyen hasznot hozott az Erasmus programban történő részvétel! És közben persze készüljünk a következő 25 évre.

Az Erasmus program 1987-ben indult, akkor még kevesebb, mint 4000 hallgató utazott külföldre egy félévet tanulni. Kezdetben az Európai Bizottság önálló programja volt, majd 1995-ben, amikor a Socrates program első szakasza indult, annak, majd a Socratest követő *Egész életen át tartó tanulás* programnak a része lett.

Az Erasmus – pályázati program létre – jelentős hatással bír a felsőoktatási rendszerek reformjára is, hiszen a bolognai folyamat során meghatározott rendszerharmonizációs törekvések gyakran azokon az igényeken alapulnak, amelyek az Erasmus hallgatói mobilitással kapcsolatban merültek fel. Ilyenek például az átlátható és nemzetközi szinten is összehasonlítható felsőoktatási szerkezetek kialakítása, a kreditrendszer bevezetése és működtetése, amely a külföldön szerzett kreditek hazai tanrendben történő elismerését hivatott lehetővé tenni, illetve az Oklevélmelléklet automatikus kibocsátása a hazai diplomával együtt, amely a külföldi tapasztalatot is segíthet érthetővé tenni a munkaerőpiacon.

2009-ben a bolognai folyamatban részt vevő országok miniszterei úgy határoztak, hogy 2020-ra lehetőleg a felsőoktatásban végzők 20%-ának legyen külföldi tanulmányi tapasztalata, ez a döntés is az Erasmus program sikerén felbuzdulva született.

Évente 33 európai ország több mint 4000 európai felsőoktatási intézménye vesz részt a programban, és összesen 200.000 hallgató utazik külföldre Erasmus ösztöndíjjal. 1987 és 2007 között már 2 millió 200 ezer hallgató kapott Erasmus ösztöndíjat külföldi résztanulmányaihoz vagy külföldi szakmai gyakorlatához, és negyedmillió oktató számára nyílt lehetőség arra, hogy egy másik európai ország egyetemén oktasson hosszabb-rövidebb ideig.

Magyarország 1997 óta vesz részt az Erasmus programban, így a magyar részvétel 15 éves évfordulóját is ünnepeljük idén. Ez alatt az idő alatt 35 000 magyarországi hallgató utazott részképzésre egy másik európai ország felsőoktatási intézményéhez, vagy szakmai gyakorlatra egy külföldi vállalkozáshoz. Ha a célországokat tekintjük, azt látjuk, hogy a legtöbb magyar hallgató Németországba utazik tanulni, ezt követi a népszerűségi listán Franciaország, Nagy-Britannia, Finnország és Olaszország. Általános trend, hogy a hallgatók legszívesebben az alapképzési tanulmányi időszakban pályáznak az Erasmus ösztöndíjra. Az is megfigyelhető, hogy minden évben több a nő a kiutazók között: tízéves visszatekintésben kétszer annyi nő utazott, mint férfi az alapképzésben. A nemek aránya a felsőoktatásban

Tudtad-e?

A 2012/2013-as tanév során a résztvevők száma várhatóan eléri majd a 3 milliót.

biztosan szerepet játszik ebben, illetve az is, hogy a nők általában jobban beszélnek idegen nyelveket. Hasonló trend érvényesül a mesterképzésekben is, és csak a doktori szinten egyenlítődnek ki az arányok.

A magyar felsőoktatás nemzetközivé válását nem csak az segíti elő, ha külföldre küldjük a hallgatókat tanulni, hanem az is, hogy magyar felsőoktatási intézmények fogadnak hallgatókat – tekintettel arra, hogy egyre több külföldi Erasmus hallgató vá-lasztja hazánkat a résztanulmányai vagy a szakmai gyakorlata helyszínéül. Az elmúlt tíz év alatt a bejövő hallgatók száma elérte a 15 ezret.

A felsőoktatásban dolgozó oktatók és a nem oktatással foglalkozó munkatársak számára is kínál a program lehetőséget külföldi tapasztalatszerzésre, tanulásra vagy oktatásra: eddig több mint 8000 felsőoktatási dolgozó élt a lehetőséggel.

A mobilitás mellett nem elhanyagolható, hogy az Erasmus támogatja az európai felsőoktatási intézmények közös projektjeit és hálózatait is, amelyek keretében szakmai tapasztalatszerzésre, vagy új tananyagok, kurzusok, akár teljesen új szakok közös kidolgozására is kaphattak támogatást magyar és más európai intézmények.

Az Erasmus program eredményeit áttekintve nem hagyhatjuk figyelmen kívül, mennyire átalakult 20-25 év alatt a nemzetközi felsőoktatási színtér. Elindult a bolognai folyamat, amelyben már összesen 47 európai és Európával szomszédos ország vesz részt és dolgozik azon, hogy harmonizálják a felsőoktatási rendszereiket. A felsőoktatási rendszert a 90-es években még elitistának nevezhettük Magyarországon, hiszen sokkal kevesebben tudtak tovább tanulni, mint ahányan érettségiztek. Az utóbbi 2 évtizedben világszerte és nálunk is lezajlott már egy jelentős átalakulás, amely a tudásalapú gazdaság kialakításának az igényére épült, és amely egyben következménye is volt a felsőoktatásban tanulók létszámövlésének. Azt követően, hogy a felsőoktatás hol

proaktívan, hol kényszeredetten alkalmazkodni kezdett a megnövekedett hallgatói létszámból adódó kihívásokhoz, most újabb megoldandó kérdések elé néz a gazdasági válság, valamint az egész Európára nehezedő demográfiai csökkenés és a népesség öregekedése miatt. Mindezek következményeképpen a felsőoktatás céljai is változnak. Az új irányt megalapozza a demográfiai csökkenés okozta hallgatói létszámcsökkenés, illetve az állami szerepvállalás módosulása, így például Magyarországon az államilag finanszírozott hallgatói helyek számának a csökkenése. Várhatóan az Erasmus programot is érinti majd ez a változás, de egyelőre nem tudjuk, hogyan.

A változó felsőoktatási célok közé tartozhat még például az oktatói és kutatói réteg egyre erősödő igénye a legkiválóbbak tehetségellátására, a felsőoktatási intézmények típusai szerinti feladatelosztásra, valamint arra, hogy a képzési szerkezetet lehetőleg a munkaerő-piac igényei szerint alakítsák ki. A hallgatói igények is átrendeződnek, a továbbiakban talán kevesebb hallgató számára lesz elsődleges cél a „*mindegy milyen, csak diploma legyen*” hozzáállás, és ezt felváltja majd az, hogy költséghatékonyan, a munkaerőpiacon minél szélesebb körben használható tudást és szakképzettséget szerezzenek. Az ár-érték arány az egyre tudatosabb hallgató-fogyasztók körében nagyobb jelentőségre tesz szert.

A 21. század kihívásainak való megfelelés kényszere hamarosan átalakítja nemcsak a tanterveket, a tartalmat, de a tanulási módszereket és az oktatásszervezés módját is.

A magyar felsőoktatás választás előtt áll: szereplői vagy átgondolják valódi céljaikat és elébe mennek a változásoknak, vagy hagyják magukat vonszolni, sodorni az áradattal, amely nincs tekintettel arra, hogy például a 12 évvel ezelőtt bekövetkezett integráció után sikerült-e egységes intézményeket kialakítani vagy van-e elég állami finanszírozás.

Kitörési pontokat kell keresni azokból a helyzetekből, amelyek most nehezítik a felsőoktatás fejlesztésének a lehetőségeit. Az egyik ilyen kitörési pont, ha az érintettek tudatosítják, hogy a nemzeti felsőoktatás már régen az országhatárokon túlnyúló

hálózatok keretében működik, és a nemzetközivé válás továbbfejlesztése lehet az egyik kivezető út a szellemi és pénzügyi mélypontról. Ehhez szükséges az, hogy a nemzetközi tevékenységek beépüljenek az intézmény minden munkatársának és hallgatójának a mindennapjaiba, hogy a nemzetközi együttműködések, a mobilitás mindennapos tevékenységgé váljon a kivétel helyett.

Ebben az Erasmus programnak igen jelentős szerepe volt és van, hiszen rengeteg embert mozgat meg minden nap. Már a kezdetektől jellemző volt, hogy ha nem is mindig a legjobb tanuló, de biztosan a legrugalmasabb, az alkalmazkodásra leginkább hajlandó és innovációra éhes fiatalok indultak el külföldi tanulmányútra.

Nagyon sok hallgató felismerte már, hogy a külföldi tanulmányi tapasztalat vagy szakmai gyakorlat fontos előnyökhöz juttathatja a későbbi álláskereső során – különösen azért, mert a munkaerő szabadon áramlik Európában, és ezeket a lehetőségeket sokan szeretnék kiaknázni a diplomázás után. Természetesen az ösztöndíjprogramoknak nem csak a munkaerő elvándorlása lehet a következménye, hanem, ha a magyar egyetemek jó fogadóhelynek bizonyulnak, akkor az elvándorlók helyére jöhetnek hozzánk más országokból fiatal diplomások.

Ugyanakkor, ha azt nézzük, hogy az Erasmus milyen arányban mozgat meg embereket a magyar felsőoktatáson belül, azt látjuk, hogy a nemzetköziesítés Magyarországon még mindig inkább kivétel, mint szabály.

Sok hallgató – bár szeretne külföldön tanulni – különböző okok miatt nem mer belevágni egy ösztöndíjpályázatba. A félelem okai lehetnek a nyelvtudás hiányosságai, az ismeretlentől való félelem, anyagi nehézségek, egészségügyi okok vagy egyszerűen csak az, hogy nem jut elegendő információhoz a pályázati lehetőségekről és ezek feltételeiről.

Az európai uniós tagállamok célul tűzték ki, hogy a végzősök 20%-a szerezzen külföldi tanulmányi tapasztalatot 2020-ra. Magyarország is szeretne hozzájárulni ezen cél megvalósulásához – ennek egyik fontos eszköze az Erasmus program. ●

KURUCZ KATALIN

A szenvedélyes koordinátor

Dudas Mária Erasmus nagykövet

15 évvel ezelőtt felvetésére, miszerint vágjon bele intézménye az Erasmus nevű, Magyarországon újdonságnak számító pályázati rendszerbe, a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola akkori főigazgatója ennyit mondott: „*Mari, ha van kedve, csinálja!*” Marinak volt, és azóta is töretlen a kedve. A hallgatóknak nem csak koordinátora, tanára, de „anyai” segítője és *lifelong learning* barátja is egyben, immár az Óbudai Egyetem nevet viselő intézmény színeiben. Az Erasmus program 25. születésnapjának évében koordinátori nagykövetként képviseli országunkat.

Ki vagy Te, Mari?

A személyimben Dudas Ferencné vagyok. Az Erasmus és egyéb nemzetközi programokban Dudas Mária. Ennek az az oka, hogy amikor elkezdtem nemzetközi ösztöndíjakkal foglalkozni, akkor jöttek a *Dear Ferencné* és *Lieber Ferencné* kezdetű levelek, úgyhogy jobbnak láttam, ha maradok Mária. Az ELTÉ-re jártam, bölcsészetet és nyelvet tanultam. '77-ben jöttem a Tavaszmező utcába, az akkor még Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolára. Azóta itt ülök, az intézmény neve pedig vagy ötször megváltozott közben.

Honnan jött a külföldi pályázatokra való hajlamod?

Gyerekkorom óta szenvedélyem volt az utazás és a külföld. Már egész kisgyerekként elvarázsolt, mikor még nem is lehetett utazni. Ha ajándékba kaptam egy térképet vagy egy külföldi képeslapot, az nekem maga volt a csoda. Felnőtt fejjel pedig, amikor már volt lehetőségem rá, szenvedéllyel buzdítottam a diákokat arra, hogy utazni kell, világot látni kell, tanulni kell! Már a céhlegények is tudták, hogy külföldre kell menni, ha az ember tapasztalni, fejlődni szeretne. 1981-ben kezdődött a nemzetközi tevékenységem az akkori Kandón. A volt szocialista országok voltak a partnereink, valamint a KISZ KB engedélyével néhány nyugat-európai ország, ami nagy sláger volt akkoriban. 90-ben, a politikai változásoknak köszönhetően elkezdtünk hallgatói cseréket szervezni egykori nyugat-német partnereinkhez, akik nagyon befogadóak voltak. Aztán néhány Tempus, FEFA és British Council pályázat után érkezett a máig legfontosabb, és a mobilitásunkban a legnagyobb részt vállaló Erasmus. Amiből számomra hamarosan szerelem lett. Végig az mozgatott, hogy

építsünk ki olyan cserét, amivel külföldre lehet küldeni a diákokat – ehhez adott nagyon jó keretet az Erasmus. Az akkori főigazgató az addigi pályázatok sikere alapján szavazott nekem bizalmat, így amikor betérjesztettem neki az újabb pályázat tervét, azt mondta: „*Mari, ha van kedve, csinálja.*” És nekem volt kedvem, azóta sem tudom abbahagyni.

Mit jelent neked az Erasmus?

Először is, a Nemzetközi Mobilitási Központ vezetőjeként ez a fő tevékenységem. Én vagyok az intézményi koordinátor is, aki összefogja az Erasmust érintő rengeteg szálát. Érzelmileg pedig egy olyan közösségbe kerültem általa – hazai, nemzetközi szinten is –, ahol nagyon sok barátira, hasonlóan gondolkodó, egy irányba húzó partnerre lehet szert tenni. Ebben dolgozni nagyon jó, ez a szenvedélyem.

Mi minden történt 1997 óta?

Ez a 15 év tele volt kalanddal. A kezdetekkor sok minden másképp volt, alig volt technikánk, nem volt nyomtatóm, nem volt nemzetközi telefonvonalam. Az Erasmusban intézményi részről nem volt kidolgozott pályázati rendszer, a követségekre formanyomtatvány, biztosítás, honlap, stb. Ami volt, az a tizenegynéhány érdeklődő hallgató, akik szerettek volna utazni. Szerencsére ekkor már, más pályázatoknak hála, néhány külföldi partnerünk adott volt, csak be kellett őket építeni az alakuló rendszerbe.

Máig emlékezetes 1997 ősze, amikor még floppykon dolgoztunk, azon a néhány számítógépen, ami volt. A helyzetünket megnehezítette, hogy azokban a hónapokban kétnaponta bombariadó miatt ki kellett üríteni az épületet. Majdnem minden nap össze kellett szedni a floppykat, és elrohanni valahová, ahol van számítógép, a megfelelő alkalmazással. Így volt ez az első pályázatunk beadási határidejekor is. Hála Tóth Mihály akkori főigazgatónak, aki épp a tűzoltókkal együtt ért az épület elé, majd az államvizsgáztatás alatt aláírta a pályázatokat Óbudán, sikerült elpostázni őket időben. A kalandos beadást megírtam e-mailben a Tempus Közalapítvány akkori erasmusos munkatársának, Kemény Gabinak, aki ezt válaszolta: „Bombajó hétvégét!” Így kezdődött.

Máig emlegetjük azt a sztorit, ami egyik legelső kiutazó hallgatónkkal, Zsolttal esett meg, akinek elutazás előtt 1 héttel még nem volt meg a vízum. Az egyik legrégebbi német partnerünkhöz utaztak páran fiúk, Furtwangenbe. Sok-sok nyomozás és hercehurca után – indulás előtt két nappal – volt 1 órája, hogy beérjen a német követségre a vízumáért. Amikor ezt megtudta, felpattant és elszaladt, hiába kiabáltam utána, hogy adok pénzt taxira. Futva tette meg az utat, de olyan iramban, hogy szerintem egyvégtében utolérte a buszokat és a villamosokat. Ilyen problémákból, történetekből ezernyi volt annak idején.

A kezdetekkor nem tudtuk, hogyan kerülnek be a diákok a külföldi tanulmányi osztályra, hogyan ismerik majd el a krediteket, kap-e ösztöndíjat a hallgató külföldön vagy itthon, hol fog lakni – ezekre nem voltak még szabályok. Aztán jöttek az Európai Bizottságtól irányelvek, a Tempus Közalapítvány megfogalmazta a hazai szabályokat, mi pedig a belső szabályzatunkat.

Az első évben a hallgatói mellett már volt oktatói mobilitásunk is. A Tempus Közalapítvány már a kezdetekkor látta a lelkesedésünket, megkaptuk az első ECTS pilot projektet Debrecennel együtt. Ekkor már Brüsszelben is bemutatkoztunk. Ezek voltak a kezdeti évek.

Jelenleg hol tart az Erasmus tevékenységek?

A kezdetekhez képest megtízszereztük a kiutazók létszámát. Ma már 100-130 diák megy ki évente, és 80-90 fő körül fogadunk. A legtöbb hallgató Franciaországból, Németországból és Törökországból jön, de emellett még 8-9 másik országból is érkeznek hozzánk. Több tucat oktatónk is utazik Erasmusszal, valamint a személyzeti mobilitás is 10 fő felett van évente. A középmezőnyben vagyunk létszám tekintetében, ám az intézmény méretéhez képest jól állunk. A kiutazó hallgatók 98%-a sikertörténet.

Az irodánk kétszemélyes, rajtam kívül Ica (Lerner Ilona) dolgozik itt, aki kincset ér. Valamint minden félévben van egy hallgatói gyakoronokunk, és persze a kari koordinátorok is dolgoznak az ügyön. Mi ketten, hárman szervezünk mindent, ami az ösztöndíjjal kapcsolatos, a rengeteg rendezvényt, a bejövő hallgatók ügyeit és milliányi ügyes-bajos dolgot. Most éppen egy beszállókártyát akarok behajtani egy diáktól, mert csak annak ellenében kapja meg az egyetem az IP-re neki megelőlegezett útiköltséget.

Mi a titkod?

Nagyon szerencsés vagyok, mert egymásra talált a hivatásomban a munka és az ember. Szeretem és élvezem, amit csinállok, ez a titok. ●

Az interjút készítette: DÁNYI ANDREA

Nem koordinátor, intézmény!

Egy újságírói megkeresés miatt Mari a beszélgetés közben felhívta a ma már remek szakemberként dolgozó Zsoltot, aki annak idején olyan gyorsan futott a vízumáért. Érzékelteti Mari anyai gondosságát, hogy nem csak megvolt neki Zsolt száma, de a fiatalember, 15 évvel az ösztöndíja után, kétgyermekes családapaként így vette fel a telefont: „Csókolom tanárnő, este visszahívom.”

Németh Gergőt, a kétmilliomodik Erasmus hallgatónak választott magyar diákot Mari buzdította, hogy pályázza meg a címet, látva szorgalmát és a programban elért kimagasló eredményeit. Bár Gergő nem hitt abban, hogy labdába rúghat egy ilyen versenyben, Mari noszogatta, és folyamatosan tájékoztatta az esélyeiről. Amikor úgy döntött a Bizottság is, hogy valóban Gergő pályázata a nyerő, Mari felhívta őt és tájékoztatta: „Immár a 1-hez az esélye, Gergő!”

Büszkeséggel mesélt egy Zoltán nevű hallgatóról, aki reményteljes külföldi karrierje kezdetén, itthon nemrég feleségül vette az Angliában megismert magyar menyasszonyát. Mari természetesen hivatalos volt Zoli esküvőjére, és nem kis munkával saját készítésű nászajándékkal lepte meg. „Az összes létező anyagát, nyelvi felmérőjét, pályázati anyagát, az összes levelezésünket, fényképeket, a sikertörténet-interjúját kinyomtattam. Beköttem diplomának, az előlapján ez szerepelt: Török Zoltán életútja, konzulens: Dudás Mária.”

Mariról tudjuk, hogy nagy esélyegyenlőségi harcos, a fogyatékkal élő hallgatók minden követ megmozgató pártfogója. Az ő szárnyai alatt a kerekesszékes Robinak és Istvánnak sem kellett lemondania a külföldi tanulmányokról: példás német-belga-magyar együttműködésben, a rengeteg felmerülő gondot megoldva tölthettek el a fiúk 1-1 szemesztert Wilhelmshavenben, illetve Kortrijkban. Ugyanígy a francia Raphael is jöhetett hozzánk tanulni: a vak fiú kiemelt bánásmódban és gondoskodásban részesült Óbudán.

Tudtad-e?

Az amerikai Time Magazin az Európai Unió 20 legjelentősebb vívmánya közé sorolta az Erasmust.

Bakos Piroska

a hallgatók hazai nagykövete

Az Erasmus 25. évében hallgatói oldalról is választottak minden országban egy nagykövetet; hazánkban Bakos Piroska, a Pécsi Tudományegyetem 1998-ban Németországban tanult hallgatója kapta meg ezt a címet. Piroska azóta is „eukonform”: tavaly az EU-elnökség háziasszonya és szóvivője volt, idéntől pedig újra az MTV műsorvezető-szerkesztője.

„Kislányként mindig arról álmodoztam, hogy újságíró, tévés leszek, vagy színész, esetleg musicalszínész. Mindenképpen olyasvalaki, aki kommunikációval foglalkozik.

Amikor az Erasmus ösztöndíjat megkaptam, 23 évesen, akkor tömegkommunikáció szakra kerültem Frankfurt/Oder egyetemére. Sokkal önállóbb lettem, mint korábban, és meg kellett állnom a helyem mindenféle nehéz helyzetekben. Ez természetesen nagyon sokat segített aztán később az újságírói munkámban. Valójában óriási lökést adott a karrieremhez, hiszen akkoriban kevesen voltak, akik németül a Magyar Televízióban ilyen magas szinten beszéltek volna. Ezért én rögtön mehettem Ausztriába, Németországba forgatni, és a legrangosabb eseményeken tudtam részt venni.

Nagyon szeretem a híradós műsorvezetést, mert akkor úgy érzem, hogy hozzá tudom segíteni az embereket ahhoz, hogy megértsék, mi zajlik körülöttük a világban. És ezt rajtam keresztül kapják meg, ami óriási dolog és nagy megtiszteltetés.”

Piroskával egy hosszabb interjút olvashatnak a Pályázati Pavilon 2011. tavaszi számában, ami elérhető az interneten is: www.tka.hu » könyvtár. •

Sebészrobotok • versengés és csalás • riport-filmek • sejtbiológia • street art • kortárs irodalom • pénzügykutatás • fehértörpék • divat • on-line piacok • nemzetközi média • részecskegyorsítás

Erasmus

Magyarországról az elmúlt években mintegy harmincötezer diák élt az Erasmus nyújtotta lehetőséggel, és többségük számára meghatározó élmény volt az ösztöndíjas időszak. Sokan szép karriert futottak be azóta: van közöttük újságíró, fejlesztő mérnök, sejtbiológus, irodalmár, street art szakértő, CERN munkatárs, pénzügyi kutató, divattervező, topmenedzser, pókszakértő – és a végtelenségig lehetne folytatni a sort. Minden szakmának megvannak a maga kérdései, rejtélyei, szépségei. Ezekbe nyerhet bepillantást a hallgatóság az Erasmus Szabadegyetem előadásain.

**Minden hónap
3. keddjén 18 órától
a budapesti
Kossuth Klubban
(VIII. Múzeum u. 7.)**

Tudtad-e?

Egy 2006-os kutatás szerint a kiutazó hallgatók 82%-a az első volt a családban, aki külföldre utazhatott tanulni.

Szabadegyetem

Az előadók tehetséges fiatalok a lehető legváltozatosabb területekről, akik ifjú koruk ellenére már komoly szakmai sikereket értek el, és a munkájuk érdekes részleteit most megosztják a nagyjérdeművel. Ami közös bennük: izgalmas dolgokkal foglalkoznak, komoly elismertségre tettek szert, és évekként megelőzték mind Erasmus ösztöndíjasok voltak.

A márciusi nyitó előadáson három közvetlen, nyitott, sokoldalú előadót ismerhetett meg a népes közönség.

BAGÓ ÁKOS

maga is sikeres vállalkozó: mesélt az írásfejlesztő tollról, a díjnyertes térdprotézisről, amit igazi emberi testeken próbált ki, a saját kávézójáról, amit azért indított, hogy legyen hol beszélgetnie az emberekkel, és arról is, hogy miért dühíti az eldobható csomagolás.

GYÉMÁNT BÁLINT

remekül improvizált, nemcsak gitárral: felidézte a Norvég Zeneakadémián szerzett élményeit, ahol még az is előfordulhat, hogy táncrea kell zenélni, beszélt a Japánban, Indiában tartott teltház koncertjeiről, a zenetanítás nehézségeiről és szépségeiről, és megmutatta, mi az a loop.

DOBOS ERZSÉBET,

a Nemzeti Külgazdaság Hivatalának elnöke arról is mesélt, hogy hogyan lehet sikeresen tárgyalni egy bizalmatlan kínai delegációval, illetve hogyan tágítható egy magyar vállalkozás exportpiaca, hogy ne csak addig terjedjen, ameddig autóval el tud jutni. Esőben biciklizni nem jó, még Hollandiában sem, de érdemes kitartani!

További előadások az őszi szemeszterben: szeptember 28-án (kivételesen nem kedden, hanem a Kutatók Éjszakáján), október 16-án és november 20-án. •

A rendezvénysorozat, melyet a Tempus Közalapítvány az Erasmus program 25. születésnapja alkalmából indított, mindenki számára nyitott és ingyenesen látogatható. Regisztrálni a www.erasmusszabadegyetem.hu oldalon lehet.

Az előadók videói a rendezvény honlapján megtekinthetők!

erasmus

25

Erasmus

Az elmúlt 25 évben közel hárommillió hallgató kapott lehetőséget arra, hogy az Erasmus program keretében egy-egy európai országban tanuljon vagy végezze szakmai gyakorlatát. Mindegyik hallgató más és más élményekkel tért haza, de abban valamennyien egyetértenek, hogy az ösztöndíjnak köszönhetően igen fontos szakmai tapasztalatokkal lettek gazdagabbak. A kiutazók személyes fejlődésére is nagy hatással voltak a külföldön töltött hónapok. Néhány volt ösztöndíjas benyomásait mutatjuk meg az alábbiakban.

Mennyire felelt meg előzetes elvárásaidnak az Erasmus félév?

„Sokkal többet kaptam ettől a félévtől, mint amire számítottam: kinyílt előttem a világ. Sokkal szélesebb rálátást nyertem a mérnöki szakmára, az európai kultúrára, és én magam is kinyíltam kicsit.”
BALÁZS GYURI, számítógépes hálózatok • Erasmus ösztöndíj • Ulm

Mivel gazdagodott a szakmai tudásod, személyiséged?

„Ez az év valóban olyan távlatokat nyitott meg előttem szakmailag, amelyekkel azelőtt nem voltam tisztában. A legfontosabbakat tanultam meg: a testnek, a léleknek és a hangszerek teljesen össze kell olvadnia, elfeledve azt, hogy egy fagotton, egy hangszeren játszol. A nyelvtudásom szintén sokat fejlődött. Úgy érzem, hogy a sok gyönyörű élmény és a sok nehézség egyvelegéből fakadóan sokkal éberebb lettem és nem igazán lepődöm meg már semmin, amivel szembetalálhatom magam. Berlinben 21 évesen váltam valóban nagykorúvá.”
MOHAI BÁLINT, fagottművész • Erasmus ösztöndíj • Berlin

Mi volt a legpozitívabb élményed?

„Finnországban a tér: a tenger befagy és se vége, se hossza. Az emberek nagyon megbízhatók: soha nem tűnt el a sniccerem az asztalomról.”
TARR HAJNALKA, képzőművész • Erasmus ösztöndíj • Taik és Marseille

Tudtad-e?

Az Erasmus hallgatók körében Spanyolország a legkedveltebb célország, a magyar hallgatók népszerűségi listáját azonban évek óta Németország vezeti.

miniatúrák

Találkoztál-e odakint olyan dologgal, amire nem lehetett felkészülni, és váratlanul ért?

„Igen, az egyedülre nem készültem fel, és gyakorlatilag az első pár napban döbbsentem rá, hogy hónapokra távol kerültem az otthonomtól, ez most nem egy szokásos egyhetes látogatás lesz. Viszont ez az állapot körülbelül tíz napig tartott, mert addigra már sok emberrel ismerkedtem meg, és ezek hál'istennek nem bizonyultak felszínies kapcsolatoknak. Még arra sem készültem fel, hogy mennyi csodálatos dolog fog velem történni.”

NÉDER PANNI, színházi rendező •
Erasmus szakmai gyakorlat • Berlin

Jelenleg mivel foglalkozol, és hogyan tudod ebben hasznosítani a kinti tapasztalataidat?

„Mivel még mindig azzal foglalkozom, amibe kint belefogtam, így mind a mai napig hasznosítom és hasznosítani is fogom a Firenzében tanultakat. Míg tíz éve zöldfülű hallgatóként jártam Firenzében, addig tavaly már meghívott előadóként térhettem vissza Toszkánába. Két éve egy, a kutatási területemmel kapcsolatos egyetemi kurzust is akkreditáltattam, így a kutatási tapasztalataimat átadhatom a hallgatóknak az ELTE-n és a Szegedi Tudományegyetemen is. Ami pedig Olaszországot illeti, jelenleg is épp egy olaszországi képződményekkel foglalkozó cikken dolgozom.”

DR. KELE SÁNDOR, geológus • *Erasmus ösztöndíj • Firenze*

Mit üzensz a jövő Erasmus-generációjának?

„Ahogy a saját gyermekeimnek, másoknak is azt a tanácsot tudom adni, merjenek bátran pályázni! Kiutazás előtt ismerkedjenek meg a célország kultúrájával, olvassanak könyveket, nézzenek filmeket. Néhány, az adott nyelven jól-rosszul kimondott mondat pedig biztosan megnyitja az ottaniak szívét, hiszen nincs olyan, aki ne értékelné a külföldiek próbálkozását, hiszen ez a nyitottság és megbecsülés jele. Örülök, hogy családom támogatásával én is belevághattam, mindenkinek javaslom, ha teheti, próbálja meg. A hallgatóknak sikeres nyelvtanulást, az Erasmusnak pedig boldog születésnapot kívánok! Vagyis *Sto lat* – ahogyan a lengyel mondja.”

SZOLÁRY HENRIETTE, pedagógus • *Erasmus ösztöndíj • Krakkó*

A teljes interjúk és további Erasmus történetek a www.erasmusszabadegyetem.hu oldalon és a Facebookon.

Az interjúkat készítette:
DÁNYI ANDREA és PAULIK LÍVIA
(Szerkesztette: HLAVATY ILLDIKÓ és PAULIK LÍVIA)

Hírcsokor

PÁLYÁZATOK

Comenius egyéni diákmobilitás

A Comenius család legfiatalabb tagja a majdnem legfiatalabb pályázóknak szól, és idén indul útjára sok más ország mellett végre Magyarországon is. Pályázni ugyan tavaly decemberben kellett az iskoláknak, de a részt vevő középiskolás diákok idén szeptembertől indulhatnak hosszabb-rövidebb ideig, azaz nem kevesebb, mint három hónapig, de akár egy egész iskolaévig is tartó „kiküldetésükbe” iskolájuk volt vagy jelenlegi Comenius partneréhez.

Nagy kihívás ez a számukra, hiszen távol a családjuktól, idegen környezetben, idegen fogadócsaládnál laknak majd, ahova be kell illeszkedniük, meg kell küzdeniük a hon-

vággyal, és idegen nyelven kell felvenniük a ritmust az iskolában. A következő kihívás az ösztöndíj leteltével éri majd őket, amikor el kell engedniük az új élményeket, az akkora már ismerős és remélhetőleg megszeretett új közeget, barátokat, és vissza kell költözni a korábban oly jól ismert és szeretett környezetbe. Ahhoz, hogy ez a be- és visszailleszkedés a lehető legkönnyebben, zökkenőmentesen menjen, a program komoly segítséget nyújt: a diákok felkészítésen vesznek részt kiutazásuk előtt és megérkezésük után is, ami mind pszichológiai, mind technikai szempontból segíti őket. A partneriskolák közösen kidolgozott tanulmányi szerződést kötnek, amiben pontosan lefektetik, hogy kinti tanulmányai során milyen órákon vesz majd részt a kiutazó diák, és azt hogyan fogadják el és számítják bele az itthoni tanulmányaiba.

Idén az előzetes tervek és igények szerint 5 magyar iskola legalább 19 tanulója

vehet majd részt ebben a programban, az úti célok pedig Olaszország, Franciaország, Finnország és Ausztria.

Ha szeretné, hogy 2013-ban az Ön iskolájának tanulói is részt vegyenek a Comenius egyéni diákmobilitás programban, akkor már ősszel érdemes fölvenni a kapcsolatot korábbi vagy jelenlegi Comenius partnerekkel, hogy a 2012. december 3-i határidőre be tudják nyújtani a pályázatot.

További információ a Tempus Közalapítvány honlapján: www.tka.hu » Pályázatok » Egész életen át tartó tanulás program » Comenius » Comenius egyéni diákmobilitás •

Mobilizálódnak a középiskolai fő-órák

Tizenöt HÖÖK-tag látogatta meg 2012. március-áprilisában országszerte a középiskolákat, hogy egy-egy rendhagyó osztályfőnöki óra keretében tájékoztassa a diákokat az európai mobilitási lehetőségekről, saját élményeikkel fűszerezve.

ÚJRA:

Comenius iskolai együttműködések Partnerintézmény-kereső szeminárium Budapest » 2012. november 28–30.

Még alig érkeztek be a 2012-es pályázati forduló Comenius iskolai együttműködések pályázatai, már 2013-ra készülve partnerintézmény-kereső szemináriumot szervezünk azoknak, akik jövő februárban szeretnének pályázni új partnerekkel új projektre. A szemináriumra 33 országból várunk résztvevőket, így természetesen Magyarországról is. A részvétel a Comenius előkészítő látogatások pályázattípus keretéből finanszírozható, így aki jelentkezni szeretne, ne felejtse el ősszel pályázni! Akit érdekel a lehetőség, figyelje rendszeresen a hírlevelünk közoktatási rovatát, ugyanis itt is megjelentetjük majd a felhívást.

Ha még nem olvasója hírlevelünknek, itt feliratkozhat: www.tka.hu » Hírlevél

Miért érdemes részt venni egy partnerkereső szemináriumon? Egy ilyen rendezvényre helybe jönnek a lehetséges partnerek, a szeminárium ideje alatt személyesen ismerkedhetnek meg olyan tanárokkal, akiknek az iskolája hasonló témában szeretne Comenius projektet benyújtani a következő pályázati fordulóra. A partnerkeresés ideje lerövidül pár napra, a szemináriumon lehetőségük van projektötletüket a Tempus Közalapítvány munkatársainak segítségével kidolgozni és belepillantani a 2013-as felhívás pályázati űrlapjába is. •

SZABÓ CSILLA

A bolognai folyamat egyik igen fontos eleme az egyéni, tanulmányi célú mobilitás legszélesebb körben történő elősegítése a felsőoktatásban tanuló hallgatók számára, ezáltal széles hozzáférést biztosítani a magas színvonalú felsőoktatáshoz. A mobilitás mint speciális tanulási forma felkészíti a hallgatókat későbbi szakmai pályafutásukra, támogatja személyes fejlődésüket, növeli munkaerőpiaci esélyeiket. Ennek előmozdítására az egyik leghangsúlyosabb feladat a mobilitásban még részt nem vevők elérése, tájékoztatása, ösztönzése, segítése. A felsőoktatási intézményekben elérhető információkon túl a gyerekeket közvetlenül is el kell érni kifejezetten nekik szánt, célzott rendezvényekkel. A tájékoztatás és egyben a motiválás jó eszköze a sikertörténetek terjesztése személyes formában, volt ösztöndíjasok által, a leendő egyetemista és főiskolás diákok körében.

Egyetemisták segítségét kértük ahhoz, hogy a középiskolás diákok is időben értesüljenek a diákok mobilitási lehetőségeiről, az ösztöndíjas időszakok tudatos megtervezésének fontosságáról. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának tagjai

örömmel vettek részt a kezdeményezésben: osztályfőnöki órákat tartottak összesen 15 középiskolában, saját ösztöndíjas élményeiket is megosztva a 11-12. évfolyamos diákokkal.

Az önkéntesek felkészítésén szó esett az Erasmus, CEEPUS, Comenius és Leonardo programok mobilitási lehetőségei mellett a bolognai folyamatról és a kredittranszferről is. A lelkes egyetemisták ezután felkerestek egy-egy középiskolát. Legtöbbször a volt iskolájukba látogattak el, öt budapesti és tíz vidéki helyszínen, ahol egy osztályfőnöki óra keretében adták át tapasztalataikat a leendő egyetemistáknak, főiskolásoknak. Az előadásokat mindenütt lelkesedéssel fogadták, néhány iskolában egy egész évfolyamnak meséltek a mobilitási lehetőségekről. Volt ösztöndíjasok is csatlakoztak a rendezvényekhez, akik élménybeszámolóikkal, lelkesedésükkel tették még élőbbé a beszélgetéseket.

A folytatást 2013 tavaszára tervezzük, új középiskolai helyszínekkel. •

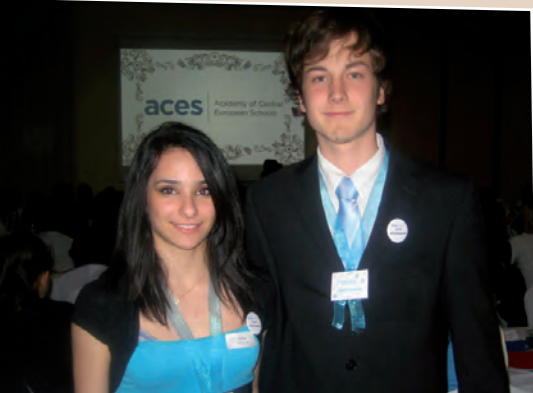
BORSOSNÉ POLÓNYI ORSOLYA

ACES buli

aces

Academy of Central
European Schools

ACES-landben

Szakács Eszter magyar „nagykövet” cseh „kollégájával”, Matyáš Petráškével

Hogy mi az az ACES? Hogy nem ismeritek? Ó, pedig az ACES-t igazán nagyon sokan ismerik! Bizonyíték erre az a 350 tanár és diák, akik részt vettek a 2012. március 27–30. között rendezett ACES Academy rendezvényen a szlovákiai Senecben. De azokban az iskolákban, ahol ők tanulnak és dolgoznak, még sokkal többen ismerik és szeretik az ACEST.

**De kezdjük szépen az elején... Mi is az az ACES?
Kiknek szól és miért jó annak, aki ismeri?**

Az ACES (Academy of Central European Schools) 15 ország (Albánia, Ausztria, Bosznia Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Csehország, Magyarország, Koszovó, Macedónia, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia) iskoláinak, diákjainak és tanárainak együttműködése az osztrák ERSTE Alapítvány támogatásával, a szintén osztrák Interkulturelles Zentrum és a szlovák VČELÍ DOM közreműködésével. A hétköznapi nyelven ez annyit jelent, hogy a fenti országok iskolái, az ott tanuló 12–17 éves diákok és az ott dolgozó tanárok támogatást nyerhetnek két vagy háromoldalú együttműködésekre az ACES program keretében. Fontos, hogy a projektek egy bizonyos, előre meghatározott témát érintsenek: ilyen volt tavaly az önkéntesség, idén pedig a médiaműveltség. A projektek megvalósítására a partnerek közösen pályáznak, a pályázatok benyújtásának határideje minden évben április végére esik.

Az ACES Academy rendezvényt minden évben tavasszal rendezik az abban az évben záruló projektek képviselőinek, és ezen a rendezvényen választják ki és díjaznak az elmúlt év legjobb projektjeit is. ACES-land egy képzeletbeli ország, ami az összes partnerállam területét magába foglalja. A partnerországoknak, mint minden országnak, természetesen nagykövetei is vannak, akik az adott országot hivatalosan képviselik egy-egy rendezvényen, így az idén márciusban megrendezett ACES Academy idején is, ahol Magyarország nagykövete Szakács Eszter, a Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium 12.D osztályos tanulója lett. Esztert (a képen cseh „kollégájával”, Matyáš Petráškével látható) a rendezvényen részt vevő és erre a feladatra jelentkező magyar diákok közül sorsolással választották ki, így ő lehetett az a szerencsés, aki bemutatta a programot, ismertette iskolája projektjét, az elmúlt félév során végzett munkájukat és a partneriskolákkal tartott találkozók során végzett tevékenységeket a rendezvényen megjelenő szlovákiai magyar nagykövetnek.

Eszter és társai a *Need help? We're here!* című projektjük keretében hátrányos helyzetű emberek életét ismerték meg, meglátogattak a csehországi Táborban egy roma integrációs központot, az ausztriai Linzben menekültek és idősek életével foglalkoztak, a pápai projekttalálkozón a mozgássérültek, vakok és gyengén látók helyi képviselőivel találkoztak, az osztrák és cseh partneriskolák tanulóival együtt karácsonyi ajándékot készítettek a kolontári kisiskolások számára, valamint felvették a kapcsolatot egy állatmenhellyel, amely számára gyűjtést szerveztek az iskolában. A találkozókön a közös önkéntes munka mellett alkalom nyílt városnézésre, barátkozásra, és természetesen az angol nyelv gyakorlására is, hiszen a program nem titkolt célja az is, amellyel, hogy a partnerországok tanulói hasznos és fontos közös tevékenységeket végeznek, hogy megismerjék egymást, barátokra leljenek, és fejlődjen a nyelvtudásuk. ●

**Az ACES
hivatalos weboldala:
www.aces.or.at**

**Információ magyarul
a Tempus Közalapítvány
honlapján:
www.tka.hu » Pályázatok » ACES**

SZABÓ CSILLA

Új energiák

az iskolai mindennapokhoz

A Pestalozzi program tevékenységeire és módszereire jellemző a nemzetközi együttműködésre épülő eszmecsere, az új kezdeményezések és projektek támogatása, tanárképző tananyagok írása, közös munka, öntevékeny, cselekvő munkamódszerek, kooperatív elvek és struktúrák alkalmazása és megismertetése.

A program három formában nyújt szakmai fejlődési lehetőséget a tanároknak és a tanárképzésben dolgozó szakembereknek, általában angol és francia nyelven, esetenként németül:

- műhelymegbeszéléseken (3-4 napos Pestalozzi workshopot bármely tagország rendezhet);
- szemináriumokon (az 1 hetes Pestalozzi szemináriumokat Bad Wildbadban, Németországban és Oslóban, Norvégiában tartják);
- modulokban (általában egy vagy másfél éven keresztül dolgoznak együtt a sikeresen pályázó szakemberek, ezalatt két vagy három alkalommal vesznek részt egy-egy 3-4 napos workshopon Strasbourgban vagy más tagországok különböző helyszínein, míg az összejövetelük között egy közös online platformon dolgoznak tovább, ahol általában tanárképzési anyagokat írnak, próbálnak ki és véleményeznek).

Az érdeklődők további információkat találhatnak a Pestalozzi programról (letölthető tananyagok, publikációk, beszámolók, eseménynaptár, stb.) a honlapon: www.coe.int/pestalozzi. Magyarországról a workshopokra és szemináriumokra a Tempus Közalapítvány honlapján található felhívások és pályázati űrlapok segítségével jelentkezhetnek: www.tka.hu » Pályázatok » Pestalozzi program » Pályázati felhívások.

Pestalozzi hálózat

Az Európa Tanács Pestalozzi programjának célja a tanárok és a tanárképzésben dolgozó szakemberek szakmai továbbképzése, nemzetközi oktatási hálózatok létrehozása, a határokon átívelő együttműködés támogatása és az emberi jogok, a demokrácia és a jogállam alapelveinek megerősítése az európai oktatási rendszerekben.

Pályázhatnak közoktatási intézményekben foglalkoztatott pedagógusok, valamint tanárképzésben és tanártovábbképzésben dolgozó szakemberek.

A magyarországi Pestalozzi hálózat

Jómagam 2007 óta dolgozom modulok trénerként és tananyagszerkesztőként a Pestalozzi programban. Számomra felbecsülhetetlen érték az a tudásanyag és szakmai fejlődési lehetőség, amelyet egy-egy nemzetközi műhelymunkában, szemináriumon vagy egy hosszabb időtartamú modulban való részvétel nyújt. Kollégáim hasonlóan pozitív tapasztalatait azt sugallták, hogy érdemes lenne a Pestalozzi programban tanultakat itthon is folytatni, egymással és másokkal is megosztani, ezirányú tevékenységeinket összefogni.

2011 márciusában korábbi Pestalozzi továbbképzések néhány lelkes résztvevőjével megalapítottuk a Magyarországi Pestalozzi hálózatot. Tavaly a budapesti ECML Kontaktpontban, két középiskolában és egy nemzetközi konferencián egy-egy rövid workshop keretében interaktív feladatokon és játékokon keresztül adtunk ízelítőt a Pestalozsi továbbképzések munkájából. A hálózatnak jelenleg huszonöt tagja van. Terveink között szerepel hazai Pestalozsi továbbképzések szervezése magyar és külföldi trénerekkel, az elkészült Pestalozsi tanárképzési tananyagok kipróbálása és magyarra fordítása, és 2012.

május 21-én egy nagyszabású Pestalozsi Disszeminációs és Továbbképzési Konferencia megtartása a Pestalozsi program vezetőivel, az Európa Tanács és az Amerikai Nagykövetség Regionális Nyelvi Irodájának támogatásával, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, valamint a Tempus Közalapítvány oktatási szakértőinek részvételével.

A Magyarországi Pestalozsi Hálózat tagjai lehetnek a Pestalozsi programban bármikor részt vett (vagy részt venni szándékozó), és kreatív folytatást igénylő magyarországi pedagógusok és tanárképzők. Szinte már mottónkká vált, amit az egyik alakuló Pestalozsi megbeszélésünk után mondott egy lelkes középiskolai vezetőtanár kollégánknak: „Nagyon sok a munkám, nagyon fáradt vagyok, szinte semmire nincs időm, de ha egy-egy ilyen pestalozsis megbeszélésen vagy eseményen részt vehetek és megbeszélhetem az iskolai mindennapok kihívásait, akkor mindig megerősödöm, mert új energiákat kapok!”

További érdeklődők jelentkezését várja Lázár Ildikó, a Pestalozsi program tréner és tananyagainak társszerkesztője e-mailben (ildiko.lazar@gmail.com), illetve egy online platformon (<http://pest-prog.ning.com/group/hungarianpestalozzihlzat>), amely a vidéki és budapesti tagok számára lehetővé teszi az együttműködést és a tananyagok megosztását. ●

LÁZÁR ILDIKÓ

Pályázati tippek

PÁLYÁZATOK

Mi kell egy eredményes előkészítő látogatáshoz?

Előtte...

Nemcsak a partnerek közti jó kapcsolaton múlik az, hogy egy előkészítő látogatás milyen eredménnyel zárul, hanem néhány más szempontot is érdemes figyelembe venni az esemény megszervezése, az előkészületek és a lebonyolítás során.

1. A Comenius előkészítő látogatások **pályázatot** érdemes a partnerekkel együtt **több hónappal a találkozó előtt beadni**, így azon nagyobb eséllyel vehet részt az összes intézmény képviselője, nem mellesleg pedig az elnyert támogatási összegre szóló szerződés megkötése is időben megtörténhet, vagyis bőven marad idő a kiutazás megszervezésére.

2. Érdemes a találkozót a kidolgozandó pályázat benyújtási határidejéhez viszonylag közeli időpontra szervezni, amikor már az **új pályázati felhívás és a pályázati űrlap ismeretében** alakíthatják a pályázat tartalmát. A túl korai előkészítő látogatást követően a leendő partnerek körében, illetve az intézmények életében, vezetésében nagyobb eséllyel következhetnek be olyan változások, amelyekkel a találkozón megbeszéltek sok esetben értelmüket veszítik, így az egyes részleteket ismételten át kell beszélni.

3. A sikerhez **a partnerek előzetes lelkiismeretes felkészülésére** is szükség van, amelyből a kiutazókön kívül az intézmények vezetése, az érintett munkatársak és lehetőleg a gyerekek is vegyék ki részüket. A felkészülésnél érdemes több szempontra is figyelni (ezek a Tempus Közalapítvány honlapján összegyűjtve bárki számára elérhetők). Az új partnerek megismerése, a bemutatkozás már ekkor megtörténhet, így ezzel már nem kell hasznos órákat eltölteniük az előkészítő látogatás alatt. Szintén **elkezdődhet a pályázat kidolgozása** is, így nagyobb eséllyel véglegesíthetik az anyagot a látogatás során.

4. A találkozó időben történő megszervezése ellenére is előfordulhat, hogy nem minden partnerintézmény tudja képviseltetni magát az eseményen, vagy az előkészítő látogatások pályázat benyújtása után csatlakoznak új partnerek az együttműködéshez. Manapság a **távolmaradók interaktív bevonása** a megbeszélésekbe a világhálón keresztül könnyen megoldható, így virtuálisan ők is ott lehetnek a találkozón, és egyenrangú félként ugyanúgy részt vehetnek a pályázat kidolgozásában.

5. A fogadó intézmény, illetve a helyi látványosságok megismerését nem tiltja a pályázati felhívás. Az előkészítő találkozók ugyanakkor csak néhány naposak, ezért különösen fontos, hogy ezt a rövid időt döntően a pályázat összeállítására fordítsák. **Használják ki a személyes találkozásban rejlő előnyöket**, törekedjenek arra, hogy a pályázatot a lehető legalaposabban dolgozzák ki, és minél kevesebb munka maradjon a pályázat benyújtásáig hátralevő időszakra, amikor a közös egyeztetés már sokkal nehezebb. ●

BALOGH TAMÁS

Hogyan tarthatóak fenn a projektek eredményei?

Minden évben több százra tehető a támogatott Comenius projektek száma. Arra voltunk kíváncsiak, vajon a támogatási időszak lejárta után milyen lehetőségek adódnak egy-egy projekt fenntartására, illetve milyen akadályokat kell leküzdeni ahhoz, hogy a projektek eredményei ne vesszenek el. Pályázóinkat kérdeztük arról, hogy a projektek tervezésekor, megvalósításakor vagy a lezárást követő időszakban hogyan próbálták hasznosítani, esetleg továbbfejleszteni a projektek eredményeit.

Néhány jó példa

A válaszokból úgy tűnik, hogy a pályázók komoly motivációkkal és elvárásokkal vágnak bele egy-egy projekt megvalósításába, melyek között leggyakrabban – bár nem kizárólagosan – az idegen nyelv gyakorlása, a nemzetközi együttműködések és kapcsolatok kialakítása, az újfajta tanulási lehetőségek, az új pedagógiai módszerek kipróbálása és a különböző kultúrák megismerése szerepelnek. Ezen a téren erőteljesen érződik is a Comenius projektek hatása, hiszen szinte mindannyian arról számoltak be, hogy pozitív változásokat hozott a nemzetközi együttműködés mind a nyelvi kompetenciák területén, mind pedig a tanulók és tanárok személyes kapcsolataiban, és nagyban hozzájárul nyitottságukhoz, szemléletük változásához.

A kérdőív válaszaiból az is kiderült, hogy egy projekt eredménye nagyon sokféle lehet, akár kézzelfogható (pl. egy honlap, egy kiadvány, egy kiállítás, egy színdarab, fotók, tananyagok, vagy éppen kerti virágok ültetése az iskolaudvaron), akár ennél elvontabb, mint pl. a tapasztalatszerzés, az új ötletek, a nyitottság, az empátia, a nyelvtudás és az IKT kompetenciák fejlődése, az önbizalom növekedése, a nemzetközi barátságok kialakulása vagy a szemléletváltozás.

A válaszoló háromnegyede nyilatkozott úgy, hogy jelenleg is használja a projekt során létrehozott terméket, melyről szinte mindenki megemlítette, hogy beépítették az iskolai tanórák anyagába, legyen szó akár nyelvóráról, akár szakóráról, akár osztályfőnöki óráról. De sokan mutatják be a termékeket az iskolában dekorációként, motivációként vagy egy másik intézményben az eredmények terjesztése érdekében. Több válaszban említették, hogy nem elsősorban a terméket használják, hanem a projekt során szerzett készségeket és ötleteket használják fel és viszik tovább a tanórákon. A válaszok alapján elsősorban az iskola diákjai és tanárai használják a termékeket, eredményeket, de említették még a szülőket, és többen elérhetővé tették az eredményeket a nagyközönség számára is.

A válaszok túlnyomó többségében jelezték, hogy a projekt során kidolgozott termék vagy eredmény más intézményben is hasznosítható, leginkább egy másik oktatási intézményben, és hogy az eredmények a lezárást követően is használhatóak különösebb erőfeszítés vagy újabb támogatási összeg nélkül is.

1. Az egyik iskolában **Comenius Klub** keretében folytatódik az „ötletgyártás” az egészséges életmód népszerűsítése érdekében. Ezen kívül tréningeket, prezentációkat tartanak, Halloween-partyt és Foci-bulit szerveznek, így az iskola többi tanulóját és pedagógusát is bevonva kiterjesztették a projekt hatását az egész intézményre. A kézműves foglalkozásokon készített műalkotásokkal az iskolát teszik büszkévé. Az eddigi legnagyobb eredményül az **Iskolatej akciójuk** járt. A diákok megtudták, hogy Magyarország általános iskolás diákjainak csupán 10%-a jut naponta iskolatejhez, ezért levélben kérték fel Makray Katalint, hogy legyen az Iskolatej Nagykövete, és segítsen elérni azt, hogy még több diák élhessen egészségesebben. Kérésük meghallgatásra talált, és 2010-ben az Iskolatej Világnapját együtt ünnepelhette 50 fős diákküldöttségük a Parlamentben Makray Katalin aszszonnyal és az általa meghívott magyar művészekkel, közéleti szereplőkkel, államtitkárokkal. A rendezvényt követően megnégyesítették az iskolatejre fordítható összeget hazánkban.
2. Egy másik iskolában a projektben elkezdett **madárvédelmi tevékenységet** folytatják továbbra is, melynek köszönhetően elnyerték az Ökoiskola és a Madárbarát iskola címeiket.
3. **Illemtani tananyag** kidolgozása volt a célja egy Comenius projektnek. Az elkészült tananyagot és videófilmeket egy magániskola protokoll ügyintéző képzésében is felhasználják, valamint a Nyugat-magyarországi Egyetem vendéglátó szakmenedzser szakán is kipróbálták.

A fentiek csak néhány példa a sok jó gyakorlat közül, melylyel találkozunk. Ide sorolhatnánk azt az iskolát is, ahol a projekt hatására vezették be a szelektív hulladékgyűjtést az osztálytermekben, vagy azt az iskolát, ahol a kialakított kertet azóta is gondozzák az udvaron, és a gyerekek minden évszakban figyelemmel kísérik a változásokat. Szerencsére még sokáig folytathatnánk a sort. Az Önök projektje hogyan folytatódik?

CSEKE BETTINA

Az esélyegyenlőség erőt, az esélyteremtés önbizalmat ad

Két sikeres pályázó intézmény projektszervezésben járatos pedagógusait kérdeztem tapasztalataikról és élményeikről. Ők kiemelt feladatuknak tekintik hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók természetes bevonását minden közösségi programjukba.

HARSÁNYI ISTVÁN a hajdúszoboszlói **Bocskai István Gimnázium, Szakképző Iskola és Diákotthon** pedagógusaként több Leonardo da Vinci mobilitást vezényelt már le, melyekben a vendéglátás témáját olasz és osztrák partnerekkel járták körül. Pakson a **II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola** tanárai, JILLINGNÉ WEISZ JULIANNA és kolléganője, SZABADI JÁNOSNÉ számára a Comenius iskolai együttműködések kínáltak lehetőséget. A beszélgetésben említett projektjeik a környezetvédelemről szóltak szlovák partnerekkel.

Beszélgetésünk vezérfonala az esélyegyenlőség volt: az integráló erő közösségre és egyénre gyakorolt hatása érdekelt. Más szóval az, segít-e ebben a nemzetközi szintén a gyakorlatban. Bár a két iskola rendszere alapjaiban eltérő, hamar kiderült, hogy mindkét intézmény rendelkezik általánosan átgondolt esélyegyenlőségi stratégiával, melynek elsődleges célja a társadalmi hátrányok és a szegregáció csökkentése.

Ami a résztvevők kiválasztását illeti, a nemzetközi projektekben ugyan önkéntes a részvétel, ám minden eszközzel törek-szenek az esélyegyenlőség biztosítására. Jillingné Weisz Julianna szavaival élve: *„a kiválasztásnál fontos kritérium a moti-váltság, valamint az, hogy a tanuló szeresse és kitartóan dolgozzon a vállalt feladaton.”* Harsányi István elmondta, hogy *„az intézmény tanulói számára a pályázatot a kiválasztás szempontjaival együtt a fali-*

újságon tették közzé, így a hátrányos hely-zetű tanulók is azonos eséllyel indulhattak.”

Mindkét iskola rendszeresen valósít meg több, akár egymásra épülő nemzetközi együttműködést, melyekben az átlagtól eltérő társadalmi helyzetű tanulók is helyet kapnak. Nem meglepő tehát, hogy arra a kérdésre, vajon gazdagodtak-e a projektjeik attól, hogy hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű fiatalokat is bevontak, mindkét oktató egyértelmű igennel vála-szolt. *„Mi másért tennénk? Szakmailag tagadhatatlanul fontos a jelenlétük, tudato-sabbá válik az összetartozás a diákok között. És a támogatásnak köszönhetően a hátrányos helyzetű diákok bevonása a pályázó intéz-mény számára nem jelent többletterhet.”*

Az is kiderült, hogy a nemzetközi közeg a közösségre és az egyénekre is jótékony hatást gyakorolt. Jillingné Weisz Julianna, aki főként sajátos nevelési igényű diákokkal foglalkozik, arról beszélt: *„Csak pozitív különbséget észleltünk, hiszen hátrányos helyzetű tanulóink önállóbbak, öntudato-sabbak lettek, az idegen nyelvhez való hozzáállásuk is nagymértékben javult. Az idegen környezetbe való beilleszkedésük miatt is sokkal jobban figyeltek magatar-tásukra és együttműködőkkel váltak. A korábban beilleszkedési nehézséggel küzdő és kudarcokkal teli tanulók új lehetőséget kaptak, más jellegű munkában vehettek részt, mely során kiteljesedhettek, sikerélményekben volt részük, és nem utolsó sorban a közösség is*

más szemmel nézett rájuk. A pedagógusok eltérő probléma-megoldási módokkal ismerkedhettek, közelebb kerültek egymáshoz és jobban tudnak teammunkában dolgozni.”

Harsányi István szintén fontosnak tartotta az együttműködést: *„Érdekes szakmai fogá-sokat tanultunk valamennyien. A találkozók rövid ideje is elegendő volt arra, hogy a résztvevők erős közösséggé kovácsolódja-nak, annak ellenére, hogy korábban egyesek alig ismerték egymást. Csökkentek az előíté-letek, a tanulók nyitottabbá, érdeklődőbbé váltak egymás és más kultúrák iránt.”*

Az itthoni adaptáció, a folytatás is érdekelt. Semmiképpen nem számítottam negatív válaszra, a kibontakozó jövőkép azonban többet sejtet az elégedettségnél. Mindkét beszélgetőpartnerem az egyértel-mű folytatás mellett tette le voksát.

„A résztvevőknek sokat jelent, a közösséget is erősebbé teszi, a külföldi tapasztalatok beépíthetők az iskola szakmai programjába, a projektek itthon hagyományá nemesít-hetők, és újabb ötleteket szülhetnek, mint például a genderpszichológia gyakorlati használata hátrányos helyzetű fiatalok és családjaik körében.”

Zárásként álljon itt egy történet, amit Jillingné Weisz Julianna osztott meg velem, amikor személyes élményeiről kérdeztem: *„A diákok máig emlegetik élményeiket. Mi pe-dig megtanultuk, hogy a gyerekeknek milyen nagy az igazságérzetük. Amikor gyengélnő társuk egy kiránduláson nem tudott velük lenni, maguk szerveztek másikat, csak neki. Az ilyenekért érdemes csinálni, nem?”* ●

DR. MÁDAI MÓNIKA

Projektjükör

PÁLYÁZATOK

Megosztott emlékeink: európaiak a 60-as években

Mikor?

... amikor a Petőfi Sándor utcai Corso étteremben 4 Ft 10 fillér volt egy tál tökfőzelék, amikor csaknem fél Európa az utcára vonult, majd Csehszlovákiába bevonultak a szovjet csapatok, amikor a táncdalfesztiválok virágkorukat élték, amikor Franciaország végrehajtotta első atomkísérletét, amikor az első Dacia és FIAT 125-ös legördült a futószalagról, amikor elindult a hippimozgalom, amikor Spanyolországot nem képviselhette az Eurovíziós Dalfesztiválon az az énekes, aki katalánul szeretett volna énekelni, amikor Európában elvégezték az első szívátültetést, amikor olyan filmek készültek, mint a lengyel *Közjáték*, a román *A helyszíni szemle*, az olasz *Teoréma*, vagy akár a magyar *Egri csillagok*... Tehát mikor is? Hát persze, hogy a 60-as években.

Mi történt a 60-as években? – tették fel a kérdést a budapesti Leövey Klára Gimnázium és Szakközépiskola, valamint az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium diákjai lengyel, francia, spanyol és olasz partnereikkel közösen. A 2009-ben indított Comenius projektjük keretében két évük volt arra, hogy megtalálják a választ, az eredmények esszenciája pedig egy, a 60-as évek történelmi szempontból legmeghatározóbb évét, 1968-at bemutató naptár lett. A partnereknek fontos volt, hogy egy olyan korszakot tanulmányozzanak, ami a jelenlegi társadalmak alapkérdéseit veti fel, hiszen a hatvanas évek társadalmi, gazdasági folyamatai (társadalmi mozgalmak, a szabadság iránti törekvés, a fiatalok lázadása, a fogyasztói társadalom kezdete, új művészi kifejezőmódok és építészeti irányzatok) máig hatnak.

Hogyan lehet feleleveníteni a hatvanas éveket a mai, 21. századi iskolákban? Először is tanár-diák együtt készít az összegyűlt emlékeknek honlapot, amit a partnerek folyamatosan bővítenek, frissítenek, hogy a második év végére teljes képet adjon a közös munkáról és az elért eredményekről. Az órákon (történelem, irodalom, rajz, média stb.) olyan emlékeket, kordokumentumokat dolgoznak fel, amiket a diákok gyűjtenek családtagok elbeszéléseiből, megőrzött újságokból, írott emlékekből. A találkozók során szervezett történelmi műhelyek keretében közösen beszélgetnek a 60-as évek fontos eseményeiről, az akkori életérzésről, elképzelt életéről. Fotó-videó műhelyek keretében korabeli hang- és képanyagokat válogatnak, elemeznek, fotódokumentációt készítenek, retro-klipet forgatnak. Különböző művészeti műhelyek alkalmával a tanárok és tanulók a 60-as évek gazdag kulturális termésének (zene, tánc, iparművészet, színház) domináns irányzatainak tanulmányozásában mélyednek

COMENIUS
közoktatás

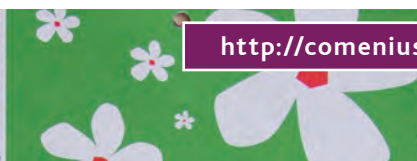

el, filmklub keretében 60-as évekbeli filmeket néznek és virtuális filmplakát-kiállítást szerveznek. Azért, hogy a munka aktívan beépüljön a programban részt vevő mai fiatalok emlékezetébe, közös zárókoncerteket adnak a megismert táncokból, vidám jelenetekből, dalokból, kiállítást szerveznek a diákok által összegyűjtött 60-as évekbeli tárgyakkól, készülékekből, és hogy az összkép teljes legyen, maga a kiállítótér is a 60-as évek stílusában van berendezve. A tanárok összehasonlítják, hogy a partnerországokban milyen történelemkönyvből, hogyan tanítják a 60-as évek történelmét, meghívott előadó segít a fiataloknak megismerni a Kádár-rendszert, valamint foglalkoznak a 60-as évekbeli migrációval.

Olyan sok témát érintettek, és annyi, de annyi téma van még, ami idő hiányában kimaradt, így ha valaki folytatni szeretné a sort, nyitott a lehetőség, jövő februárban ismét eljön a Comenius iskolai együttműködések pályázati határideje, addig még partnereket is találhatnak az ötleteikhez. ●

SZABÓ CSILLA

<http://comenius.lo2kk.edu.pl>

Diákélmények

COMENIUS
közoktatás

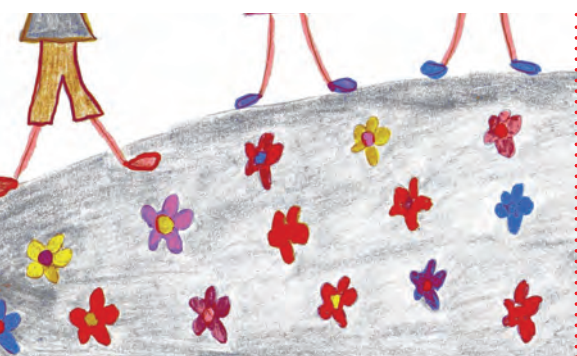

EBBEN A PROGRAMBAN nekem a közös meseírás tetszett a legjobban. Jó ötletnek tartom, hogy egymás történetét kellett folytatni. Magyarország részéről különösen érdekes volt, hisz mi fejeztük be a mesét. Közös munka eredményeként végül megszületett a történet. Az is tetszett benne, hogy kihívásként élhettem meg a mese írását és azt is, hogy az én rajzomat választották ki a fejezet illusztrálására. A projekt része volt a külföldi diákokkal való levelezés is. Mi francia tanulókkal tartottuk a kapcsolatot, ami szintén csodálatos volt, hiszen mindig izgalommal vártuk az újabb és újabb leveleket. Természetesen mi is örömmel írtunk nekik, sőt minden levélhez rajzoltam is, ami a francia diáklánynak igazán tetszett. Örülök, hogy részese lehettem ennek az Európa szintű projektnek. •

NAGY VÁRAKOZÁSSAL tekintettünk a projektünk elé, amelyben rajtunk kívül cseh és szlovén diákok vettek részt. Kíváncsian kapcsolódtunk be a projekt feladataiba, hiszen ez a téma a mai fiatalokat is mélyen érinti. Váltakozatos programokban közreműködhattunk: kerékpáros felvonulásunk Eger figyelmét ránk irányította; a három ország vándorkiállításához rajzoltunk, festettünk; szabadjára engedhettük fantáziánkat, mit készítsünk újrahasznosítható anyagokból. Irigylettük a nyolcadikosokat, akik Szlovéniában, a festői szépségű Bohinjban vizsgálták a környék vizeinek tisztaságát külföldi társaikkal, számunkra azonban a legemlékezetesebb az a humoros színdarab maradt, amelyben bíróság elé állítottuk az üvegházhatású gázokat kibocsátó és környezetszennyező tárgyakat. A próbák nagyon jó hangulatban zajlottak, mindenki végtelenül élvezte a felkészülést. A jelmezek elkészítése kicsivel több gondot okozott, de a legegyszerűbb kellékekből is nagyszerűeket sikerült kreálnunk. Darabunkat a Pásztorvölgyi Gimnáziumban is előadtuk. A sok poén még a bakik ellenére is biztosította az óriási sikert. A közönség körében a tehén volt a legnépszerűbb szereplő. Reméljük, hogy játékunkkal elgondolkodtattuk a jelenlevőket, és felhívtuk figyelmüket arra, hogy kis odafigyeléssel jelentős változásokat érhetünk el környezetünk állapotának megőrzésében. A projekt minden percét élveztük, mert nemcsak szórakoztató, hanem tanulságos is volt. Az itt szerzett ismereteinket, tapasztalatainkat az élet számos területén hasznosíthatjuk.

BOROSI FLORENTINA ÉS SURÁNYI ZSÓFIA • Felsővárosi Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola, Eger • *Climate change – Can we control it?*

ZAKOR SZIMONETTA • Pannónia Általános Iskola, Budapest
If WE don't change, the climate will continue to change

például mákból képeket kreáltunk, közben jókat nevtünk és beszélgettünk. Még egy kisiskolásokból álló néptáncos bemutatóban is gyönyörködhattunk. A város polgármesteri hivatalában is fogadtak minket, ahol a programban részt vevő tanárok és diákok oklevelet kaptak. Kirándulást tettünk egy középkori vár romjaihoz. Mindannyian nagyon szívesen tettük meg ezt a kis túrát, mert az idő igazi tavaszi arcát mutatta.

A fogadó gyerekek családjával és barátaival is volt lehetőségünk összebarátkozni, akikkel kellemes estét töltöttünk el. Többször is elmentünk a kötelező programok után csak mi, gyerekek, hogy szórakozzunk, és többet legyünk együtt a többi külföldi diákkal. Ilyen program volt például a bowlingozás. Nagy szomorúságunkra a hét gyorsan eltelt, de sok élménnyel gazdagodva tértünk haza. Ez számunkra felejthetetlen hét volt, amiből talán életre szóló barátság is kötődött. Köszönjük tanárainknak és fogadóinknak a lehetőséget, hogy Lengyelországban tölthetünk egy ilyen eseményekben gazdag hetet. •

BALÁZSFALVI ZSÓFIA és KOVÁCS ADRIEN • Vásárhelyi Pál Kereskedelmi Szakközépiskola, Budapest • *Education – a Journey in Time*

A PROJEKTÜNK lengyelországi programjában az iskolánkból két tanárnő és két diák vett részt. A lengyel–magyar barátság most is megmutatkozott, nagy szeretettel fogadtak minket. A város, a Sziléziai-hegységben lévő Dąbrowa Górnicza nyugalmas sugárzó, barátságos hely volt. A programban résztvevőket az iskolában színes, vidám előadás fogadta, a tanulók nemzeti viseletbe öltözve köszöntöttek bennünket. Ezután megismerkedtünk az lengyel iskolai élettel, a gyerekek körbevezettek minket az iskolájukban. A feladatok között szerepelt plakát készítése a lengyel hírességekről. A magyar csapat Robert Kubicáról alkotott.

A programok nagyon színesek és élményekben gazdagok voltak. Krakkó városába is ellátogattunk az ottlétünk során, a város mindannyiunk számára sok látnivalót tartogatott. A város híres egyetemét és templomát is megtekintettük. Egy másik nap voltunk a helyi művelődési házban, ahol több program és előadás részesei voltunk,

NOS, HOL IS KEZDHETNÉM, hiszen rengeteg jó élményem volt a projekttel kapcsolatban. Mégis a legnagyobb örömet az itthoni találkozó jelentette.

Én olaszokat fogadtam, hiszen én is náluk voltam, és nagyon jól éreztem magam. Megmutattuk nekik a városunkat, fővárosunk nevezetességeit, Szentendrén a Skanzent, ahonnan hajóval hazajövet a Dunáról is megcsodálhatták Budapestet.

Az itt töltött öt nap alatt annyira összebarátkoztam azzal a két lánnyal, akiket a családom látott vendégül, hogy olyan érzésünk volt, mintha mindig is ismertük volna egymást. Együtt nevtünk, vicceket meséltünk, sőt még közmondást is cseréltünk egymással: „Are you stupid or do you eat stones? Sei scemo o mangi sassi?” Nos, szerintem ebbe sikerült egy kis angolt is belevinniük, de megértettem. Ezt akkor szokták mondani, amikor valami butaságot csinál az ember. A tanulságot még mindig fejtegetem... Én a „hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát” próbáltam magyarázni nekik, ezt viszont ők nem értették. Volt ott minden, fél lábón ugrálás, ugatás. Annyira nevtünk, hogy az egész család odacsődült és velünk nevetett. A közvetlenségből adódóan nem volt tabu téma, mindenről beszéltünk, amiről csak tudtunk, vicces és komolyabb dolgokról is. Ez nekem maradandó emlék, hiszen nem feszengve töltöttük az időt, hanem szórakozva, viccesen, és ami a legfontosabb, érdekesen.

Másik jó élményem az volt, amikor bemutattuk a revüt. Szerintem a legnagyobb sikere a mi bemutatónk volt. Valamennyi partnerország azonnal magára ismert benne. A bemutató után, amikor pakoltuk össze a díszleteket, az olaszok még ott voltak az előtérben, és egyszerűen hihetetlen volt, elkezdtek ujjongani, tapsolni és egy emberként gratuláltak, de nem csak nekem, hanem a többieknek is, akik velem együtt szerepeltek és izgultak a színpadon. Számomra ez egy felejthetetlen élmény mind a mai napig, és a két lánnyal természetesen most is tartjuk a kapcsolatot. ●

BORSI PÉTER • Bocskai István Református Középiskola, Halásztelek
Mauern überwinden – Brücken bauen

AZ EURÓPA-KERT egy olyan kert, amit az iskolánkon belül készítettünk el. Minden partnerországtól kaptunk ajándékot, mégpedig virágmagokat. Ezeket elültettük az iskolánk udvarán. Rendszeresen locsoltuk és kapáltuk, így tanév végére szépen kihajtottak és virágba borultak. Volt közöttük: krizantém, tátika, kardvirág is. Sajnos a többinek nem ismerem a nevét. Ezután is öntözni és kapálni fogjuk a kapott növényeket, örülünk, hogy általuk szebb lett az iskolánk. ●

KISS DOROTTYA • Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola • *What's outside your window?*

EGYETLEN FIÚDIÁKKÉNT a Comeniusszal Szicíliában tölthettem egy hetet, ahova azóta is visszavágyom, pedig „csak” 6 napom volt megismerni az ottani embereket, az életstílust.

Első benyomásom az országról igen egyszerű volt: itt aztán meleg van. Attól függetlenül, hogy áprilisban már itthon is jó idő volt, a szicíliai időjárás valahogy mégis jobban tetszett. Persze az időjárás volt a legkevesebb, ami számított, hiszen ilyen emberek közt szakadó hóban is jól éreztem volna magam, ebben teljesen biztos vagyok. Amint megérkeztem, vendéglátóm fogadott, s nagyjából félóra autókázás után „haza” is értünk. Csodálatos helyen laktam, az erkélyről az Etnát vizslathattam.

Az olasz életstílus teljes mértékben különbözik az itthoni világtól, talán ezért is szerettem bele annyira. Az emberek sokkal nyugodtabbak (örült vezetési stílusuk ellenére is), nem rohagnak fejvesztve sehova, mindenki megvárja a másikat, gyakorlatilag nem létezik az a fogalom, hogy „elkéstem” – bár ez lehet, hogy csak nekem tűnt így, hiszen diákként nem a felnőttek világába láttam bele.

Az ételek nekem első ízlelésre kissé furcsák voltak, de ettől függetlenül finomnak találtam őket, csak nem a megszokott, itthoni értelemben. Vendéglátóm és családja minden igényemet szem előtt tartotta, semmiben nem ismertem hiányt, nyilván ezért is merem állítani, hogy bármikor, kérdés nélkül visszamennék.

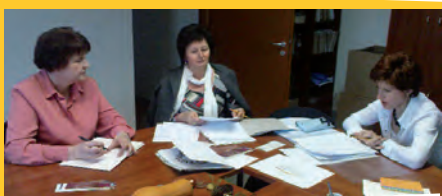
Szicíliában a legjobban az emberek viselkedése, gondolkodásmódja tetszett, főleg a korombelieké. Teljesen jól éreztem magam velük, bármilyen helyzetben is találtam magam. Barátságosak voltak, amiben csak tudtak, segítettek. Nem győzöm köszönni nekik mindezt. A meglátogatott nevezetes helyek (Siracusa, Taormina, Etna) még emlékezetesebbé tették látogatásomat. ●

KIS PÉTER • Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium, Hódmezővásárhely • *Energy and Environment: Euro-ecoteens in search of a different future*

Válogatta: BALOGH TAMÁS

Színvonalas képzés ingázás nélkül

Coaching és projektmenedzsment a közoktatásban – hogyan működik?

PÁLYÁZÓ INTÉZMÉNY NEVE:

Gyál Város Önkormányzata

PÁLYÁZAT TÍPUSA: Comenius

Régió együttműködések

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS CÍME:

*Schulmanagement: Entwicklung von
Coaching und Projektmanagement in
Zusammenarbeit mit externen Partnern*

(Iskolai menedzsment: Fejlődés
a coaching és a projektmenedzsment
módszereivel a külső partnerekkel
való együttműködés során)

MAGYARORSZÁGI BEVONT PARTNEREK:

Eötvös József Közgazdasági Szakközép-

iskola, Gyál; Arany János Közösségi Ház

és Városi Könyvtár, Gyál

PARTNERORSZÁG: Németország

A Budapest agglomerációjában fekvő városban sok az ingázó: nap mint nap tömegközlekedés oda-vissza, kinek munka, kinek tanulási céllal. A szülői benyomások gyakran azt tükrözik, a fővárosi iskolák színvonala magasabb, ezért inkább fővárosi oktatási intézményt választanak gyermekeiknek a helyben lévők helyett. Az együttműködés megálmodói felismerték ezt a problémát; ami azért is fontos, mert a városban működik középiskola, ahol a diákok általános iskolai tanulmányaik befejeztével továbbtanulhatnak.

Miért ne lehetne helyben egy a szülők, diákok számára egyaránt vonzó, európai szintű képzést nyújtó középiskola?

Hát persze, hogy lehetne! De hogyan ériük ezt el?

Közösen együttműködve!

Szereplők

Az önkormányzat mint az oktatásért felelős hatóság szerepel az együttműködésben. Az akkor még az általános iskolával együtt működő középiskola részvétele adott volt; a közösségi ház a tervezésben, szervezésben tud segíteni, ráadásul kiváló marketing lehetőségekkel bír, így esett rá a választás. A projektben a koordinátori szerepet a német fél tölti be, ezen kívül a külföldi partnerek között van még egy középiskola és egy bank.

Eddigi tevékenységek

A partnerek a coaching és a projektmenedzsment témájában mélyednek el leginkább a kétéves együttműködés során; a német fél az előbbi, a magyar partner az utóbbi kapcsán adja át tudását partnerének. Gyálon magas színvonalú projektmenedzsment kép-

zést szerveztek a projektet koordinálók, valamint a helyi közigazgatásban és közoktatásban vezető beosztásban és/vagy a szakmai irányításban dolgozó munkatársak számára. A képzésen megszerzett tudást és tapasztalatot osztják meg német partnerükkel is. A tevékenységekbe (pl. logó pályázat és kiállítás, projektmenedzsment tanfolyam) igyekeznek bevonni az összes helyi közoktatási intézmény vezetőjét is, így a projekt az egész térség projektjévé válhat.

A partnerek egy nagyon informatív közös weblapot készítettek, amelyről alaposan megismerhető a projekt munka előrehaladásának minden mozzanata. Szintén közösen indítottak egy magyar-német kétnyelvű hírlevelet, ami a honlappal együtt nagyon jól szolgálja a projekt eredményeinek disszeminációját; ezen kívül a térség minden médiumával (rádió, TV, helyi újság) együttműködnek a projekt és eredményei, valamint a honlap megismertetése céljából.

COMENIUS
közoktatás

„A már csaknem két éve futó bajor-magyar projekt egyik fő célja, hogy innovatív módszerekkel, a gazdasági szférában már bevált gyakorlatokkal segítse a közoktatás, a közigazgatás vezetői pozícióiban tevékenykedő szakemberek, ezáltal az általuk irányított szakmai csoportok, intézmények munkáját.”

„A partnerintézmények megismerése mellett különösen emlékezetes marad a thansauai székhelyű, a világ több mint 20 országában jelen lévő német családi vállalkozásnál, a dekorpapírokat gyártó Schattdecor cégnél tett látogatás. A Gyáli Önkormányzat vezetőit, a bajor Oktatási Hivatal és a Kereskedelmi és Iparkamara képviselőit, valamint a bajor régió politikai életének magas rangú képviselőit látta vendégül a vállalat vezetősége nevében Roland Auer. Példaadó, ahogy a német partnereknél megvalósul az iskola és a gazdasági szféra együttműködése. A régió vállalatai bekapcsolódnak az iskolai pályaeorientációba, jól szervezett szakmai gyakorlatok során törekednek a cégprofil megismertetésére, a kiváló munkaerő kiválasztására és elnyerésére.”

Az eredményekről a képviselőtestületi üléseken és az iskolavezetők körében is folyamatosan tájékoztatást adnak, így a szakmai körök is naprakészek lehetnek a projektmunka előrehaladását illetően. A széles közönség a 8000-es példányszámú ingyenes helyi újság révén szerezhet rendszeresen tudomást az együttműködésről.

Eddig elért eredmények

A közös munka eredményeként a magyar partner projektmenedzserment kézikönyv összeállítását tervezi, mely a projekt célcsoportjának jelenthet segítséget a jövőben.

Bár a projektet még nem zárták le, már most tervezik a további együttműködést a német partnerrel, nem csak a projekt témájában. Kiemelendő a projekt közösségépítő hatása, valamint az, hogy számos olyan, közös érdeklődésre számot tartó témát vetett fel, amelyeken a jövőben együtt dolgozhat a két partner.

A térségi iskolák vezetői, meghívott munkatársai szívesen vesznek részt a munkában, a szervezett tréningen, hasznosnak találják a lehetőséget, ami nyelvtanulási motivációjukat is erősíti. Az együttműködés olyan sikeres, hogy a két város testvérvárosi kapcsolatot is tervez.

A magyar partner helyi tevékenységeit egy csapat irányítja, így mind a feladatok, mind a felelősség megoszlik; ezek is a sikeres projekt megvalósításának alapjai.

Csapatmunka, felelősségmegosztás, egy közös cél: így működik! ●

KISS TÍMEA

A projekt honlapja: <http://comeniusregio-gyal.hu>

„Közösség alapú tanulási módszerek”

Az oktatás, a képzés és az üzleti világ közötti együttműködés előmozdítása

SAKÉRTŐI TANULMÁNYÚT

Biró Szilveszter, szakkollégiumi igazgató, a piliscsabai önkormányzat oktatási és szociális ügyekkel foglalkozó bizottsági tagja. Az Egyesült Királyságban vett részt egy szakértői tanulmányúton, amelynek legfontosabb tapasztalatait az alábbi beszélgetésben összegezte.

A tanulmányút helyszíne az angliai Hemel Hempstead volt, ami már csak azért is szerencsés, mert a település helyzete sok szempontból ismerős lehetett Önnek...

Nem a helyzete, hanem a fekvése és az adottságai tűntek ismerősnek innen Piliscsabáról. Az angliai kisváros helyzete ugyanis sokkal jobb, mert sokkal többet hoztak ki egy fővároshoz közeli település általános lehetőségeiből. Ennek háttérében az állhat, hogy a stratégiai tervezés és a hosszú távú gondolkodás – még a szociális területen is – sokkal inkább a mentalitásuk része, mint ahogy az minálunk általában szokás.

A tanulmányútról készült beszámolóban azt olvassuk, hogy a helyi közösség valódi szükségleteire alapozva születnek meg a döntések. Azt gondolnánk, ez a világ legtermészetesebb dolga.

Igen, ez a világ legtermészetesebb dolga lenne. De melyik helyi közösség és milyen szükségletek? Angliában mintha figyelembe vennék, hogy a közösségek természetesen egymásra épülnek: a kisebb közösségek együtt alkotnak egy nagyobbat. Több család egy lakóközösséget, aztán együtt egy településrészt, majd a település egésze következik (ami egyben egy elég világos közigazgatási határ is), és az egyre nagyobb közösségek sorát lehetne folytatni. A kulcs tulajdonképpen az, hogy az egyes közösségi szinteken megfogalmazódó igényeket a többi közösségi szint tágabb összefüggésében elégítsék ki, oldják meg. Ha például egy kisebb településnek szüksége van egy logopédusra, de túl kevesen vannak ahhoz, hogy „eltartsanak” egy ilyen szakembert, akkor ez az igény szinte automatikusan ugrik feljebb, a következő szintre, ahonnan kellő rálátással, kompetenciával és felelősséggel, több település bekapcsolásával tudnak válaszolni rá. Ez egy nagyon jól működő, életszerű elv. Sokkal jobb, mint – hadd utaljak a mi önkormányzati társulási rendszerünkre – a szakfeladatokra oldalágakon, szomszédolva partnert keresni, majd projektgazdaként szomorkodni azon, hogy a régi mondás ma is igaznak bizonyul: közös lónak túros a háta...

A közösségi szinteket tehát felülről fogják össze. De hogyan mérik fel a közösség valódi igényeit? A felülről szervezés nem veszélyezteti azt a majdnem minden problémára megoldást nyújtó partnerséget, melyet Ön tanulmányútjának egyik kulcsmomentumaként emlegetett?

Tulajdonképpen majdnem minden kisebb közösségben megfogalmazódott igény valódi, de ha „madártávlatból” is látom, jobban össze tudom szervezni partnerekké a különböző közösségeket, s bennük a civil szervezeteket vagy a gazdasági élet szereplőit. Jobban rá tudom hangolni a településeket is egymás nehézségeinek és erősségeinek kölcsönös elfogadására. A partnerséget nem veszélyezteti, nem bántja a felülről jövő támogatás, csak azért, mert felülről érkezik. Segítő harmadikként – a dolog természetéből adódóan – mindenképpen felülről kell látnom a másik kettő helyzetét, hiszen így tudok közös nevezőt teremteni, így tudok, talán éppen különbségeik révén, mindkettőjük számára előnyt és tartós együttműködést kovácsolni.

Az angliai tanulmányútnak fontos hozadéka volt, hogy a gyakorlatban is megmutatta a „különbségmenedzser” szerepét ebben a folyamatban, bár maga a fogalom nem volt ismeretlen számomra korábban sem. A tanulmányút egyértelműen rávilágított arra, hogy nem csak a különböző tudományágak és gazdasági tevékenységek között van szükség egy „szakágazati tolmácsra”, hanem az élő emberi közösségek között is szükség van arra, hogy a különbségeket menedzseljük, partnerségbe szervezzük, és ezáltal jóra fordítsuk. Néha olyan abszurd dolgok is előfordulhatnak, hogy az egyik közösség nehézségeiből egy másik közösséggel együttműködve előny is kovácsolható.

Tudna konkrét példát is mondani egy ilyen abszurd partnerségre vagy – ahogy Ön fogalmazott – különbségmenedzselésre?

Vannak konkrét példák, hiszen az elméleti következtetéseket a tanulmányút során bemutatott, jól működő gyakorlati példákból szűrtem le a magam számára. Az egyik kedvencem a *Sunnyside Rural Trust* nevű projekt volt. Az önkormányzat egy növénytermesztésre alkalmas területet vásárolt meg a város szélén, több üvegházzal, azzal a céllal, hogy itt rehabilitáljanak szenvedélybetegeket úgy, hogy közben hasznos munkájukkal gyarapítsák a közösség életét. Az itt termesztett virágokat a város díszítésére, szépítésére használják, a biogazdálkodással előállított zöldségeket pedig a helyi piacon adják el. Lám, máris itt van az, amiről az előbb beszéltem: a rehabilitáció terhére az önkormányzat zseniális húzással átfordítja a maga és az ellátottak javára. A kertészkedés

a pszichés gyógyulás egyik legjobb útja, de a város lakossága is kezd másként gondolkodni az ellátottokról, ha a gyönyörű virágokat látja. Ott az üzleti világ is, a helyi piac formájában. Ha ezek a dolgok nem lennének így összehangolva, akkor mindenkinek rosszabb és drágább lenne, nem utolsósorban a hatékonyságot is megkérdőjelezhetnénk.

Hasonló kezdeményezések várhatók-e Piliscsabán is? Hogyan tudja kamatoztatni a tanulmányút tapasztalatait?

A közösség- és szolgáltatásszervezés területén szerzett tapasztalatokat nyilván hasznosítani szeretném a helyi közösség életében is. Az önkormányzatban már többször napirendre került, hogyan lehetne az oktatási, a kulturális és a szociális szolgáltatásokat jobban szervezni, kiterjedtebb partneri hálózatba vonni a civil szféra, az önkéntesek, az oktatási intézmények és az üzleti világ bekapcsolásával.

Van például két nagy idősotthon a településen, de hiányzik az idősök napközi ellátása. Meg fogjuk keresni ezeket az intézményeket, hogy szövetkezve az önkormányzattal a település idős embereit is fogadják be napközi ellátásra, hiszen ezeknek az intézményeknek az ehhez szükséges infrastruktúrája kielégítő. Ha lehetséges, önkénteseket fogunk toborozni az iskolából, az egyetemről, hogy mondjuk heti egy órát ajánljanak fel az idős embereknek, és segítsenek a napközi ellátásban. Ennek nagyon sok formáját el tudom képzelni, például taníthatják őket a számítógép és az internet használatára, társasjátékokat, vetélkedőket szervezhetnek, és ehhez hasonlókat. Természetesen még sok más terület is van, ahol a meglévő adottságokat, infrastruktúrát és humán erőforrást összekapcsolva egy hatékonyabb és a közösség igényeit jobban kielégítő szolgáltatást lehet szervezni, mégpedig többletköltségek nélkül, ami a mai szűkös időkben nem utolsó szempont. Erre a szakértői tanulmányút számos jó gyakorlatot mutatott. ●

Az interjút készítette: JENEI JÁNOS

Autentikus nyelvhasználat

Szakmai gyakorlat egy egri nyelviskolában

ERASMUS
felsőoktatás

Évente több mint 330 külföldi hallgató érkezik Magyarországra, hogy az Erasmus program keretén belül nálunk végezze szakmai gyakorlatát. CHEEWAY SUN, a Rigai Tanárképző Egyetem hallgatója is egy volt azok közül a hallgatók közül, akik néhány hónapig egy magyar cégnél gyakornokoskodtak. Cheeway az egri Supra Vita Nyelviskolában járt, és szakmai gyakorlata olyannyira sikeres volt, hogy az iskola jelenleg is két szakmai gyakorlatos hallgatót lát vendégül. A nyelviskola időközben együttműködési megállapodást is kötött a lengyelországi Kujawy and Pomorze Universityvel, biztosítva így azt, hogy folyamatosan érkezzenek szakmai gyakorlatos hallgatók az intézményhez. A tapasztalatokról Vitai Judit, a nyelviskola képzési vezetője mesélt nekünk.

Miért akartak külföldi hallgatót fogadni szakmai gyakorlatra?

A Pályázati Pavilonban olvastunk egy cikket az Erasmus szakmai gyakorlatról, akkor nagyon megtetszett nekünk ez a kezdeményezés. Nem csalódtunk, nagyon pozitív élmény és tapasztalat volt ez, és azóta is élünk a lehetőséggel. Egy nyelviskolában az egyik legnehezebb dolog behozni az autentikus nyelvhasználatot a tanórára. Óriási dolog az, ha egy más anyanyelvű tartó tárgyalási órát úgy, hogy a tanulók tudják, nem lehet vele magyarul szót érteni. Szakmailag tehát az iskolának igen nagy szüksége volt egy nem magyar anyanyelvű tanárra, hogy a tanulók ki tudják próbálni, mit ér az iskolában szerzett nyelvtudásuk. Úgy gondoltuk, hogy egy tanár szakos hallgatónak is hasznos szakmai tapasztalatot jelenthet a nálunk eltöltött szakmai gyakorlat.

Hogyan láttak neki a megfelelő gyakornok felkutatásának?

A Tempus Közalapítvány továbbította a szakmai gyakorlati hely felhívásunkat Európa nemzeti irodáinak. A felhívást követően sajnos nem olyan jelentkezések jöttek, amelyek nekünk tetszettek volna. Mivel angol órák tartásába szerettük volna bevonni a hallgatót, ezért magas szintű angol nyelvtudást vártunk el. Akinek szimpatikus volt az önéletrajza, azzal skype-on is felvettem a kapcsolatot. Nem volt egyszerű megtalálni

ni a megfelelő embert, ezért eleinte nagyon le voltam törve. A nemzeti irodáknak eljuttatott e-mail végül a Rigai Tanárképző Egyetemhez is eljutott, és az egyik ottani koordinátor keresett meg azzal, hogy egy hallgatót küldenének hozzánk.

Milyen tapasztalataik vannak a szakmai gyakorlattal kapcsolatban?

Rengeteg pozitív tapasztalatunk van. Egy nagyon rugalmas, dolgozni, tanulni és fejlődni vágyó hallgató talált meg bennünket. Nagyon lelkes volt, és nagyon sokat fejlődött, felkészülésre is rengeteg időt szánt, minden kollégával rögtön szót értett. Szakmai szempontból tehát nem volt semmilyen probléma, egyrészt mert napi szinten egyeztetünk, másrészt mert nagyon rutinos, ügyes kollégákkal dolgozom együtt, akik fel voltak készítve a hallgató fogadására és támogatására. Egyikük Erasmus hallgató volt Hollandiában annak idején, tehát tudta, hogy mire kell figyelni. A szakmai gyakorlat alatt rendszeres konzultációkat tartottunk. Együtt döntöttük el, hogy melyik csoportban lenne a legjobb helye a hallgatónak, megbeszéltük, hogy melyik órán, melyik csoportban volt ügyesebb vagy kevésbé ügyes, és mely területen lenne még érdemes többet gyakorolni. A hallgatót főleg én mentoráltam, de fontosnak tartottuk, hogy a többi kollégával is együtt dolgozzon. Így rengeteg technikát megtanítottunk neki, rengeteg játékot, de neki is nagyon jó ötletei voltak. Igazán gyorsan fejlődött. Figyeltünk arra, hogy sokféle csoportba bekerüljön, sokféle feladattal találkozzon, és a három hónap alatt legyen egyfajta fokozatosság is a munkájában, így a gyakorlat végére már

Szakmai kirándulás a CEEPUS-szal

szinte teljesen szabad kezet kapott. Természetesen arra is figyelniünk kellett, hogy ez a nyelvtanulóknak is jó legyen. Most már kijelenthetem, hogy nagyon jól működött így a dolog.

Volt negatív oldala is az együttműködésnek?

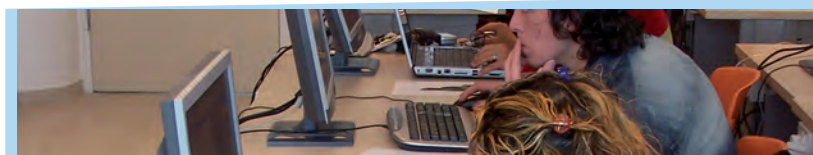
Nem sok negatívummal találkoztam, és ezek nem is befolyásolták a munkát, inkább a hallgatóval kapcsolatos ügyintézés során merültek fel. A következő gyakorlatoknak biztosan tudok majd gyakorlati tippetet is adni.

Mit tanácsol azoknak a cégeknek, amelyek szakmai gyakorlatos hallgatók fogadását tervezik?

Mi nagyon odafigyeltünk arra, hogy a hallgató lakhatását előre megszervezzük, fontos volt, hogy segítsük a beilleszkedését is. Érdekes előre átgondolni, hogy melyek azok a szituációk, helyzetek, amelyekkel egy olyan ember találkozhat, aki idegen helyről érkezik ide. Véleményem szerint nagyon komolyan kell venni, hogy legyen mentora a hallgatónak, fontos, hogy legyen egy ember, akit a hallgató este nyolckor is felhívhat, ha valami problémája van. Azt gondolom, hogy nyitottnak kell lennünk a hozzánk érkező hallgatók iránt, hiszen sokkal több pozitív, mint negatív oldala van egy ilyen együttműködésnek, nagyon hasznos tapasztalat. ●

Az interjút készítette: HLAIVATY ILLDIKÓ

A CEEPUS program célja lehetővé tenni azt, hogy a részt vevő országok felsőoktatási intézményei hallgatókat cseréljenek, vendég-tanárokat fogadjanak, illetve nyelvi és szakmai kurzusokat, valamint nyári egyetemeket szervezzenek, ezzel is elősegítve a közép-európai értelmiség szakmai kapcsolatainak erősítését és bővítését. A program a CEEPUS tagországok felsőoktatási intézményeinek hálózati együttműködésére épül. A 2011/12-es tanévtől a hálózatoknak lehetőségük van a már jól ismert rövid- és hosszútávú hallgatói mobilitás, valamint oktatói mobilitás mellett szakmai kirándulást tervezni a hálózati munka elemeként. Az új mobilitási típus legalább három, legfeljebb kilencnapos, szakmai munkával eltöltött eseményt jelent. KÖRTESEI PÉTERREL, a Miskolci Egyetem oktatójával, a már öt éve működő HU-28-as hálózat koordinátorával beszélgettünk erről a legújabb pályázati lehetőségről.

Mivel foglalkozik a HU-28-as hálózat?

A hálózat témája: *Aktív módszerek a matematika és az informatika oktatásában és tanulásában*. Az oktatás-tanulás hagyományos formái, az előadások és a gyakorlatok mellett, szükség van olyan munkaformákra, amelyekben a hallgató aktív részese a képzési folyamatnak. Így például a számítógépes matematikai szoftverek alkalmazása lehetővé teszi, hogy a hallgatók az anyag megértésében saját ütemük szerint haladjanak, és az anyag elsajátítása során, annak megértését elmélyítsék a társaiknak tartott kiselőadások formájában, hiszen csak azt tudják másnak elmagyarázni, amit nagyon alaposan megértettek. A hallgatótársaik számára is könnyebben érthetővé válik a tananyag, hiszen egyik társuk a már megértett anyagot saját szavaival világítja meg. Az oktató a közös tanulás moderátora.

RÉSZT VEVŐ ORSZÁGOK:

Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Macedónia, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia

PÁLYÁZHATNAK:

alap-, mester-, doktori képzésben részt vevő hallgatók, oktatók a www.ceepus.info oldalon

HATÁRIDŐK:

ősz félévre: 2012. június 15.

tavaszi félévre: 2012. október 31.,

freemovereknek (tavaszi félévre): 2012. november 30.

Milyen formában zajlik a munka? Mennyire népszerűek az ösztöndíjas helyek?

A hálózat tevékenysége változatos, a CEEPUS hálózatok lehetőségeit széleskörűen kiaknázzuk. Az alapképzésben 3-4 hónapos ösztöndíjakra, a diplomamunkát író, végzős hallgatók számára egyhavi ösztöndíjakra lehet pályázni, az oktatók rendszerint egy havi ösztöndíjat igényelnek, de intenzív kurzusokat vagy nyári egyetemet is gyakran szerveztünk az elmúlt 10 év alatt. Az ösztöndíjas helyek népszerűségére jellemző, hogy a hálózati „kvótát” minden évben túlszárnyaltuk, rendszerint nyári egyetemek megszervezésével, azaz évente 15-20, de néha még több ösztöndíjat használtunk fel, mint amennyit a hálózatban eredetileg nekünk ítélték.

Hogyan született meg a hallgatói kirándulás ötlete?

Az elmúlt évek során a hálózati partnerekkel közösen szerveztünk nyári egyetemek Miskolcon, Nagybányán nagyon népszerűek voltak, és itt fogalmazódott meg az, hogy a közös programot egy kirándulással és rövid szakmai programmal, pl. előadássorozaton való részvétellel is összekössük. A projektötlet tervezésébe bevontuk a partnereket is, és nagy örömünkre a szlovák CEEPUS iroda segítséget nyújtott egy hasonló hallgatói kirándulás megszervezésében. A kurzust a Rózsahelyi Katolikus Egyetem lőcsei oktatási egységében tartottuk, ahol a Debreceni Egyetem doktori iskolájának kihelyezett matematika-módszertani találkozóján vehettek részt a hallgatók.

Mire számíthatnak a résztvevők az öt nap alatt? Milyen programokkal várják őket?

A résztvevők Miskolcra érkeznek, ahol az első nap az egyetemmel ismerkednek, felkeresik az analízis tanszéket és a műemlék könyvtárat. A következő napokon a sárospataki Comenius Karon folytatódik a program, ahol a hallgatók részt vesznek a *Matematikatörténet és matematikaoktatás* című rendezvényen, megismerkednek a sárospataki kar által nyújtott lehetőségekkel, látogatást tesznek a Református Kollégiumban, ahol kutatómunkát végeznek az ott található különböző nyelvű kéziratok közt, valamint ellátogatnak a sárospataki várba is. A cél az, hogy a résztvevők változatos nyelvismeretét (szlovák, francia, angol, latin) kihasználva egyedülálló lehetőséget teremtsünk a különböző nyelvű kéziratok megértésére és feldolgozására.

Hogyan készülnek fel a szakmai kirándulás lebonyolítására?

A Comenius kar oktatóit és hallgatóit is bevonjuk a program előkészítésébe, és felvesszük a kapcsolatot a református kollégium könyvtárának vezetőjével az ottani kutatómunka előkészítésére. A *Matematikatörténet és matematikaoktatás* előadássorozat szervezőivel egyeztetve a hallgatók nemcsak meghallgatják a találkozó előadásait, de aktívan részt is vehetnek, szekcióelőadást tarthatnak vagy poszttert mutathatnak be.

Merültek fel olyan nehézségek a szervezés során, amelyekre érdemes felhívni a figyelmet, hogy mások elkerülhessék majd a hasonló problémákat?

A partnereknek kevés még az információjuk erről az új pályázati lehetőségről, közösen kell megtöltenünk tartalommal. A CEEPUS on-line pályázati rendszerben eredetileg csak a hallgatók számára volt egyértelműen meghirdetve a szakmai kirándulásokon való részvétel lehetősége, de a gyakorlatban a diákokat rendszerint egy oktató is elkíséri, legalábbis a mi elképzelésünk szerint. *(Az oktatók minden esetben oktatói mobilitásra pályáznak, akár hagyományos óraadás, akár nyári egyetem, akár hallgatói szakmai kirándulás céljából jelentkeznek – a szerk.)*

Bízunk benne, hogy a miskolci szakmai kirándulás is elnyeri majd a résztvevők tetszését, és rengeteg hasznos, új információval gazdagodnak. ●

BEREGI BETTINA

Tanulási eredmények a mobilitás középpontjában

LEONARDO
szakképzés

Az európai ajánlás az ECVET bevezetéséről már 2009-ben megszületett, ennek gyakorlatban történő alkalmazása azonban még gyerekcipőben jár. A magyarországi szakképző intézmények között csak elvétve találni olyat, amelyik elismeri a nemzetközi mobilitások során szerzett képesítéseket és kompetenciákat. A Leonardo mobilitási projektek beszámolóit olvasva azonban egyre több utalást találunk arra, hogy az intézmények igenis törekszenek a külföldi gyakorlat tudatos megtervezésére, az itthoni képzésnek való megfeleltetésre, a gyakorlatnak a képzés részeként történő elismerésére anélkül, hogy tudnák, valójában erről szól az ECVET.

ECVET a gyakorlatban 1.

Athéné Idegenforgalmi, Informatikai és Üzletemberképző Szakközépiskola

Iskolánk, az Athéné Szakközépiskola érettségire épülő, OKJ-s közép- és felsőfokú szakképzést nyújt. 1400 tanuló közül jelentős számban végeznek idegenforgalmi szakokon, itt van a legnagyobb szükség a külföldi szakmai gyakorlatra, illetve a magas szintű nyelvtudásra is. Az elmúlt 12 évben 12 Leonardo mobilitási pályázatot nyújtottunk be, a kiutazók minden esetben az idegenforgalmi szakmenedzser és utazási ügyintéző szakos hallgatók közül kerültek ki.

Az évek során ugyan nagy gyakorlatot szereztünk a projektek szervezése és lebonyolítása területén, azonban mindig vannak olyan új elemek, amelyeket érdemes beépíteni a program hasznosabbá tétele érdekében. Ilyen új kihívás számunkra az ECVET szemléletű szakmai gyakorlat megtervezése és gyakorlati megvalósítása. Először 2011-ben terveztünk ilyen, a tanulási eredményeket előtérbe helyező munkaprogramot, azóta túl vagyunk egy sikeres mobilitási projekten, és fontos tapasztalatokra tettünk szert.

A pályázat tervezésekor az ECVET figyelembe vételével kettős célt határoztunk meg. Egyrészt azt kívántuk megvizsgálni, hogy melyek azok a tananyagegységek, amelyek a meglehetősen összetett és sokrétű modulokon belül a kinti gyakorlat során, külföldön is fejleszthetők, és milyen mértékben. Ezzel kapcsolatban egyértelműen pozitív eredményt kaptunk: a kinti gyakorlaton a diákok sokkal több területét ismerték meg egy-egy szállodának a rotációs módon történő foglalkoztatásnak köszönhetően. Több munkakört töltöttek be a 8 hét alatt, mint az itthon maradt társaik. Ennek következtében jobban átlátták egy szálloda működési tevékenységeit, és a következő félév egyes szakmai tantárgyaiból eredményesebbek voltak. Így sikerként értékeltük azt a vállalásunkat, hogy a külföldi gyakorlatot beszámítjuk a kötelező szakmai gyakorlatba.

A másik vizsgálendő terület egyes OKJ-s szakmai vizsgamodulokhoz kötődik. Az előzetes elképzelésünk az volt, hogy összehasonlíttuk az OKJ-s vizsgaeredményeket azoknál a tananyagegységeknél, amelyek a szakmai gyakorlat során fejleszthetők, és így is feltárjuk a külföldi, illetve itthoni gyakorlat eredményessége közötti különbségeket. A gyakorlatban azt tapasztaltuk, hogy ez ilyen formában nem lehetséges. A záróvizsgák eredménye olyan sok összetevőtől függ, hogy nem lehet teljes bizonyossággal állítani, hogy a különbségek a kinti és itthoni gyakorlatok különbségének a következményei.

A felkészítés folyamatába beépített kísérletünk, illetve egy menet közben jött új ötlet azonban igen hasznosnak bizonyult. A felkészítés során – a tanévben elsajátított szakmai tudásukra alapozva – minden diák összeállított egy egynapos városnéző programot, anélkül, hogy valaha járt volna az adott területen. Ezeket a programokat azután a helyszínen az egész csoport végigjárta, a szervező diák mint idegenvezető segítségével. A hazaérkezés után a diákoknak ismét össze kellett állítani a programot, figyelembe véve a kinti tapasztalatokat, így lehetőség nyílt az összehasonlítására: mi valósult meg, mi nem az eredeti tervhez képest, a program mely elemein szükséges változtatni. Ezzel a módszerrel nagyon sok hasznos tudásra tehettek szert, s az eredmény a következő félévben beszámításra került az utazásszervezés tantárgy osztályzatába.

Új ötletünk az egyik legfontosabb tantárggyal, a szállodaismeret elsajátításával kapcsolatos. A szállodák kategória szerinti besorolásának elősegítésére létrehozott „Hotelstars” rendszernek a gyakorlati helyeket adó országok közül csak Németország a tagja, Írország és Törökország nem. Így a kiutazók azt a feladatot kapták, hogy a nemzetközi minősítő rendszer szempontjai alapján vizsgálják meg és sorolják be a gyakorlólhelyeiket. Ez a feladat nagyon kedvelt volt a tanulók körében. Itthon megosztották tapasztalataikat a többiekkel is, akik így szintén több-lettudásra tettek szert, aminek következtében e tantárgynak az eredménye mérhetően, egyértelműen jobb lett. Az első év tapasztalatai után úgy gondoljuk, érdemes a projekteket a tanulási eredmények középpontba állításával tervezni. Számos lehetőséget rejt magában, amelyek kiaknázásához sok tapasztalatra van szükség, de már az első időben is pozitív változásokkal teszi eredményesebbé a program egészét.

VÁRHEGYINÉ FEKETE ILDIKÓ

ECVET a gyakorlatban 2.

Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola, Békéscsaba

A békéscsabai Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola második sikeres Leonardo mobilitási projektjét zárta idén. A projekt keretében 11. évfolyamon, műszaki szakterületen tanuló diákokat küldtek szakmai gyakorlatra: a gépészet szakmacsoportban, az autószerelő szakma felé orientálódó diákok Németországba, a közlekedés szakmacsoportban a szállítmányozás és logisztika szakma felé orientálódó diákok pedig Spanyolországba utaztak.

Az intézmény tapasztalatairól Puskás Anikó, a projekt koordinátora számolt be.

A kiutazást megelőzően az iskola fogalmazta meg igényeit a tanmenetből kiindulva, hogy a részt vevő tanulók a meglévő tudásukra tudjanak építeni. Ez alapján kérték partnereiket a gyakorlat munkaprogramjának kialakítására.

Közlekedési szakmacsoportban (szállítmányozás, logisztika) a **közlekedés informatika, szakmai idegen nyelv és közlekedési ismeretek** tantárgyak tanmenetének megfelelő részeinél a külföldi gyakorlat során elsajátított tudást az iskola beszámítja az itthoni tanulmányokba: az órák látogatása alól ugyan nem kapnak

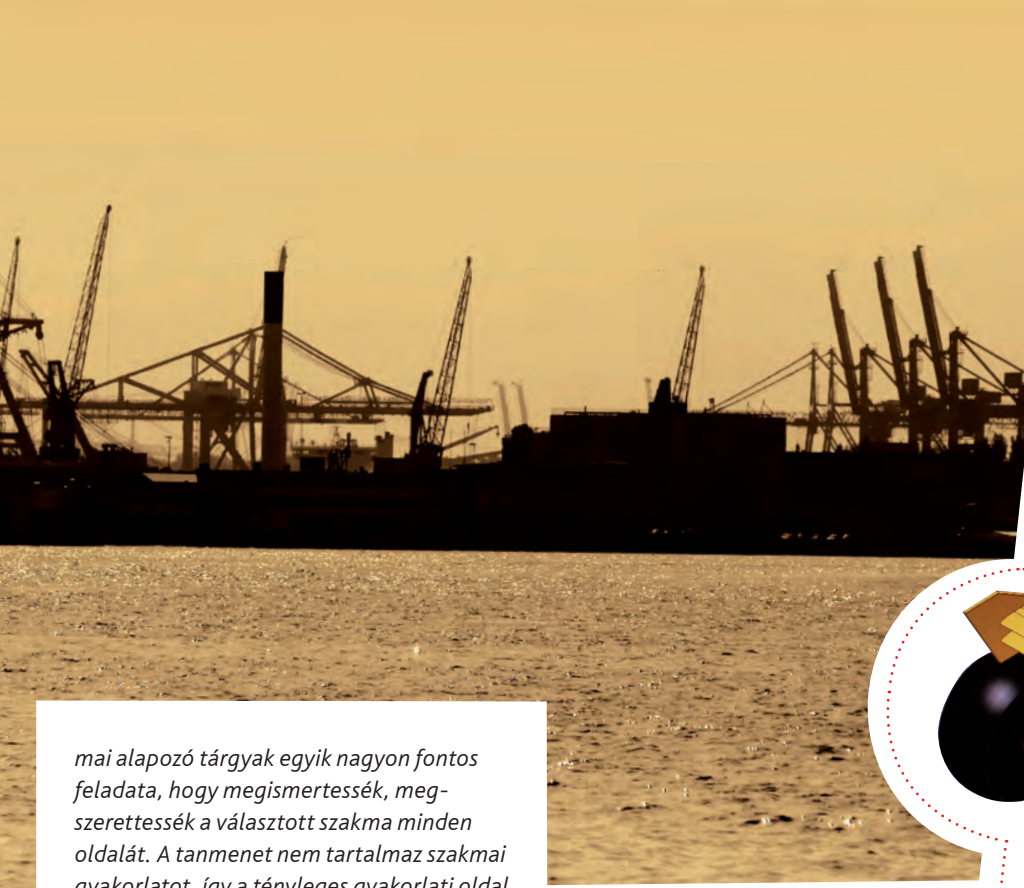
felmentést a diákok, viszont a megfelelő modulokból, tanulási egységekből mentesülnek a beszámolás, felmérés alól.

Közlekedés informatika tárgy tanmenetében a 12. évfolyamon szerepel a táblázatkezelés, szövegszerkesztés, prezentációkészítés, weblapkészítés. A tanár a diákok tudásáról a külföldi szakmai gyakorlat során elkészített prezentációk bemutatásával győződik meg, és azt érdemjeggyel értékeli.

Szakmai idegen nyelv tárgyban a közúti közlekedési ismeretek, jelzőtáblák, járműtípusok, paraméterek; járművek alkatrészei, adatai; útba igazítás kérése és tájékozódás témáihoz tudják beszámítani a gyakorlat során elsajátított ismereteket.

Közlekedési alapismeretek esetében a külföldi gyakorlat a szállítmányozási gyakorlattal feleltethető meg. „A közlekedés-üzemvitel oktatása során elsősorban az elméleti tananyag átadására van lehetőség. A gyakorlati étellel való találkozásra szinte csak az üzemlátogatások adnak némi lehetőséget. Ezek jellegüknél és időtartamuknál fogva legfeljebb az érdeklődés felkeltésére elegendőek, mélyebb szakmai ismeretek megszerzésére nem alkalmasak. A szak-

mai alapozó tárgyak egyik nagyon fontos feladata, hogy megismertessék, megszerettessék a választott szakma minden oldalát. A tanmenet nem tartalmaz szakmai gyakorlatot, így a tényleges gyakorlati oldal megismerésére alig van lehetőség.

A szállítmányozói, logisztikai munka fontos fejezete a tengeri hajózás, a kikötői munka ismerete, aminek megszerzésére Magyarországon egyáltalán nincs is lehetőség. A közlekedési ismereteket oktató tanárnő volt az egyik kísérő, aki szakmai segítséget tudott nyújtani, és a diákok munkáját a helyszínen értékelté.

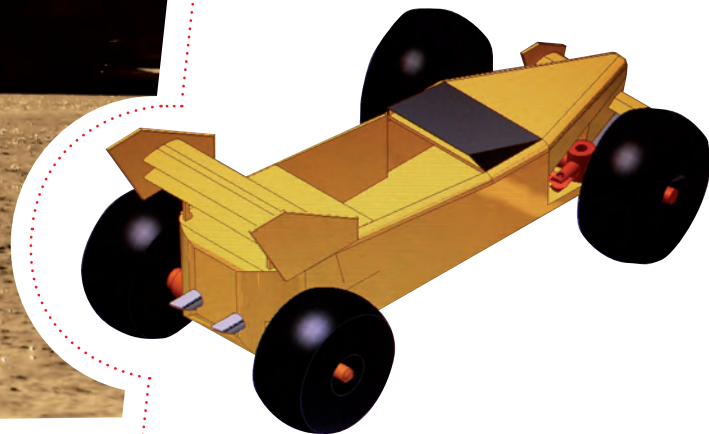
Gépészeti szakmacsoportban

a háromhetes szakmai gyakorlatot kiváltja a külföldi tanulmányi út, amit a műszaki igazgatóhelyettes igazol.

„Tanulóink Géprajz, gépelemek tantárgy keretében sokat rajzolnak kézzel. A tananyag utolsó fejezete szolgál arra, hogy megismerkedjenek a számítógépes rajzolás, tervezés alapjaival. A rendelkezésre álló mindössze 4 órában nincs lehetőség e programok oktatására, csupán a lehetőségek, előnyök, hátrányok ismertetésére szorítkozhatunk. Pedig nagy szükség lenne rá, különösen a műszaki felsőoktatásba készülő tanulók esetében. Pedagógiai programunk szerint tanulóinknak a 11. évfolyamot követő nyáron szakmai gyakorlaton kell részt venniük.

A gyakorlat eredményes elvégzése feltétele a 12. évfolyamra való belépésnek.

A gépészeti szakmacsoportban tanulók tanmenetében ugyan nem szerepel az AUTOCAD, de az intézménynek van ilyen oktatóprogramja, és a felkészítéskor az alapozó ismereteket a kiutazó diákok itthon megtanulják.”

A külföldi gyakorlat első hetében a tanulók megismerték és gyakorolták az AUTOCAD 2D program alapvető alkalmazásait és funkcióit. A második héten a 2009 Inventor programmal, valamint 3D alkalmazásokkal ismerkedtek, 3D modelleket hoztak létre járművekről. Az utolsó héten a 2009 Inventor program segítségével részletes modelleket készítettek motorokról, dugattyúkról, illetve az AUTOCAD programmal saját autómódellet mutattak be. A gyakorlat végén az elkészült szakmai anyagokból angol nyelven prezentációt tartottak.

„A beiskolázási nyílt napokon, valamint a Kemény Gábor szakmai napokon a diákok órát tartanak és beszámolnak a szakmai és kulturális élményeikről, melyet a kint készített vizsgaprezentáció alapján tartanak meg. A szakmai gyakorlaton részt vevő diákjaink közül többen az adott idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tettek, megszerelve ezzel a lehetőséget a májusi vizsgaidőszakban az emelt szintű érettségi letételére, nyelvvizsga megszerzésére.”

PUSKÁS ANIKÓ

Az összeállítást készítette: MÁTYUS EDINA

Ötven év felett a helyi közösségekért!

Az idősödő generáció életminőségének javításához elengedhetetlen, hogy az ötven év feletti korosztály is aktív szerepet kapjon a társadalomban, valamint hogy idős korban is alkalma legyen képeznie magát. Bár az utóbbi évtizedek társadalmi és technikai változásai miatt funkciós problémákkal küzd az idősödő nemzedék, ma már külön figyelmet fordítunk integritásukra, és arra, hogy az élet során általuk felhalmozott tapasztalatok ne menjenek veszendőbe, hanem segítsük azokat megőrizni és továbbadni. Az Európai Unió ezért az idei év fókuszába az aktív idősödés folyamatát és a nemzedékek közötti szolidaritást állította. A kezdeményezés célja, hogy rámutasson, milyen értékes hozzájárulást nyújtanak az idősebbek a társadalom fejlődéséhez, illetve arra sarkallja a döntéshozókat és érintetteket, hogy jobb lehetőségeket teremtsenek az aktív idősödésre, éserősítsék a nemzedékek közötti együttműködést.

GRUNDTVIG
felnőttoktatás

A Grundtvig alprogram időszerű önkéntes projektjei is az aktív idősödés megvalósulásához járulnak hozzá. A részt vevő időszerű önkéntesek olyan tevékenységet végeznek, ami számukra tanulási lehetőséget, a fogadó szervezet, illetve a tágabb közösség számára pedig nem anyagi természetű hasznot jelent. Ilyen, az időszerű önkéntesekkel foglalkozó akció az Önkéntes Központ Alapítvány *Szenior önkéntesek a helyi közösségekért* című kétéves projektje. A projektről és annak háttéréről TORNÓCZI ZSÓFIÁT, az ÖKA szenior önkéntes programvezetőjét kérdeztük.

Az Önkéntes Központ Alapítvány célja évek óta a magyarországi önkéntesek és az őket foglalkoztató szervezetek munkájának támogatása. Mikor és miért döntöttek úgy, hogy az időszerű generációval foglalkoznak?

Az ÖKA kutatási eredményei 2004-ben és 2010-ben is azt mutatták, hogy az idősebbek kevésbé aktívak az önkéntesség terén. 2007-ben a *Magyarország önkéntességfejlesztési stratégiája* című kiadványában alapítványunk stratégiai célul tűzte ki, hogy bekapcsolja az idősebb generációt is az önkéntes tevékenységekbe. Az idősebb korúak számára az önkéntesség kivételes lehetőséget jelenthet arra, hogy társadalmilag aktívak maradjanak, megosszák tapasztalataikat, tudásukat a fiatalabbakkal és megőrizték szellemi és fizikai frissességüket.

Azt is fontos látni, hogy bár valóban jellemző Magyarországra az idős emberek elmagányosodása, elszigetelődése, és alacsony közöttük az önkéntesek száma, az idősebb emberek sok esetben nem is tudják, hogy azt a számukra magától értetődő karitatív tevékenységet, amit életük részeként rendszeresen végeznek, ma önkéntességnek hívjuk.

2012-ben, az aktív időszerű és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évében az Önkéntes Központ Alapítvány és a Gyulafehérvári Caritas közös szenior önkéntes programjával kívánja az idős emberek felé irányítani a figyelmet.

Mi a célja a programnak?

2012 tavaszán hat román állampolgárságú szenior önkéntes ismerheti meg a magyarországi önkéntes szektort és próbálhatja ki magát különböző önkéntes tevékenységekben Pécsen, Szegeden és Zalaegerszegen az ottani Önkéntes Centrumok közreműködésének köszönhetően. Az őszi turnusban hat magyar 50 feletti önkéntes utazik három erdélyi városba, hogy az ottani helyi közösségi életbe bekapcsolódva önkénteskedjen. Szociális területeken fognak segíteni: gyermekeknek, időseknek, hátrányos helyzetűeknek, fogyatékkal élőknek és családoknak kórházakban, iskolákban, táborokban vagy kulturális rendezvényeken.

Az együttműködés főszereplői, a tapasztalatok multiplikátorai maguk az önkéntesek. Hogyan kerülnek ők a képbe, hogyan talál egymásra a szervező intézmény és az önkéntes érdeklődő?

Az ÖKA mint Önkéntes Központ sok egyéb közt foglalkozik az önkéntesek és fogadó szervezetek közötti közvetítéssel is. Az önkéntesek a legegyszerűbben az onkentes.hu honlap adatbázisán keresztül találnak maguk számára megfelelő lehetőséget. Emellett Magyarországon minden megyében működik olyan szervezet, Önkéntes Centrum, amely segít a közvetítésben. A szenior önkéntesek és más, az internetet kevésbé használó érdeklődők számára heti rendszerességgel személyes tanácsadást is tartunk, valamint évi több alkalommal rendezünk tapasztalatcserét, ahol az önkéntességhez kapcsolódó különböző témák megismerésével hangolódhatnak a leendő önkéntesek a feladatra. Az aktuális Grundtvig időskorú önkéntes projektet külön fórumokon is hirdetjük. Tapasztalataink szerint a legeredményesebb hírvivők az olyan önkéntesek, akiknek volt már hasonló élményük, és úgy javasolják ismerőseiknek a programot.

Az időskorúak közül bárki lehet önkéntes?

Igen. Hiszünk abban, hogy mindenki megtalálhatja a számára megfelelő önkéntes tevékenységet. Nem mindenki született arra, hogy lelki támogatást nyújtson idős embereknek vagy hajléktalanoknak ételt adjon, de bárki segíthet egy park rendbehozatalában vagy diákok korrepetálásában. Mindenki számára van testhezálló feladat.

Hogyan jelentkeznek az időskorú önkéntesek a részvételre? Milyen kiválasztási szempontok játszanak szerepet?

Ebben a programban a részvétel némileg kötöttebb, a Gyulaféhvári Cartiassal közösen meghatározott szempontokat követjük. A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy a résztvevők elhivatottak és a leendő önkéntes tevékenységükben motiváltak legyenek. Mivel a program sok utazással jár, így alapvető a fizikai fittség és a háromhetes távollétre való felkészültség is. A projekt során olyan idősebb embereknek szeretnénk lehetőséget nyújtani a részvételre, akik a támogatásunk nélkül nem részesülhetnének hasonló élményben. Nem utolsó sorban figyelünk a nemek arányának egyensúlyban tartására, hiszen az önkéntesség területén épp a női aktivitás a jellemzőbb.

A nemzetközi oktatási projektek több szempontból is valami újat teremtenek szakmai téren. De mi újat hoz a hazai időskorúak életébe az Önök által kínált önkéntes program?

Az önkéntesek számára egy életre szóló élményt és tanulási lehetőséget jelent a program. A külföldi példa alapján Magyarországon is tudatosabbá válik szerepvállalásuk, kapcsolódhatnak más generációkhoz, ismerkedhetnek fiatalokkal, külföldi önkéntesekkel. Számukra az utazás elismerés az eddigi tevékenységükért és motiváló erő a jövőre nézve.

Gondolom, ez a hatás kölcsönös. Mi a hozadéka az időskorú önkéntesek kiutazásának szervezeti szempontból?

A szenior mobilitási programból minden résztvevő profitál. Az a szervezet, amely vendégül látja a szenior önkénteseket, az ő

OLVASNIVALÓK AZ INTERNETEN

A 2004-es kutatás

www.onkentes.hu » szervezeteknek » kutatási eredmények » *Czike Klára – Kuti Éva: Önkéntesség, jótékonyság, társadalmi integráció, 2006*

A 2010-es online kutatás

www.onkentes.hu » önkénteseknek/szervezeteknek » On-line kutatás 2010

Magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiája (2007–2017)

www.onkentes.hu » szervezeteknek » szakirodalom » Az önkéntesség fejlesztésének stratégiája hazánkban

Önkéntes centrumok

www.onkentescentrumok.hu

Az ÖKA-ról

www.oka.hu

munkájukkal, tapasztalataikkal és újfajta megközelítési módjukkal gazdagodik. A küldő szervezet szemlélete is változik a programnak köszönhetően, a visszaérkező önkéntesekkel elmélyül a kapcsolata, újfajta tevékenységekbe tudja bevonni őket a jövőben. A partnerszervezetek között pedig kialakul egy valós együttműködés, melynek során a jövőbeli programok megvalósítására készülhetnek fel.

Milyen visszajelzések érkeznek a hazai és a hazánkba érkező időskorú önkéntesektől?

Egy ilyen programban való részvétel nagyon sok tapasztalatot hoz számukra, az élmények feldolgozása és jövőbeli hasznosítása minden esetben időbe telik. A részvétel rövid távon sok esetben nagyobb áldozatot és nehéz döntések sorát jelenti. Távol lesznek családjuktól, nagyobb súlya van a döntéseiknek, nehezebben mobilizálhatóak, nehezebben akklimatizálódnak egy új környezetben. Hosszú távon azonban minden esetben pótolhatatlan élménnyel gazdagodnak, megoszthatják tudásukat, új dolgokat tanulnak és megerősödnek saját társadalmi szerepükben, aktívabb idős állampolgárokká válnak. ●

Az interjút készítette: VÁRTERÉSZ FLÓRA

Aktív állampolgárság: a civil szféra és az állami szféra együttműködése

Az aktív állampolgárság az Európa a polgárokért program legfőbb prioritásai között szerepel. Barroso elnöknek a következő Bizottság részére szóló politikai iránymutatásai között szerepel az uniós polgárság megerősítése, ami az egyik legnagyobb kihívás az Unió számára. A Lisszaboni Szerződés új rendelkezései jelentős mértékben megerősítik a polgárok Európájának előmozdítására kínálkozó lehetőségeket. E rendelkezések – köztük a polgári kezdeményezés – végrehajtása újfajta együttműködési formákat teremt az európai intézmények és polgárok, valamint a civil társadalom különböző szereplői között.

A civil és az állami szféra közötti kapcsolatok erősítésére szolgál jó példaként az Ökotárs Alapítvány *Együttműködés a civil és az állami szféra között: európai javaslatok végrehajtása és jó gyakorlatok az új tagállamokban* című projektje, mely az Európa a polgárokért program támogatásával valósulhatott meg.

Az Ökotárs Alapítvány Civil-Társ programja 2003 óta tevékenykedik a hazai civil szektor fejlődését és fenntarthatóságát támogató jogi-szabályozási környezet megteremtése érdekében. Civil szervezeti vezetők, jogászok és szakértők széles körével együttműködve, kutatások és elemzések alapján koncepciókat és konkrét javaslatokat készít és juttat el a döntéshozóknak, az államigazgatás és a törvényhozás képviselőinek. Az Alapítvány legfontosabb céljának tekinti, hogy a szektor sajátos érdekeit középpontba állító, a hazai civil szektor tényleges fenntarthatóságához hozzájáruló jogszabályok jöjjenek létre, hogy a civil szektor megerősödjön és képes legyen betölteni valódi, demokratikus funkcióit.

E sokéves törekvés szerencsésen találkozott a kormány 2011-ben meghirdetett kezdeményezésével, amely a teljes nonprofit joganyag felülvizsgálatát és újraszabályozását irányozta elő, kérve ehhez a civil szervezetek véleményét és javaslatait is.

Ennek előkészítéseképpen rendezték meg az *Állam-civil kapcsolatok: Mire jó és miért probléma a civil szervezetek támogatása?* című konferencia megszervezését 2010. november 25-én.

Az esemény társszervezői az Európai Nonprofit Jogi Központ (ECNL) és az Ökotárs Alapítvány romániai testvérszervezete, a Polgár-Társ Alapítvány volt. A konferencián elhangzott, hogy nagyon fontosnak tartják, hogy a magyarországi civil szektor megerősödjön, képes legyen saját magát fenntartani, hiszen ez az állam érdeke is, mivel egy erős civil szektor sok terhet, feladatot képes levenni az állam válláról. Az Ökotárs Alapítvány a konferencián ismertette, hogy a nonprofit jogi szabályozás vizsgálata mellett javaslatokat dolgozott ki a civil nonprofit szektor és az állam közötti együttműködésre: közéjük tartozik a civil szervezetek közfeladatokba való bevonása, a támogatási jogviszony és eljárások újragondolása, valamint a közhasznúság rendszerének átgondolása.

Ahhoz, hogy erős civil szektor jöjjön létre, a szervezetek pénzügyi finanszírozását is biztosítani kell. Ennek egyik pillére az uniós és hazai pályázati rendszer. Sok civil szervezetnek kevés gyakorlata van a pályázásban, ezért az egyik cél a pályázati rendszerek

egyszerűsítése, pályázati eljárásrendek felülvizsgálata, vagyis megnézni azt, hogy a dokumentumok tartalmazzanak-e minden fontos információt, ami a sikeres pályázáshoz szükséges. Ennek felülvizsgálata történhet potenciális pályázókból álló fókuszcsoportok felállításával, akik tesztelik a pályázati anyagokat. Nagyon fontos továbbá a pályázók segítése általános ügyfélszolgálatok helyett a személyesség erősítésével, vagyis szerencsés, ha minden konstrukciónak van egy „gazdája”, aki ismeri a célokat, a célcsoportot, és tud velük kommunikálni. A pályázókat segíthetik információs napok szervezésével, ahol lehetőség van a pályázók egyedi kérdéseinek megválaszolására is, illetve az is fontos, hogy az elutasított pályázók bővebb visszajelzést kapjanak arról, hogy miért nem nyert támogatást a pályázatuk.

A konferencián a kormányzati elképzeléseket és azok ütemezését dr. Latorcai Csaba helyettes államtitkár (Közgazgatási és Igazságügyi Minisztérium), a támogatási eljárások átalakítására vonatkozó terveket pedig dr. Kajdi Ákos főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium) mutatta be. A hazai előadók mellett külföldi civil és kormányzati szakemberek panelbeszélgetésekben ismertették a közép-európai országokban zajló hasonló jogalkotási folyamatokat és azok tapasztalatait.

A témában rendezett, talán minden eddiginél nagyobb szabású konferencián több mint száz fő vett részt: többségükben civil szervezetek képviselői az ország minden pontjából, de érdeklődők jöttek különböző minisztériumokból, önkormányzatoktól és más intézményektől is.

Időközben megszületett az új civil törvény, mely a civil szektor bevonásával történt, és jó példaként szolgál az állami és a civil szféra közötti együttműködésre. ●

HORVÁTH KATALIN

Hírcsokor

TUDÁSKÖZPONT

On-line fórum és webináriumok az iskolavezetésről

2011 júliusában indult az Európai Bizottság támogatásával az Európai Szakpolitikai Hálózat az Iskolavezetésről (*European Policy Network on School Leadership – EPNoSL*), melynek vezetője a görög Foundation for Research and Technology – Hellas / Institute of Applied and Computational Mathematics (FORTH/IACM), tagjai között 34, európai iskolavezetés témában jártas egyetem, kutatóintézet, képző- és tudásmenedzsment központ, valamint szakértők szerepelnek. A Tempus Közalapítvány a hálózatban több munkacsomag koordinálását végzi. A hálózat célja, hogy partnerszágaiban párbeszédet és közös gondolkodást generáljon és segítse a jelenlegi trendeken alapuló szakpolitikai állásfoglalást.

A hálózat 2012 tavaszán 5 hetes online fórumot indított, melynek keretében 4 tematikus webináriumra került sor, valamint hetente más-más témájú vitaindító cikkek mentén folyt internetes fórumbeszélgetés. A fórum tudástárában tematikus struktúrában releváns szakirodalmak is elérhetők. További információ a hálózatról és tevékenységeiről a www.schoolleadership.eu oldalon található.

Esélyteremtés szakképzéssel

A Tempus Közalapítvány tudásmenedzsment tevékenységének keretében 2012-ben is újabb egyéves projekteket indít el az Európai Bizottság és a NEFMI támogatásával.

PSIVET
esélyteremtés szakképzéssel

A PSIVET – *Esélyteremtés szakképzéssel* című projekt a társadalmi felzárkózás és a szakképzés közötti összefüggésekre kívánja felhívni a figyelmet. Két általános célja, hogy az uniós Oktatás és Képzés 2020 stratégia, továbbá a hazai egész életen át tartó tanulásról szóló stratégia céljainak megvalósulásához a kutatás, a képzés és az információterjesztés eszközeivel járuljon hozzá. A projekt koordinátora a Budapesti Corvinus Egyetem Oktatásfejlesztési Observatory Központja, a Tempus Közalapítvány megvalósító partnerként vesz részt.

Tevékenységek 2012-ben:

- *nemzeti szakértői hálózat* létrehozása a szakképzésben történő felzárkóztatás támogatására;
- az elmúlt évek hazai és külföldi *jó gyakorlatainak feltérképezése, rendszerezése és hatékonysági elemzéseinek összegyűjtése*;
- *szakpolitikai ajánlások* megfogalmazása a döntéshozók számára;
- *szakmai műhelyek* és tapasztalatcserére lehetőséget adó fórumok szervezése;
- *vezetői továbbképzés* kidolgozása és megvalósítása intézményvezetők részére a felzárkóztatás és integráció témaköréhez kapcsolódóan.

www.psvet.hu

KÚT Program: Közösségi út a tanulóshoz

Közösségi Út
a Tanulóshoz
program

2012. március 1-jével az Európai Bizottság támogatásával a Tempus Közalapítvány újabb egyéves programsorozata indult el, amelynek középpontjában a formális tanuláson túl a nem formális és informális tanulás magyarországi hozzáférhetősége és jó gyakorlatai állnak. Programsorozatunk célja az egyén tanulási útjainak, a személyre szabott fejlődési lehetőségeknek minél szélesebb körű feltérképezése. Kiemelt figyelmet fordítunk a közösség szerepére a tanulás támogatásában. A projekt eredményeiről honlapunkon rendszeresen adunk tájékoztatást, továbbá konferencián mutatjuk majd be az eredményeket, a rendezvényt kísérő kiállításra pedig olyan szervezeteket hívunk meg, amelyek tapasztalattal rendelkeznek a közösség erőforrásaira építő helyi tanulástámogatás terén, és fórumot teremtünk a téma interaktív feldolgozására. Az expo rendezvény keretében adjuk át a **Közösségi út a tanulóshoz** díjat, melynek célja az egyéni életpálya támogatásában kiemelkedően eredményes helyi gyakorlatok elismerése. (A díj meghirdetése 2012. késő tavaszán várható.)
www.kutprogram.tka.hu

Helyi kezdeményezések az egyéni tanulási utak támogatására – képzési program

2012. május végén felhívást teszünk közzé közösségfejlesztők, iskolavezetők, önkormányzati dolgozók és civil szervezetek képviselői részére egy olyan hatvanórás tréningen való részvételre, amely a közösség egyéni tanulásban betöltött szerepének előmozdításához ad a gyakorlatban hasznosítható eszközöket az érintettek kezébe. A képzési program célja feltérképezni, szintetizálni és terjeszteni azokat a közösségi együttműködési formákat, melyek a nem formális és az informális tanulás területén, helyi szinten működnek. A képzés módszertana épít a résztvevők egymás közti tudásmegosztására, jó gyakorlatok gyűjtésére, rendszerezésére. Emellett részét képezi a kompetenciafejlesztés is a következő területeken: oktatási programfejlesztés, közösségfejlesztési tevékenységek, hálózatépítés, projektmenedzsment, forrásteremtés, disszemináció.

További információ a programkoordinátornál:
» Csernovitz Adél, adel.csernovitz@tpf.hu

Műhelybeszélgetések pedagógusoknak és digitális tananyagtár

Az elmúlt két év hagyományát folytatva egy öt alkalmas délutáni műhelymunka-sorozat keretében szólítjuk meg a pedagógusokat. A rendezvények fókuszában azok a közoktatásban fejlesztendő kompetenciák állnak, melyek a korábbi években kevésbé kerültek előtérbe:

- Digitális kompetenciák
- Fejlesztő értékelés, hatékony tanulás
- Szociális kompetenciák fejlesztése
- Kezdeményezőkézség és vállalkozószellem
- Kulturális tudatosság

A Tempus Közalapítvány honlapján működő módszertani ötletgyűjteményben évek óta teret biztosítunk a kompetencia alapú oktatás jó gyakorlatainak megjelenítésére is, a pedagógusok által használt eszközök megismertetésével és terjesztésével, illetve az egyes módszerek kompetenciaterületenként való csoportosításával, keresési lehetőséggel. Az ötlettárat tervezzük bővíteni egy digitális tananyagtárral. Szintén az év folyamán hirdetjük meg pedagógusok és közoktatási intézmények számára azt a pályázatot, melynek célja a módszertani ötletekhez kapcsolódó digitális tananyagok generálása.

A digitális kompetenciák megszerzése nemcsak a diákok, hanem a tanárok alapvető érdekét is szolgálja. A közösségi tanulás, a jó gyakorlatok megosztásának összekapcsolása az IKT eszközeivel, illetve új tanulási formák és csatornák kialakítása segítheti az oktatásban szükséges szemléletváltás előmozdítását. ●

Szakmai hálózatépítés és műhelymunka

A szakmai hálózatépítés során elő kívánjuk segíteni, hogy a szociálpolitika, az oktatásügy, a közművelődés és a munkaerő-piaci politika közösen dolgozzon az egyéni tanulói utak és a rugalmas pályafutás támogatását elősegítő rendszerek kialakításán. Az egyén és a társadalom számára egyaránt előnyt jelentő, rendszerszintű változások kidolgozásához és következetes megvalósításához az egymástól elkülönülten tevékenykedő szakterületek (közoktatás, szakképzés, felnőttképzés, felsőoktatás, közművelődés, szociálpolitika, foglalkoztatáspolitikai) intenzív együttműködését támogatjuk. A szakmai hálózat konkrét célja, hogy megtaláljuk és összekapcsoljuk a hazai egész életen át tartó tanulás programokhoz kapcsolható fejlesztéseket és jó gyakorlatokat valamennyi területről. A program további részeként négy alkalommal vitaindító műhelyeket szervezünk köztisztviselői, közigazgatási, oktatási, foglalkoztatási, közművelődési és szociális szakemberek számára, lehetőséget teremtve a tapasztalat- és véleménycserére, egymás munkájába való betekintésre. A hálózat és a műhelyek munkájának eredményeképpen helyzetelemzés készül az egész életen át tartó tanulást támogató eszközrendszer állásáról.

További információ a programkoordinátornál:
» Juhász Judit, judit.juhasz@tpf.hu

További információ a programkoordinátornál:
» B. Tier Noémi, noemi.tier@tpf.hu

Tudásközpont

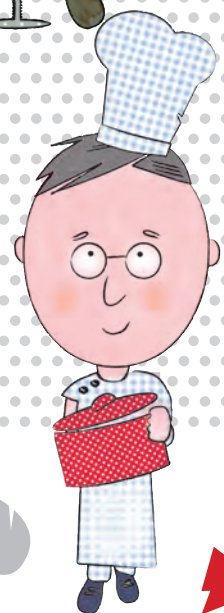
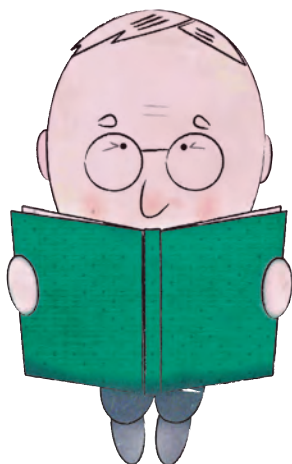
ELISMERÉSRŐL, KREDITEKRŐL, TANULÁSI UTAKRÓL

Európában az elmúlt években egyre inkább használatos lett az *egész életen át tartó tanulás* (angolul *lifelong learning*, vagy a széles körben elterjedt rövidítéssel LLL) kifejezés, mely úgy tűnik, kopernikuszi fordulatot hoz az oktatásban. A szemléletváltóság lényege, hogy az iskola mint intézmény és a tanár mint tudásátadó korábbi központi szerepe helyett a tanulás és a tanuló kerüljön a középpontba, legyen akár fiatal vagy felnőtt egyénről szó. Az ő egyéni életpályája és az azt megalapozó tanulási pálya a legfontosabb.

Az egyéni tanulási és karrierutak támogatásában alapvető fontosságú a bármilyen módon megszerzett tudás elismerése, amelyhez azonban rendszerszintű eszközök fejlesztésére, hitelesítésére, bevezetésére és széles körű elfogadására van szükség. Ma már egyre több olyan eszközfejlesztés folyik hazai és nemzetközi szinten egyaránt, amelyek az iskolarendszerű képzéseken kívül szerzett tudás formális rendszerbe való integrálására irányulnak, vagy a különböző intézmények közötti átjárhatóságot könnyítik meg (ECTS, ECVET, EKKR, Europass, LLG). Az elsöre talán rejtélyesnek tetsző elnevezések mögött olyan uniós és hazai eszközök fejlesztése áll, amelyek segítik a tanulási pályával, pályafutással kapcsolatos információszerzést, döntéshozatalt, és végső soron komfortosabbá tehetik az egyén útját a képzési, munkavállalási rendszerekben. A továbbiakban ezeket mutatjuk be szakértői interjú, szakmai tanulmányút tapasztalatain és kapcsolódó projekteken keresztül.

A tanulás nem felkészülés az életre,
a tanulás maga az élet.

John Dewey

- NYELVTANULÁS
- ÖNFEJLESZTÉS
- KARRIERTERVEZÉS
- ÚJ MUNKAHELY

Életünk során számtalan olyan helyzet adódik, amikor új tudásra, készségekre van szükségünk, hiszen az iskolából kikerülve folyamatosan új feladatokkal szembesülünk. Hogy egy munkahelyi szituációban mit jelent a tudás alkalmazása, azt csak a gyakorlatban ismerhetjük meg, ráadásul a legtöbb munkakörben gyakran kell új kihívásokkal, korábban fel nem merült problémákkal szembenéznünk. De a privát élet is sok tanulnivalót kíván: az otthonteremtés, a gyereknevelés, egy háztartás folyamatos üzemeltetése, az egészség megőrzése vagy az idősődéssel járó kihívások számtalan új ismeret megszerzését igénylik. A tanulási tevékenység maga is fejleszti az egyik legfontosabb készségünket, az újabb ismeretek megszerzésére való nyitottságot.

A tanulás messze többet jelent, mint az iskolapadban szerzett tudás. *Többet tudni annyit jelent, hogy jobban otthon vagyunk a világban.* Könnyebb elfogadnunk másokat, és minket is jobban elfogadnak, ami egy élhetőbb társadalmat jelent. Személyiségünk fejlődése olyan érték, amelynek nem csak anyagi haszna van.

Hasonlóan ahhoz, ahogyan jobban tudjuk élvezni és megérteni egy idegen ország kultúráját, ha beszéljük

az adott nyelvet, több tudás birtokában sokszorosan többet vagyunk képesek befo-gadni és élvezni abból a világból is, amiben mozgunk. A tudás tehát hatalom és tőke is egyben. *Készségeink, ismereteink fejlesztése* nemcsak gazdagabbá és érdekesebbé teszi a hétköznapi életünket, de a *változásokhoz való alkalmazkodásra is felkészít*, növeli az önbecsülésünket, és képessé tesz minket arra, hogy az új jelenségek között eligazodjunk, nagyobb sikerrel vághatunk neki, hogy a céljainkat megvalósítsuk.

A tanulás számos értelemben hozhat fordulatot valaki életében. Akkor igazán eredményes, ha tudatosan folyik, és ha a tanulni vágyók vagy arra kényszerülők átgondolják saját lehetőségeiket, és megkeresik, tudatosan használják azokat az intézményeket, eszközöket, amelyek az új ismeretek megszerzését és készségeik fejlesztését támogathatják. Ilyen eszközök alkalmazásának egyik feltétele egy olyan

Többet tudni: otthon lenni a világban

új szemléletű megköze-lítés érvényesülése az oktatásban, amely nem arra helyezi a hangsúlyt, hogy milyen tananyagot

választ a tanár vagy melyik tankönyvet használja, hanem a képzési programok *jól megfogalmazott tanulási eredmények* elérését tekintik céljuknak, vagyis azt, hogy a folyamat végére a tanuló mit ért meg, mit tud, mit képes elvégezni. *A képesítésekhez kapcsolódó átlátható követelmények teszik lehetővé, hogy a tudás értékelése a tanulás módjától függetlenül lehessen.*

A tanulás segít abban, hogy könnyebben vegyük a kihívásokat, könnyebben alkalmazkodjunk. Életünk egyes szakaszha-tárainál *érdemes tudatosítani a már megtett utat és végiggondolni a további lehetőségeket.* Ilyen határok mindenki életében előfor-dulnak: új munkakör vagy munkahelyváltás, új képzettség megszerzése, előléptetés vagy éppen visszalépés a karrierlétrán, vagy a magánélet fontos fordulópontjai. Ezek mind-mind hétköznapi, mindenkivel előforduló történetek. Ami nem azonos, hogy mennyire figyelünk oda önmagunkra, a belső hangra, és hogyan értelmezzük azt.

Europass-leltár

A néhány éve kifejlesztett, és egyre szélesebb körben használt Europass dokumentumcsomag egyike azoknak az eszközöknek, amelyek segítenek leltárt készíteni a meglévő tudásunkról, és egyben alkalmasak azok adott helyzetben (álláskeresés, továbbtanulás) bemutatásra is. A dokumentumok lehetővé teszik, hogy a dokumentumot kitöltő állampolgár ne csak a szervezett képzésben, de az önállóan, tapasztalati tanulással megszerzett tudását is részletesen jellemezze.

<http://www.europass.hu>

Validáció: az előzetes tudás beszámítása, a korábban elért tanulási eredmények igazolása

Magyarországon a felnőttképző intézményekben már évek óta törvény adta lehetőség van az előzetes tudás beszámítására, amely szolgáltatást minden akkreditált felnőttképző intézménynek biztosítania kell. Jelenleg a felsőoktatásban is folyamatban van egy speciális modell kialakítása, de több európai országban már működik is olyan beszámítási rendszer, illetve intézményi validációs eljárás, amelynek célja éppen a korábban megszerzett tudás elismerése, beszámítása a megkezdeni kívánt újabb tanulmányokba. Erre vonatkozóan a konkrét intézményi gyakorlatról érdemes tájékozódni.

Életpálya-tanácsadás (pályaorientáció)

Egyedül tanulni erőfeszítést igényel, sokszor nem elhanyagolható költségekkel is jár. A szervezett képzési programoknak ma már széles kínálata van, fontos, hogy jól válasszunk. Ehhez pontosan meg kell fogalmaznunk, hogy mi a tanulás célja, és milyen meglévő tudással rendelkezünk. Ebben nyújthatnak segítséget a *munka- és pályatanácsadó szolgáltatások*. A legkönnyebben hozzáférhetőek a pályainformációs felületek, portálok. Ennek a szolgáltatásnak az önértékelést támogató eszközei is bárki számára elérhetőek a világhálón. A különféle korosztályoknak készült, önértékelést támogató kérdőívek segítenek tudatosítani a már meglévő készségeket, érdeklődési területet, értékeket, munkamódot, amelyek alapján megalapozottabbá válik a képzési programok kiválasztása vagy egy álláskeresési terv felépítése. Bár egyelőre a személyre szabott személyes tanácsadás kapacitásai szerények, a cél egy országos hálózat kialakítása. Fontos, hogy a személyes (egyéni vagy csoportos) pályatanácsadásra e területen szakképzettséggel rendelkező pályatanácsadót vegyünk igénybe, aki a direkt tanácsok adását kerülve támogatja önmagunk és a tanulás, valamint a szakmai pályák harmonikusabb összerendelését és saját önálló döntéshozatalunkat.

Életpálya-tanácsadás (LifeLong Guidance, LLC):
Nemzeti Pályaorientációs Portál (NPP)
www.eletpalya.munka.hu

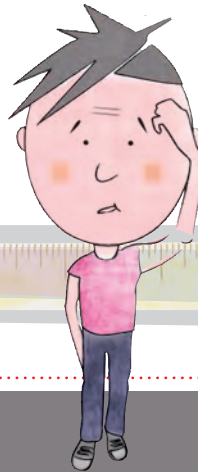
HOGYAN gondolhatjuk át saját tanulási pályánkat?

» *Első lépésként* mindig magunkban kell pontosan tisztázni, hogy mi az *elérendő cél*: munkahelyváltás, egy új végzettség megszerzése, jobb anyagi körülmények megteremtése, esetleg szakmai kihívások keresése, netán szabadidőnk értelmes és egyben hasznos eltöltése. Vajon szervezett formában célszerű tanulnom vagy jól megszervezett önálló tanulással is elérhető ugyanaz az eredmény?

» A *második lépés a tervezés*: tájékozódás, információk begyűjtése, képzési kínálat áttekintése, már meglévő tudásunk átgondolása, végezetül ezen információk rendszerezése. Nagyon fontos a saját tanulási tempó és módszer megtalálása, valamint a már korábban megszerzett tudás feltárása is, melynek tudatosítása megkönnyítheti a további tanulást. Azt kell átgondolni, hogy korábbi munkavégzés, önképzés révén vagy bármilyen más módon milyen – az új területen is hasznosítható – előzetes ismeretek, tapasztalatok és

tudások birtokába jutott valaki, amelyekről nincs „papírja”.

» Tanulási céljaink és terveink megfogalmazása olyan személyes feladat, amelyet nem adhatunk át másnak, nem várhatjuk, hogy családtagjaink, barátaink, munkatársaink vállalják fel döntéseinket, azonban olyan támogató háttérrel nyújthatnak, amely segítségünkre lehet választásainkban. Amikor azonban saját információink vagy a közvetlen családi és baráti kapcsolatok mozgósítása nem elégséges a döntéshez, érdemes tudni, hogy milyen segítséget vehetünk igénybe. •

Tudásbeszámítás, kreditrendszerek

A tanulás egyre inkább tudatossá válik, és az eredményeként létrejövő tudást, kompetenciákat is egyre inkább próbálják értékelni, tanúsítványokkal igazolni és nemzetközi szabványok szerint hitelesíteni. Ezt indokolja a megnövekedett nemzetközi mobilitás és a gyakorta változó technológiai környezet is, az a gyakorlat, hogy a diákok és munkavállalók további tanulmányok és munkatapasztalatok megszerzése céljából rövidebb-hosszabb ideig más országok oktatási intézményeiben járnak, illetve külföldi cégeknél vállalnak munkát. Ennek a folyamatnak a részeként indult meg korábban a felsőoktatásban az Európai Kreditátszámitási Rendszer (ECTS), majd a szakképzésben az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditátszámitási Rendszer (ECVET) fejlesztése. Ezek célja, hogy dokumentálják és értékeljék a külföldi szakmai tanulmányok során megszerzett tudást és képességeket, és ezt beszámíthatóvá tegyék a hazai szakmai képesítés megszerzésének folyamatába. Több szakoktatási intézményben folynak jelenleg kísérleti projektek a gyakorlati alkalmazás céljából.

• Európai Kreditátszámitási Rendszer (European Credit Transfer System, ECTS)

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc48_en.htm

<http://www.kreditlap.hu>

• Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer

(European Credit System for Vocational Education and Training, ECVET)

www.oktataskepzes.tka.hu >>

Koppenhágai folyamat >> ECVET

<http://ecvet.nive.hu>

Képesítési keretrendszerek

Ha valaki a munkaerőpiacon akarja hasznosítani

a megszerzett ismereteit, és felmerül, hogy egy másik országban vállaljon munkát, fontos, hogy a munkaadók is értsék a képzettségek pontos tartalmát egy másik országból érkező munkavállaló esetében. E célból fejlesztették ki az Európai Képesítési Keretrendszert (EKKR), amely lehetővé teszi a másik országban szerzett képesítések egymáshoz viszonyítását. A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) olyan, Magyarországon még fejlesztés alatt álló eszköz, amelynek segítségével az egyes hazai képesítéseket egy 8 szintű rendszerbe sorolják be, és ezek alapján Európa más országaiban is értelmezni tudják, hogy milyen szintű tudással, képességekkel és speciális kompetenciákkal rendelkezik egy adott végzettség birtokosa. A közeljövőben a hazai képesítéseket is ellátják ilyen besorolással.

• Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) és

• Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR)

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm

<http://tamop413.ofi.hu/>

okkr-orszagos-kepесitesi-keretrendszer

Kutatás a hatékony kreditelismerésért

A Tempus Közalapítvány és a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskolája az Erasmus program keretében szerzett kreditek beszámításáról tartott konferenciát március elején. A tanácskozás alapjául szolgáló kutatás nemcsak helyzetelemzésből és a jó gyakorlatok feltérképezéséből állt, hanem javaslatokat is adott a résztanulmányok beszámításának eredményesebbé tételére.

A teljes kutatás letölthető az alábbi linken:
www.oktataskepzes.tka.hu
>> Felsőoktatás >>
Kutatások >>
Kreditbesámítás az Erasmus programok keretében

Noha 1998 óta az Erasmus a legnagyobb létszámú mobilitást lehetővé tévő felsőoktatási program Magyarországon, és segítségével már több tízezer fiatal tanulhatott Európában, több nemzetközi és hazai vizsgálat (PRIME, Nemzeti Irodák) bizonyítja, hogy a bolognai rendszerben történő hallgatói mobilitás alapjául szolgáló Európai Kreditátviteli Rendszer (ECTS) hazai alkalmazása még javításra szorul a programban. A külföldről hazatérő hallgatók anyaintézményükben nem egyszer kreditvesztéssel szembesülnek, így a diplomájuk megszerzése időben eltolódhat, a többlet tanulmányi idő anyagi terhet róhat rájuk. A probléma orvoslására a Tempus Közalapítvány a Szegedi Tudományegyetemmel együttműködésben átfogó helyzetfelmérésbe kezdett.

A Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskolája 2011 végén nagy mintás kutatást végzett annak érdekében, hogy diagnózist állítson fel az Erasmus hallgatói mobilitás során a külföldi partneregyetemeken teljesített kurzusok itthoni megfeleltetéséről és a kreditek elismeréséről. A kutatás a *Raising Awareness of Lifelong Learning Strategies* projekt keretében, az Európai Bizottság támogatásával készült. A 2009/10-es tanévben a programban részt vevő 50 magyar intézmény közül azon egyetemek ide vonatkozó jellemző problémáit és jó gyakorlatait vizsgálta, amelyek a legtöbb Erasmus hallgatót küldik külföldre. A vizsgálat alapjául a megelőző kutatások és az egyetemek Erasmus szabályzatai mellett 28 intézményi vezető és Erasmus koordinátor körében végzett mélyinterjúk, illetve 47 intézményi koordinátor és több mint 1000 megkérdezett diák (az évente kiutazó teljes létszám kb. 25%-a) online kérdőívre adott válaszai szolgáltak.

A kutatási zárójelentés ismertetésére és az eredmények megvitatására szervezett, *Az Erasmus program keretében külföldön szerzett kreditek beszámítása itthon: helyzetelemzés és jó gyakorlatok feltérképezése* c. konferencián elhangzott, hogy a hallgatók 73%-ának saját bevallása szerint nem volt problémája a külföldön szerzett kreditek elismertetésével. 38%-uk nyilatkozott úgy, hogy a részképzésben kapott kreditpontok hazai beszámítása nagyon fontos volt számára, csaknem felének pedig egyáltalán nem volt fontos.

Azonban kiderült az is, hogy a mobilitásban részt vevő kiutazó fiatalok partnerintézményekben teljesített kurzusait az esetek nagyjából felében nem ismerik el teljes körűen a hazai egyetemek és főiskolák, és ezen belül mindössze 27% azoknak a tantárgyaknak az aránya, amelyeket a hallgatók a kötelező szaktárgyi kurzusblokkon belül fogadtatnak el. Mindezek ellenére a diákok nagy része soha nem, vagy csak ritkán panaszodik a kurzusmegfeleltetés és

kreditelszámolás miatt. Sőt, a hallgatók 89%-a akkor is vállalta volna a kiutazást, ha előre tudja, hogy gondjai lesznek a kreditek elszámoltatásával.

A kutatás leírta azt is, hogy a mobilitással kapcsolatos adminisztrációban és a hallgatók tájékozottságában hiányosságok mutatkoznak. Nem az összes tanulmányi megállapodás készül el a külföldi tanulmányok megkezdése előtt, és nem tekinthető kielégítőnek az előzetes kurzusekvivalencia dokumentálása. Jellemző problémaként merült fel a kredittűllépés is: gyakran előfordul, hogy a hallgatók a külföldön teljesített kurzusaikért több kreditet kapnak, mint amennyit a megfeleltetett hazai kurzus ér. További probléma lehet az Erasmus-ügyintézésben, hogy a hazai és külföldi akadémiai év rendje gyakran eltér egymástól, illetve az anyaintézményi oktatók rugalmatlansága.

A külföldi résztanulmányok elismerésének hatékonyabbá tételére is ad javaslatot a kutatási zárójelentés.

1. Szükségesnek tartja a hallgatók teljes körű, körültekintő tájékoztatását és a kreditelismerés és kurzusbefogadás szabályainak rögzítését. A kurzusmegfeleltetés dokumentálására javasolja olyan tanulmányi megállapodás (*Learning Agreement*) bevezetését, amelyben a külföldi és hazai tárgyak megnevezése és kreditértéke is szerepel.
2. Szükségesnek látja továbbá, hogy a külföldön teljesített, nagyobb tartalmat lefedő, több kreditet érő tárgyakat teljes értékűen feleltessék meg. Ez jelentheti azt, hogy több hazai tárgynak feleltetik meg, és azt is, hogy új, a képzési programokban eddig nem szereplő tárgyakat hoznak létre a hazai intézmények a teljes körű kreditelismerés érdekében.
3. Valamint javasolja, hogy a 75%-os tematikus egyezés helyett a kurzusekvivalencia megállapításakor inkább a tanulási eredményekre alapozott összehasonlítás kerüljön előtérbe az intézményekben. A kutatás eredményeként létre jött egy öt elemből álló indikátorlista, amely hasznos lehet intézményi szinten a kreditbefogadás területén elért fejlődés mérésére.

A konferencián jelenlévő szakértők, Erasmus koordinátorok és a kreditátviteli bizottságok tagjai a kutatás megállapításaira támaszkodva, a hallgatók érdekeit szem előtt tartva közös törekvésként próbálták kialakítani azt az utat, hogy a legnagyobb arányú elismerésre legyen képes a rendszer. ●

DÁNYI ANDREA és BORSOSNÉ POLÓNYI ORSOLYA

Minőségi mobilitás a szakképzésben = ECVET szemlélet

Interjú **Rozmán Évával**, az egri Andrassy György Közgazdasági Szakközépiskola igazgatójával, aki nemrég jött haza az ECVET-Team által szervezett szeminárium sorozat legutóbbi találkozásáról.

Mit tanult a szemináriumon, amit a saját projektjeikbe is be tud építeni?

A szeminárium új perspektívákat nyitott. Rámutatott, hogy milyen irányba, hogyan fejleszthető a saját projektünk. Pontosan látom azt, milyen előkészületi munkák szükségesek egy szakmai gyakorlat hatékonyságának növeléséhez. Érdemi kérdés, hogy a diákok számára a szakmai gyakorlat ne pusztán olyan munkavégzés legyen, ami a kisegítő feladatokra (kávéfőzés, borítékragasztás) vagy rutinmunkákra korlátozódik.

Nagyon fontosnak tartom, hogy legyenek jogos elvárásaink a fogadó intézménnyel szemben. Eddig hálásak voltunk, ha találtunk partnert, és fogadtak minket, hiszen láttuk, hogy bár ingyenes a munkaerő (diákmunka), az sokszor extra terheket ró a munkáltatóra, gondolva itt például a nyelvi nehézségekre.

Ezen azonban túl kell lépni. Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy partnereink szívesen fogadnak magyarokat. A visszajelzések mind azt mutatják, hogy érdeklődő, szorgalmas diákokat viszünk ki gyakorlatra, akikkel nagyon elégedettek.

Az ECVET dokumentumok – az Egyetértési nyilatkozat (*Memorandum of Understanding*) és a Tanulási megállapodás (*Learning Agreement*) – is a minőségi mobilitás előkészítését támogatják.

Igen, ezek az ECVET dokumentumok a jól strukturált munkaprogram minden fél részéről való betartásának az alappillérei. Saját intézményünk érdeke a minél részletesebb kidolgozottság a projekt végére kitűzött tanulási eredmények elérése érdekében.

A projekten belül jól körvonalazódik az említett dokumentumok hasznossága, de hozott-e a minőségi mobilitás előkészítő fázisa változásokat intézményük életébe?

Feltétlenül. A szemináriumról hazatérve a tagozatvezetőkkel leültünk, hogy kidolgozzuk a magyarországi szakmai gyakorlatok elvárási rendszerét. Iskolánkban a kéttannyelvű képzésben részt vevő diákoknak már jelenleg is az érettségi vizsgára bocsátás feltétele egy írásbeli dolgozat benyújtása a kéthetes szakmai gyakorlaton szerzett tapasztalatokról, megadott szempontsor alapján. Pedagógiai programunk tartalmazza ezt.

Sajnos szakközépiskolában, az érettségi előtti képzésben törvényileg nem kötelező a szakmai gyakorlat. A mai társadalmi, gazdasági elvárásoknak egy szakképző intézmény akkor tud megfelelni, ha programjában és a képzésében erőteljesen megjelenik a

A Tanulási megállapodásban

(*Learning Agreement*) szerepel

- egy ellenőrzési lista a küldő, fogadó intézmény és a diák feladatköreiből, illetve,
- a gyakorlat során elérendő tanulási eredmények meghatározása,
- az értékelés módszere és kritériumai.

Az Egyetértési nyilatkozatban

(*Memorandum of Understanding*) arról

nyilatkozunk, hogy

- kompetens intézménynek tekintjük egymást,
- elfogadjuk egymás minőségbiztosítási rendszerét,
- elfogadjuk a Tanulási megállapodásban leírt együttműködés és partnerség szabályozását,
- átvihetőnek és érvényesíthetőnek tekintjük a mobilitás során szerzett tanulási eredményeket (ehhez előzetesen a tanulási eredmények azonosítása, megfeleltethetősége szükséges a küldő és a fogadó intézmény között).

gyakorlatorientáltság. Ennek a kihívásnak mi az Andrassyban, az adott törvényi környezetben igyeckszünk maximálisan megfelelni. A szeminárium után felkértem a tagozatvezetőket, hogy a szakmai tanárokkal egyeztetve tegyenek javaslatot arra, hogy a munkáltatókkal kötött együttműködési megállapodásba milyen szempontok kerüljenek. Az elmélet ismeretében foglaljuk szerződésbe, mit várunk el a gyakorlaton való részvételtől.

A szeminárium hatására gondoltam arra, hogy szedjük össze a kimenetet (ha úgy tetszik, tanulási eredményeket), és úgy egyeztessünk.

Figyelemre méltó, hogy a szakmai gyakorlat jelentősége miatt a szakközépiskolások részére is szerveznek gyakorlatot. Az új szakképzési törvény is ebbe az irányba mutat a szakmai gyakorlatok kihelyezésével valós munkahelyekre.

Az általános hittel ellentétben kijelenthetem, van kölcsönös bizalom ma Magyarországon. Hiszen a kapcsolatok, az eddigi tapasztalatok alapján eddig is voltak nagyon eredményes együttműködések a vállalkozások és az iskolák között. Valós igény szülte mind az

iskola, mind a munkáltató részéről az együttműködést. Magyarországon a gazdasági helyzet az utóbbi években olyan, hogy a vállalatok minimális létszámmal működnek. Kampányakciók során jól jön nekik a diákok munkája. Egy fiatal „kívülről jövő” friss látásmódjával mindig hozhat újat egy vállalkozás életébe. A diákokat foglalkoztatók további előnye a társaikhoz képest, hogy lehetőségük van a diákok megismerésére végzésük előtt, így kiválaszthatják a számukra legmegfelelőbb munkaerőt.

A szakmai gyakorlat szerződésben foglalt szempontjai előrelépést jelentenek. Mindhárom fél (az iskola, a munkahely, a diák) számára kötelező érvényű. Például a vendéglátás- idegenforgalom két tanítási nyelvű képzéshez kapcsolódó szempontsor elvárja, hogy a tanuló kerüljön kapcsolatba az ügyféllel, ismerje meg a helyi, regionális programokat, legyen képes átlátni az adminisztráció menetét, kapcsolódjon be a vállalkozás marketing tevékenységébe.

A következő lépés, hogy egyeztetünk a munkáltatókkal, mely szempontok azok, amelyeket el tudnak fogadni, melyek azok, amelyekben változtatni szeretnének, majd szerződésbe foglaljuk ennek eredményét.

Az ECVET alkalmazása hogyan tudja támogatni ezt a folyamatot?

Azt gondolom, a rendszer mederbe tereli a sokszínű mobilitást, és a köztudatban is az a mobilitás lesz értékes, amiben ECVET feltételek is vannak.

Konkrétan: nemcsak kiküldöm a tanulót, feltételezve, hogy mindenki tudja a dolgát, hanem a fogadó partnerrel közösen előre megfogalmazzuk a mobilitás célját, az azonosítható tanulási eredményeket (tanulási egységeket), és szabályozzuk ezek értékelési, beszámíthatósági folyamatát.

Miért ajánlaná más projektkoordinatoroknak is, hogy vegyenek részt a következő ECVET for Mobility szemináriumon?

Nemcsak projektkoordinatoroknak, de iskolavezetőknek is különösen ajánlom a szemináriumot: csak tudatos mobilitással lehetséges a mobilitási eredményeket beépíteni a pedagógiai programba, az intézményi stratégiába.

Mondhatjuk, hogy az ECVET szemléletű mobilitás egyenlő a minőségi mobilitással?

Abszolút mértékben igen. Az ECVET szemlélet a mobilitás tudatos előkészítését és lebonyolítását jelenti. A minőséget nem törvény írja le, hanem az a mobilitási partnerek átgondolt, kölcsönös bizalom alapuló koncepciójának az eredménye. Általában mitől jó egy iskola? Ha átgondolt, hosszú távú stratégiai terve van. Az ECVET erről szól. Akkor vagyok tudatos vezető, ha a mobilitási program része az intézményi stratégiának.

A szeminárium jó alkalom a kapcsolatépítésre is. Talált új partnereket?

Partnerkeresés szempontjából is gyümölcsöző volt a szeminárium. Egy svéd és egy német kolléga készül hozzánk előkészítő látogatásra, hogy a magyar diákok szakmai gyakorlatának részleteit megbeszéljük.

FONTOS: amennyiben a tervezett projekt az ECVET tesztelésére irányul, úgy az előkészítő látogatás indokolt és támogatott, akkor is, ha az adott intézménynek előző évben volt nyertes Leonardo projektje. Részletek: www.tka.hu >> Pályázatok >> Egész életen át tartó tanulás program >> Leonardo da Vinci >> Előkészítő látogatások

Új partnereik mennyire ECVET-tudatosak?

Mindketten ott voltak Bonnban az ECVET for Mobility szemináriumon, ez önmagában elkötelezettséget mutat. Már az előző projektjeinkből is sokat tanultunk, és az eddig felhalmozott tudás a szemináriumon összeadódott, hiszen mind egy irányba gondolkoztunk.

Az előkészítő látogatások során keresni fogjuk a közös, vagy legalábbis egymásnak megfeleltethető tanulási eredményeket, mert bár a szakmák ugyanazok, a kimenetek nem mindig esnek egybe. A keresztmetszetet azért keressük, hogy minden résztvevő értse az elvárásokat.

A szeminárium nyújtott konkrét segítséget a tanulási eredmények definiálásához, a kölcsönös bizalmi nyilatkozatok megírásához?

Elemeztünk egy egyetértési nyilatkozatot és egy tanulási megállapodást – az egyik történetesen az ECVET ASSET kísérleti projekt dokumentuma volt, melyben egy magyar iskola, a túrkevei Ványai Ambrus Gimnázium, Informatikai és Közlekedésgépészeti Szakközépiskola is tesztelte az ECVET-et –, tehát konkrét mintákat kaptunk, melyek iránymutatók a saját ECVET szemléletű mobilitási projektjeink dokumentációjához. ●

A következő ECVET mobilitási szeminárium 2012. szeptember 19-21 között lesz Milánóban. Az érdeklődő intézményvezetők, projektkoordinatorok az ECVET-Team honlapján regisztrálhatnak: <http://www.ecvet-team.eu>

A Nemzeti ECVET Szakértői Hálózat munkájáról

Az Európai Bizottság elfogadta a Tempus Közalapítvány pályázatát Nemzeti ECVET Szakértői Hálózat létrehozására.

A projekt háttere az Európai Parlament és a Tanács 2009. június 18-i ajánlása az Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer (ECVET) létrehozásáról, mely a képesítések és kompetenciák elismerésével és átláthatóvá tételével a nemzetközi mobilitás volumenének és minőségi mutatóinak növelésére irányul.

A Nemzeti ECVET Szakértői Hálózat célja előmozdítani az ECVET bevezetését nemzeti szinten, összhangban az európai eszközökkel (EQF, EQAVET, Europass) támogatva a kísérleti projektek és hálózatok operatív tevékenységét a szakképzés és szakoktatás releváns szereplőivel folytatott párbeszéd, az egymástól tanulás és együttgondolkodás során.

A nemzeti szakértői hálózat operatív tevékenysége az ECVET magyarországi feltételeinek megteremtéséhez járul hozzá három lépésben:

- A kétéves projekt első lépése a kölcsönös tanulás, az ECVET bevezetéséhez szükséges feltételek feltérképezése a szakértői műhelyek során.
- A szakértői műhelyeken dolgozzák ki az érintettek (elsősorban szakképzést szervezők és szakképzési vezetők) részére szervezendő ECVET szemináriumok témáját. A projekt második mérföldköve a szemináriumok lebonyolítása lesz.
- Záróakkordként a projekt sajtónyilvános kerekasztal-beszélgetéssel a munka világát is igyekszik megszólítani, illetve kiadványokkal, hírlevelekkel, publikációkkal a tájékoztatás folyamatos lesz az elkövetkezendő két év során. ●

LUKÁCS JULIANNA

ECVET a gyakorlatban – első lépések

Az európai ajánlás az ECVET bevezetéséről már 2009-ben megszületett, ennek gyakorlatban történő alkalmazására azonban egyelőre még kevés példát látunk a hazai szakképző intézményeknél. Ugyanakkor a Leonardo mobilitási projektek beszámolóí arról tanúskodnak, hogy az intézmények számára fontos szempont a külföldi gyakorlat itthoni képzésnek való megfeleltetése és elismerése. Az ECVET éppen erre szolgál.

A *Projektükör* rovatban a 29. oldalon két ilyen kezdeményezésről is olvashat:

- Athéné Idegenforgalmi, Informatikai és Üzletemberképző Szakközépiskola: Tanulási eredmények a mobilitás középpontjában
- Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola: Keményes diákok német és spanyol gyakorlaton

Attitűdről, nemzetközi sztenderdekről és a high tech konyhai eszközökről

Többen emlékeznek még, hogy a Tempus Közalapítvány által összeállított *A tudás elismerése és beszámítása: Az egész életen át tartó tanulás támogatásának eszközrendszerei* konferencián már téma volt az ECVET mint az informális és non-formális tanulás során megszerzett tudás beszámításának egyik eszköze. A konferencia szakképzési szekciójának kerekasztal-beszélgetésén Lukács Julianna Kóbor Zoltánt, a Gundel Károly Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskola igazgatóját kérdezte.

Miért fontos egy iskolának összevetni programját más képzési programokkal?

A vendéglátóipari szakmákban a külföldi partnerekkel azt tapasztaltuk, hogy nem összevethetők a képzések a nemzetközi versenyeken. Egyik program valamiben jobb, valamiben rosszabb, de leginkább más, és mindig az volt a javaslat, hogy legyenek különböző kategóriák. Innen jött az ötlet, hogy nézzük meg a külföldi szakképzések által kínált szakmákat, módszereket. Kapóra jött egy dán partner, aki 9 ország bevonásával elindított egy projektet, amelyben valamiféle nemzetközi sztenderdet akartunk találni. A projekt közepén tartunk, már látszik, hogy mit nem lehet elvégezni az eredeti tervből. A nemzetközi sztenderdek felállítására nem fog megvalósulni, még a recepció szakmában sem lehetett ezeket közösen megfogalmazni. Nem lehet azt mondani, hogy ez vagy az az európai recepció vagy pincér követelmény.

Megkérdezték egyszer tőlem: vajon a holland traktorvezető diák le tudja-e hozni a traktort Ausztriában a hegyről?

A válasz egyértelműen nem, mert a bálák súlya felborítaná. De mondok más példát: Franciaországban porból készül az étel, a gyakorlatukat töltő diákok csak befejező műveleteket láttak, haza akartak jönni.

A tanulási eredmény alapú megközelítés érvényesül-e majd a közoktatásban, felsőoktatásban is? Megvalósítható-e egyáltalán a tanulóközpontú megközelítés?

Jelen feltételek mellett nem. Demográfiai csökkenés van, ez hozhat változást, mert ha kevesebb lesz a beiskolázott tanuló, akkor kisebb létszámú osztályban könnyebben megvalósítható az egyénre szabott, tanulóközpontú oktatás. A tanárképzés nagyon meghatározó, mi teszteljük a tanárainkat, és a pályakezdők alig tudnak valamit

például a kooperatív technikákról vagy a projektmódszerről. A nemzetközi kapcsolatokban ilyen módszereket igyekszünk átvenni. Lehet ebbe az irányba haladni, de nagyon nehéz.

A képzőintézetek és a vállalkozói szféra kapcsolatát erősítheti-e az ECVET?

1300-1400 tanuló szerződést kezel az iskola, és a munkahelyek hozzák a saját igényeiket, de ők is elvárják tőlünk, hogy mi hozzuk a nemzetközi sztenderdeket. Miért tarolnak a skandináv országok a nemzetközi versenyeken? Valószínűleg a képzésben keresendő a válasz. De ha visszakerdezek a szakmai partnerektől, hogy önök mit várnak el, milyen konkrét szakmai paramétereket, akkor a válasz általában nem szakmai, hanem olyan, amit az SZVK a személyes kompetenciák közé sorol.

Ezek szerint a tanulási eredményeket a tudás – készség – kompetencia hármában vagy inkább egyfajta attitűd vonatkozásban mérjük?

Az attitűd alapvetően meghatározza az eredményességet, és ez az iskolában direkt módon megfogalmazódik.

Hogyan hatott az intézmény életére a Leonardo da Vinci programban való részvételük, gondolok itt többek között az elismerési rendszerre?

A képzési programban a gyakorlati képzésen változtattunk, igyekszünk a szakmai partnerektől bevonni oktatókat, ami nem valósulhat meg heti szinten, de azt el tudjuk érni, hogy majdnem minden diák találkozzon olyan előadóval, aki húzónév a szakmában, és ez a motiváció nagyon jelentős a diákok számára. Nagy a lemorzsolódás, és ennek megelőzésében is segít a szakmai perspektíva láttatása.

A folyamatban lévő projektünkben elsősorban a szakmai idegennyelv-képzésbe szeretnénk külföldi tananyagot behozni, mert ott található meg azok a kapcsolódási pontok, ahol tisztázhatók a szakmai fogalmak és közös nyelvet lehet teremteni. Továbbá egy magyar szakmai szervezet segítségével kidolgozunk olyan közös képzési programokat, amelyek a high tech konyhai eszközök használatát tanítják, mert ezeket az eszközöket a legtöbb intézmény már beszerezte, de képzési program nincs hozzájuk, ezért ezt közösen fejlesztjük.

Hogyan ismerteti el a diák a megszerzett kompetenciáját külföldön? Csak meg kell szólalnia.

Az ír képesítési keretrendszer a gyakorlatban

Szakértői tanulmányút

„A nemzeti és az európai képesítési keretrendszerek az egész életen át tartó tanulás szolgálatában”

Írország Európában az elsők között vezette be a saját, 10 szintű képesítési keretrendszerét, és mivel az ma már a végfelhasználók mindennapi életébe is beszivárgott, a dublini tanulmányút a keretrendszer kidolgozásának és bevezetésének stádiumában levő tagállamok képviselői számára is hasznos volt. Az ír keretrendszer már csak azért is jó gyakorlatnak tekinthető, mert – ahogyan azt legyező alakja is mutatja –, nemcsak az élethosszig tartó (*lifelong learning*), hanem az élet minden területét átfogó (*lifewide learning*) tanulást is támogatja. Míg az élethosszig tartó tanulás az idő-dimenzió mentén helyezi el a tanulás folyamatát, addig az utóbbi a tanulás minden életterületre és élethelyzetre kiterjedő, horizontális jellegét helyezi előtérbe.

A tanulmányút során meglátogattak intézmények ezt jól példálták. A szervezők igyekeztek a kérdésben érintett valamennyi típusú szervezetet beilleszteni a programba. A képzőintézmények, a munkaadók és a munkavállalók szempontjából is lehetőségünk volt megvizsgálni a képesítési keretrendszer gyakorlati megvalósulását, de emellett például a képesítések kiadásáért felelős hatóságok munkáját is megismerehettük.

A *képzőintézmények* közül először a Ballyfermot Továbbképző Intézetet látogattuk meg, ahol elsősorban a hangmérnöki és filmes utómunka képzésbe nyertünk betekintést. Az iskola joggal büszke rendkívüli felszereltségére, de a legfontosabb tapasztalat mégis az előzetesen szerzett tudás elismerésének rendkívül jó gyakorlata volt, melyet vendéglátónk, Anne Murphy mutatott be nekünk. Nincs olyan képzettségi szint, amelyről ne lehetne itt továbbtanulni, ez már a tantermek ajtajai mellett

kihelyezett táblákon is jól látszik. Ezek jelezik, hogy milyen képesítést céloznak meg az adott helyen, és az melyik szintnek felel meg. A „legyező” tehát eljutott a végfelhasználókhoz, akik az információknak ténylegesen hasznát veszik.

A FAS Balleyfermot Képzőközpont olyan diákokat és munkavállalókat céloz meg, akik valamilyen okból kiestek a tanulás és/vagy a munka világából.

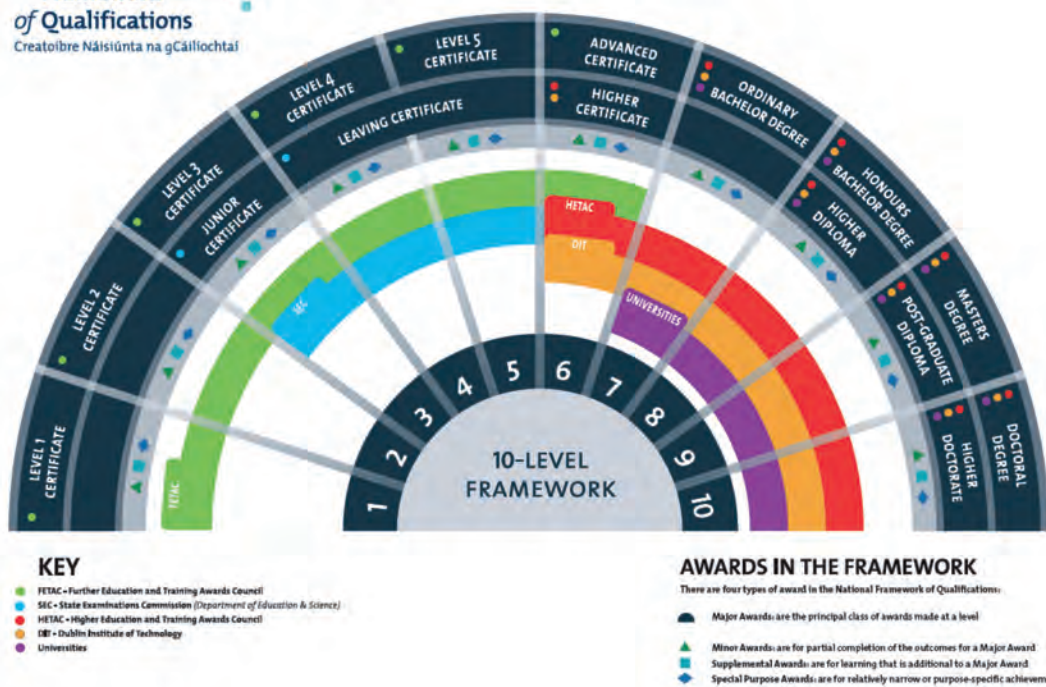
A Téagasc Kertészeti Főiskola működésében jó és követendő példaként említhető meg a diákközpontúság: a modulok hosszúságát és tartalmát egyértelműen a diákok képzési igényei határozzák meg. Jó gyakorlat a szakképzés és a felsőoktatás közötti hatékony együttműködés is, hiszen ezek közös projektjei, a programok egyeztetése azt mutatja, hogy a rivalizálás és a szektorális ellentétek nincsenek jelen.

A *munkaadókat* az Ír Munkaadók Szövetsége képviselte, és a téma szempontjából elsősorban a szervezet képzései voltak izgalmasak. Ezek a képzések azokat célozzák meg, akik a gazdasági válság következtében elveszítették állásukat, illetve tovább- vagy átképzésre szorulnak. A munkaadók fordulhatnak közvetlenül az akkreditáló intézményekhez is, ha el szeretnék ismertetni programjaikat. (www.ibec.ie)

A *munkavállalók* (és munkaadók) érdekképviselésével egy szakszervezetnél, a Mandate Trade Unionnál tett látogatás keretei között ismerkedtünk meg. Az érdekképviselő kiscsoportos képzéseket kínál, melyek során személyes, társas és módszerkompetenciákat fejlesztenek, és a volt (vagy jelenlegi) diákok toboroznak újabbakat. Hangsúlyt fektetnek a tapasztalatok terjesztésére, hiszen még mindig nehéz

meggyőzni az érintetteket, hogy képeznek tovább magukat. A szakmai pálya építése mellett a személyiség fejlesztését is segíti a szervezet, ami egyértelműen kiderült egy bolti eladó és egy repülőtéren dolgozó beszámolójából is.

A tanulmányút során meglátogatott többi szervezet nem sorolható a már említettek közé. Ezek többnyire olyan feladatokat látnak el, amelyekre a képzőintézmények vagy a munkaadók tevékenységi köre nem feltétlenül terjed ki. Ilyen például a Skillnets hálózat. Ez az államilag finanszírozott, vállalkozás alapú szervezet nem kapcsolható lobbicsoportokhoz. Fő célja, hogy tudatosítsa a képzés és a továbbképzés fontosságát annak érdekében, hogy Írország versenyképességét növeljék. Olyan vállalkozási hálózatokat támogat, amelyekben a résztvevők a Képző Hálózatok Program (Training Networks Programme) segítségével képzik magukat. A 2010-11-es évtől munkanélkülieket is képeznek, akik a munkaerőpiacon aktív tanulókkal kerülnek egy csoportba, így kapcsolatépítési lehetőségekkel és a szakmáról szóló friss információkkal is ellátják a munkanélkülieket. (www.skillnets.ie)

A Further Education and Training Awards Council (FETAC) továbbképzésekkel és az azokhoz kapcsolódó képesítésekkel foglalkozó *képesítési hatóság*, amely a képesítési keretrendszer 1–6. szintjére besorolt képesítésekért felelős. Természetesen Írországban is vannak még bonyolalmak a keretrendszer gyakorlati megvalósítása körül. A 6. szint ugyanis érinti

a Higher Education and Training Awards Council (HETAC), a felsőoktatási képesítések kiadásáért felelős hatóság munkáját is. A közeljövőben tervezik a két hatóság összeolvasztását, amitől azt várják, hogy a rendszer még átláthatóbb lesz. (www.fetac.ie)

Az utóbbi évek számos jelentős változást hoztak a képesítések elismerése terén. Ilyen fontos változás például:

- a tanulási eredmények alapú szemlélet alkalmazása,
- a képesítések nemzetközi összehasonlíthatóságának igénye,
- a nemzeti képesítési keretrendszerek létrehozása és továbbfejlesztése,
- a nem formális és informális környezetben szerzett tudás elismerésének igénye,
- a nemzetközi képesítések létjogosultsága.

Könnyű belátni, hogy ezek a változások egyre jobban megkövetelik a stratégiai alapokon nyugvó, tervszerű szakpolitikai fejlesztést. Az sem vitás, hogy a nemzetközi tapasztalatcserék, mint ez a szakértői

tanulmányút is, nagyban elősegíthetik az európai szintű közös gondolkodást a témában. Ezt persze a tanulmányutakon kívül sok más kezdeményezés is támogatja. Anne Murphy-től hallottunk például a HEQ Bridges nevű projektről, melyben Málta, Románia, Írország, Franciaország, Spanyolország és Szlovénia vett részt. A projekt keretében igyekeztek olyan módszereket és folyamatokat kifejleszteni, melyek támogatják a képesítési keretrendszer bevezetését és a tanulási eredmények hatékonyabb használatát (pl. képesítések összehasonlítása). A „*European Journal of Qualifications*” című elektronikus folyóiratban jelentetik meg a kutatások eredményeit, melyek reményeik szerint az összes társadalmi szereplőnek segíthetnek a keretrendszerek értelmezésében és alkalmazásában (<http://www.heqbridges.eu>). ●

SZLAMKA ERZSÉBET
EU koordinációs referens
Nemzeti Erőforrás Minisztérium

Nemzetközi kitekintő

Az Egész életen át tartó tanulás program részét képezik azok a (talán kevésbé ismert) centralizált pályázati formák is, melyekre közvetlenül a brüsszeli Végrehajtó Ügynökségnél lehet pályázni. Ezek jellemzően nagyobb volumenű, több partners projekt megvalósítására adnak lehetőséget. Az utóbbi években a kiemelt támogatási célok között előtérbe kerültek az LLL-eszközrendszerekhez kapcsolódó közös fejlesztések, mint a tanulási eredmény alapú megközelítés, a képzési rendszerek átjárhatósága és a képesítések hordozhatósága, az előzetes tudás elismerése, stb.

A projektmegvalósítás mint tanulás

A VIP (*Validation of informal learning in European projects – „Az európai projektekben megszerzett informális tanulás elismerése”*) elnevezésű projekt célja, hogy leltárszerűen azonosítsa és erre kidolgozott eszközökkel értékelje a Grundtvig projektekben elért tanulási eredményeket, a közös munka során megszerzett kompetenciákat.

A nemzetközi projektekben való részvételt mint tanulási tevékenységet, a képességek fejlesztésének lehetőségét értelmezve leltárt készítették a projektben megszerzett, de más területen is hasznosítható kompetenciákról (pl. a különbözőségek kezelése, kultúraközi kommunikáció, csoportmunkában való együttműködés, projektmenedzsment, hálózatépítés és működtetés, európai perspektívában való gondolkodás és cselekvés, stb.). A munka részeként összeállítottak egy referenciarendszert a Grundtvig projektek eredményeként megszerzett tudás „bizonyítására”. A projektmunka tanulási, készségfejlesztési hatásának tudatosítása széles körben adaptálható, a képzésbe is beépíthető eszköz.

<http://www.vip-eu.org>

A személyes készségek (soft skills) fejlesztése a felsőoktatásban

Az egyetemeken zöme még mindig kizárólagosan a hagyományos tudományos készségek fejlesztésére összpontosít. Ezt a gyakorlatot kritizálva a MODES nevű projekt keretében olyan képességek fejlesztésének módszereit kívánják kidolgozni és terjeszteni, amelyekre egyre növekvő szükség van a diplomásokat alkalmazó cégeknél. Ilyen személyes képességek (angolul *soft skill*) például a csapatmunkában való részvétel képessége, a szakmai etika, a tűrőképesség, a konfliktuskezelés, a kreativitás, az elemzőkészség, a döntéshozatal, a tanulási készség, a fogyasztó/felhasználóorientáltság, a változásokhoz való alkalmazkodás. A projektben dolgozók az üzleti szféra képviselőivel karöltve a készségek iránti kereslet és kínálat feltérképezésére vállalkoztak, majd összegyűjtötték a jó gyakorlatokat, végül megalkották egy készségfejlesztő játék prototípusát.

<http://www.modesproject.eu> ●

TÓT ÉVA

Csapatmunka – nyelvtudás - mobilitás

Három nélkülözhetetlen készség a frissdiplomások sikeres elhelyezkedéséhez

A rendkívül gyorsan változó munkaerő-piaci feltételek miatt a munkavállalók arra kényszerülnek, hogy újfajta készségeket sajátítsanak el, mint például a gyors reagálás, a proaktivitás és a rugalmas alkalmazkodás képessége. A munkavállalók részéről ezért igényként jelenik meg a folyamatos önfejlesztés, és a vállalatok képzési stratégiáiban is egyre inkább megjelenik az élethosszig tartó tanulás támogatása. Az EU 2020 stratégia „Új készségek és munkahelyek menetrendje” programja is ezt a folyamatot kívánja támogatni, amely kihívásainak akkor tudnak megfelelni a felsőoktatási szereplők, ha

az oktatást még inkább munkaerőpiac-orientálttá teszik. Annak érdekében, hogy a felsőoktatás erre felkészülhessen, szükség van a párbeszédre a munka világával. Ezt a kapcsolatépítést támogatta szakmai napok, konferenciák és felhívások keretében a Tempus Közalapítvány *Raising awareness of lifelong learning strategies* című projektje. A projekt során bemutatott bevált gyakorlatok, ötletek három fontos készségcsoportra irányították a figyelmet, amelyek nélkül a frissdiplomások érvényesülése a munka világában ma már szinte elképzelhetetlen.

1. Legyél csapatjátékos!

A fiatal munkavállalók egyre többször kerülnek olyan helyzetbe, hogy csapatmunkában kell megoldaniuk egy-egy feladatot. Ez azt jelenti, hogy alkalmazkodóképességre, csoportos gondolkodásra és kompromisszumkészségre van szükség. Ezt támasztotta alá az a kutatási projekt, amelyet a „Mit díjazna a munkáltató?” című felhívás kapcsán a BME Management Szakkollégium tagjai készítettek. A kérdőívre mintegy 150 vállalati szakember – a multinacionális nagyvállalatoktól a kis- és középvállalkozásokig – válaszolt, így kiderült, hogy az egyik leginkább preferált készség a csapatmunkára való képesség volt. A válaszok kiértékelése alapján készült el az a kritériumrendszer, amely a felhívás alapját képezte. Ennek keretében 2011 decemberében olyan felsőoktatási kurzusokat kerestünk, amelyek az elméleti alapok átadása mellett sikeresen valósítják meg a munkaerőpiacon való érvényesüléshez szükséges készségek és egyéni kompetenciák fejlesztését. A leginkább gyakorlatorientált felsőoktatási kurzusokat díjaztuk, amelyek közül mind-egyikben fellelhető volt olyan módszertani elem, amely felkészített a csapatmunkára.

Mit díjazna a munkáltató? Díjazottak:

Négy megosztott első helyezett:

- Dr. Kerezi Klára: A pártfogás gyakorlata, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Kriminológia Tanszék
- Kökény István: Turisztikai projektmenedzsment, Kodolányi János Főiskola, Turizmus Tanszék, Szállodaszervezés szakirány
- Dr. Koppány Krisztián PhD: Komplex vállalati tervezés, Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodási és Menedzsment alapszak, Controlling szakirány
- Dr. Karacs Kristóf, Dr. Oláh András: Alkalmazásfejlesztés Android és iOS platformra, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Információs Technológiai Kar

Különdíj:

- Dr. Kiss István, Forgó Melinda, Baumstark Beáta, Karsai Szilvia: Karriermenedzsment – az álláskeresés lépései, Eötvös Loránd Tudományegyetem

2. Legyen használható nyelvtudásod!

A „Mit díjazna a munkáltató?” című felhívás ráirányította a figyelmet a munkatársakkal való megfelelő kommunikáció, ezen belül is az idegen nyelvi kommunikáció fontosságára is. A Tempus Közalapítvány által szervezett másik szakmai fórum is részletesen taglalta az intézményi és céges nyelvi stratégiákat. Az „Egy nyelvet beszélünk?” nyelvoktatás és foglalkoztathatóság összefüggései témájában 2011 novemberében rendezett konferencián az érdeklődők megismerhették a munkáltatói oldal elvárásait a frissdiplomásokról idegen nyelvtudásáról. Gárdus Zsuzsától, az ITJobs Kft. ügyvezető igazgatójától megtudtuk, hogy a tárgyalóképes nyelvtudás egyértelműen növeli az álláskeresők versenyképességét. A munkáltatók részére az alkalmazható nyelvtudás a fontos, ezért saját nyelvi tesztelést

végeznek, függetlenül attól, hogy a jelölt milyen típusú nyelvvizsgával rendelkezik. Ennek alapján az a HR tanácsadók tapasztalata, hogy a potenciális munkavállalóknak sajnos csupán 10%-át tudják bemutatni a cégeknek, mert a jelentkezők többsége nem rendelkezik a megfelelő nyelvtudással. Az előadó arra is felhívta a figyelmet, hogy az angol nyelv ismerete alapvető elvárássá vált, de egyre többször van szükség két vagy több nyelv ismeretére is. Ennek köszönhetően a cégek által elvárt nyelvek palettája az utóbbi időben színesebbé vált.

Erre mutatott rá dr. Sturcz Zoltán, a BME docense is, aki a BME állásbörzék tükrében vizsgálta a témát. Meglátása szerint nőtt az igény a német és a francia nyelv iránt, de feljövőben van a spanyol és az olasz is. Egyre több álláshirdetés jelenik meg, amelyekben olyan EU-s nyelvek az elvártak, mint pl. finn, svéd, norvég, holland vagy görög. Az álláshirdetésekből megje-

lentek már a szomszédos országok nyelvei iránti igények is (szlovák, cseh, szlovén, román), illetve több ritkábban beszélt EU-s nyelv is feltörekvően van: bolgár, észt, lett, litván stb. Nem kétséges a vizsgálatok alapján, hogy az orosz nyelv iránti kereslet határozottan növekszik. Emellett egyéb egzotikus nyelvek iránt is van szórványos érdeklődés (pl. japán, kínai, arab, portugál, török).

Összegezve elmondható, hogy az angol nyelv ismerete elengedhetetlen, emellett viszont – mivel az ügyfelekkel saját anyanyelvükön való közvetlen kommunikáció jelentős bevételnövekedéshez juttathatja a cégeket –, számos vállalat számára az is fontos tényező, hogy munkatársaik jól ismerjék a helyi nyelvet az adott régióval folytatott sikeres üzleti tevékenység érdekében.

3. Tanulj, dolgozz egy ideig külföldön is!

Az egyre inkább nemzetközivé és multikulturálissá váló munkakörnyezetben azok tudnak könnyebben elhelyezkedni, akik szert tesznek nemzetközi tanulmányi és munkatapasztalatra. A külföldi tanulmányi időszak vagy szakmai gyakorlat tudatos tervezése ezért különösen fontos lehetőség a munkaerő-piaci versenyképesség növelésére. A külföldi tartózkodás (pl. Erasmus ösztöndíj) során jelentős mértékben fejlődnek a személyes kompetenciák, mivel a kiutazó fiataloknak egy sor nehézséget kell legyőzniük. Ki kell alakítani saját önálló életüket egy idegen kultúrában, és sikeresen kell teljesíteniük feladataikat. Ez azért kiemelendő, mert a cégek számára a speciális szakmai tudáson kívül a munkavállalók hozzáállása, attitűdje is számít. Az Eszterházy Károly Főiskola 2011. októberi szakmai napján tartott kerekasztal-beszélgetésen a részt vevő HR szakemberek egyetértettek abban, hogy ezek a „soft” kompetenciák nehezen fejleszthetők, ezért a cégek eleve olyanokat akarnak alkalmazni, akik rendelkeznek ezekkel a vonásokkal.

A fentiekén kívül természetesen még számos, a foglalkoztathatóság szempontjából fontos készséget lehet azonosítani. A legfontosabbak azonban az érintettek szerint a csapatmunka, az idegen nyelvtudás és a nemzetközi tapasztalat. ●

A megvalósított tevékenységekről bővebben lehet olvasni az oktataskepzes.tka.hu honlapon.

CSERNOVITZ ADÉL

Társadalmi felelősségvállalás –

mit tehetnek ezért a közintézmények?

Amióta a Tempus Közalapítvány részt vesz a **Társadalmi felelősségvállalás a közszférában** c. projektben, a fenti kérdés elhangzása után a leggyakoribb válasz az volt: hát mi mást tesz a közszféra, mint felelőséget vállal a társadalomban? Esetleg még azzal a kiegészítéssel: na persze, nem mindegy, hogyan! Úgy gondoljuk, hogy a nemzetközi projekt kezdeményezői nagyon is jól látták, hogy ha a vállalatok egyre többet foglalkoznak ezzel a kérdéssel, és igen kiváló kezdeményezéseket, programokat indítanak a témában, akkor a közintézményeket is segíteni kell abban, hogy feladataikat még hatékonyabban tudják ellátni, így eredményesen hozzájárulhassanak a fenntartható gazdaság és társadalom kialakításához.

Az üzleti életben általánosan elterjedt, hogy egy cég nem csupán a termékeire vagy a szolgáltatásaira büszke, hanem egyre több figyelmet fordít másfajta tevékenységekre is, amelyeket összefoglalóan a vállalatok társadalmi felelősségvállalásnak neveznek (*Corporate Social Responsibility, CSR*).

Az elmúlt évek minőséggel kapcsolatos elvárásai, a hagyományos üzleti sikereken túli megfelelés igénye – összefoglalóan a társadalmi felelősségvállalás növelése – felpezsdítette a vállalatok életét. Mindez hozzájárult a szervezeti kultúra pozitív változásaihoz, a hatékonyság és az ügyfél-elégedettség javulásához, segítette az együttműködést, javította a közösségi szerepvállaláshoz való viszonyt.

A vállalatok üzleti tevékenysége hatást gyakorol a gazdaságra, a társadalomra és a környezetre, ugyanakkor a globális kihívások befolyásolják működésüket, ezért a cégek felismerték, hogy teljesítményüknek összhangban kell állnia alkalmazottaik, ügyfeleik és beszállítóik érdekeivel. Ez a tevékenység már a törvényes kötelezettsége-

ken túl is elterjedt, mivel az üzleti szereplők önkéntesen tesznek lépéseket az őket körülvevő társadalom életszínvonalának javítása céljából.

Azt is láthatjuk, hogy mára a meghatározó vállalatok felismerték a társadalmi felelősségvállalásban rejlő lehetőségeket, és egyfajta verseny alakult ki, mivel a legjobb modellek, előremutató gyakorlatok, a társadalom érdeklődésére alkalmas projektek neves díjakat nyernek, amelyeket a média is bemutat, s mindez hozzájárul a vállalatok jó hírnevének erősítéséhez, a fogyasztók és a partnerek bizalmának megszerzéséhez.

Melyek lehetnek a társadalmi felelősségvállalás területei?

- Felelősségvállalás környezetünkért
- Felelősségvállalás munkatársainkért
- Felelősségvállalás a társadalomért, amelyben élünk

A társadalmi felelősségvállalás jelentősége Magyarországon is felértékelődik. *Akkor lehet valóban nagy áttörést elérni ezen a területen, ha a környezet és kulturális örökségünk védelme érdekében, az esélyegyenlőség biztosításáért, a szolgáltatások minőségének javításáért valamennyi szereplő, így a nagyvállalatok, a vállalkozások, a civil szervezetek és az állami intézmények közösen lépnek fel.*

A nemzetközi projekt kezdeményezői felismerték, hogy *a társadalmi felelősségvállalás erősítése a közszolgáltatásokért felelős intézmények számára is értelmezhető.* Annál is inkább, mert biztosak vagyunk benne, a legtöbb közintézmény gazdag tapasztalatokkal rendelkezik hasonló tevékenységek gyakorlásában, ám számukra is segítséget jelenthet a téma rendszerszintű áttekintése, illetve a további hálózatépítés és partnerségek.

A közintézmények a projektben részt vevő országok mindegyikében jelentős kihívásokkal néznek szembe: e forráshiányos időszakban a működési hatékonyság javítása, a minőségi szolgáltatások iránti igény

A nemzetközi projektről röviden:

Annak érdekében, hogy a társadalmi felelősségvállalás modell elterjedjen a közszférában is, a Tempus Közalapítvány részt vesz az EU által támogatott, Dél-Kelet Európai Transznacionális Együtműködési Program keretében végrehajtott, **Társadalmi felelősségvállalás modell – innovatív megközelítés a közszféra működésének eredményesebbé tétele érdekében** c. projektben.

A projektben részt vevő partnerek:

Görögország, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Magyarország, Olaszország, Románia

A projekt célja, hogy hozzájáruljon a részt vevő délkelet-európai régiók általános fejlődéséhez azáltal, hogy a közszolgáltatások minőségét és hatékonyságát középpontba állítva kedvezőbb környezetet biztosít a gazdasági és társadalmi feltételek javításához. Ez a megközelítés összhangban van a fenntartható fejlődést, a területfejlesztést és a közszolgáltatások javítását középpontba állító nemzeti, regionális és helyi politikákkal.

A nemzetközi projekt hazai tevékenységei:

- 2011 decemberében tájékoztatást adtunk a célcsoport képviselőinek a projekt célkitűzéseiről és a bekapcsolódás lehetőségeiről
- 2012. április-májusban 32 órás képzés keretében kb. 30 közintézmény munkatársa részesült gyakorlati felkészítésben, hogy aktívan segíthesse a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos tevékenységek elindítását, összefogását, erősítését saját szervezeténél.
- 2012 májusában konferenciát tartunk, melynek célja további intézmények elérése és az érintettek közötti együttműködések támogatása
- 2012 májusától 6 intézmény tanácsadó segítségével kidolgozza saját szervezete számára a társadalmi felelősségvállalási stratégiát és akciótervet
- 2012 őszén tájékoztató kiadvány jelenik meg a témában közintézmények számára (nyomtatott és elektronikus formában).

Önnek is van tapasztalata vagy kérdése a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatban? Keressen minket: gsr@tpf.hu

erősödése, az ügyfelekkel való kapcsolat javítása, az intézmények iránti bizalom erősítése mindenütt hasonló erősséggel fogalmazódik meg. Mindez elsősorban a szervezeti kultúra függvénye, amelynek megváltozása nélkül nincs valódi esély a minőséggel és a hatékonysággal kapcsolatos kérdések megválaszolására.

E sürgető feladatok megoldása során kitűnő segítséget jelenthet a társadalmi felelősségvállalás területén felhalmozott vállalati tapasztalatok átvétele és a közintézmények számára történő továbbfejlesztése. Olyan eljárások vezethetnek sikerre, mint a minőség folyamatos javítása melletti elköteleződés, az érintettekkel való hatékony együttműködés, a természeti környezet mértéktartó használata. Ennek érdekében a projekt átfogó célja, hogy megteremtse a közösségi szolgáltatások minőségfejlesztésének lehetőségét, segítse a fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődést. A programunk tehát a „társadalmi felelősségvállalás” és a minőség koncepciójának a közszféra számára történő átültetését segíti.

Mely intézményekre gondoljunk, mikor a közszféra társadalmi szerepvállalásáról beszélünk?

- Minisztériumok
- Önkormányzatok
- Fejlesztési ügynökségek
- Természetvédelmi, hulladék- és vízgazdálkodási intézmények
- Állami vállalatok
- Közösségi közlekedés
- Egészségügyi és szociális ellátási intézmények
- Oktatási és kulturális intézmények
- Foglalkoztatási és munkaügyi intézmények

Meg vagyunk győződve arról, hogy a közszféra növekvő társadalmi felelősségvállalása erősítheti a társadalmi problémák megoldását és a versenyképesség társadalmi feltételeinek javítását. Számos olyan, még megválaszolatlan kihívásra segíthet választ találni, amihez *újra kell gondolni az állam, az állami intézmények szerepét*. A korszerű államnak, a jó kormányzásnak egyaránt figyelmet kell fordítania azokra a feladatokra, amelyekben a közintézmények tudnak valóban hatékony eredményeket elérni, és azokra, amelyekben az alulról jövő kezdeményezések felkarolása a megoldás. ●

Néhány példa:

- **Energiahatékonyság:** a legnagyobb megtakarítási lehetőséget a lakóépületek és háztartások mellett az önkormányzatok és közintézmények korszerűsítésével, a környezetbarát megoldások bevezetésével lehet elérni.
- **Esélyegyenlőség biztosítása a foglalkoztatásban:** a közszféra kidolgozhatja és tesztelheti azokat a foglalkoztatási modelleket, amelyek biztosíthatják a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonását a munkaerőpiacra (fogyatékkal élők, romák, kisgyermekes anyák, távmunka, részmunkaidő, rugalmas munkaidő, stb.), a jó gyakorlatok pedig átadhatók más közintézmények, a vállalatok és a kis és közepes vállalkozások számára is.
- **Jogalkotás:** amennyiben a közszféra részt vesz a társadalmi felelősségvállalás feladataiban, úgy felgyorsulhat ezen a területen a jogalkotási folyamat, és javulhat a szabályozás minősége, átláthatósága, koherenciája.

VÖRÖS ANDREA

Kiadványajánló

TUDÁSKÖZPONT

Munkaerőpiac-orientált felsőoktatás – Ötletek, bevált gyakorlatok az „Új készségek és munkahelyek” európai kezdeményezéshez

Az EU 2020 oktatásfejlesztési stratégia „Új készségek és a munkahelyek menetrendje” c. kezdeményezés célja a munkaerőpiac modernizálása és a munkavállalók mobilitásának támogatása az élethosszig tartó tanulás segítségével. Ennek megvalósulásához elengedhetetlen a képzési rendszer átalakítása annak érdekében, hogy az *iskola és a munkahely közötti átmenet* minél *zökkenőmentesebb* legyen. Az újfajta munkaerő-piaci igényekhez való alkalmazkodáshoz a leendő munkavállalóknak *új típusú kompetenciákat* kell elsajátítaniuk, amihez elengedhetetlen a felsőoktatási intézmények segítő támogatása.

A kiadvány célja, hogy felhívja az érintettek figyelmét a felsőoktatás és a munkaerőpiac kapcsolatának fontosságára. A kötet egy része szorosan kapcsolódik az év elején megrendezett konferenciákhoz – a felsőoktatást érintő, az új munkaerőpiaci készségekkel, kapcsolatos kérdésekre keressük a választ és mutatunk be kiváló gyakorlati példákat, kezdeményezéseket. Egy korábbi projektünk támogatásával az ország több pontján megvalósult felsőoktatási szakmai napok azt a célt szolgálták, hogy párbeszédre ösztönözzük a felsőoktatási és a munkaerő-piaci szereplőket. A kötet megismertet a szakmai napok során előtérbe kerülő témakörökkel, jó példákkal is, pl. a hallgatói tanácsadó szolgáltatások integrálása a felsőoktatásba, a kultúraközvetítés szinterei, munkaerő-piaci kihívások, a kompetenciafejlesztés különböző képzési szakokon (humán erőforrás-gazdálkodás, médiaismeret). Ezen kívül a „Mit díjazna a munkáltató?” című, tavaly őszi felhívásunk alapján díjazott, változatos szakterületeket

képviselő (pl. jogi, gazdasági, turisztikai, informatikai) felsőoktatási kurzusok, valamint egy karriertervezést támogató külön díjas tréning bemutatásának is teret ad. (Bővebben olvashat erről a 48. oldalon.)

Fókuszban a tanulás támogatása

alcímmel megjelent új interjúkötetünk, amely az *Alma a fán* c. kiadványsorozatunk részeként ezúttal is olyan témákkal, kérdésekkel foglalkozik, amelyekre ma minden iskola, pedagógus, oktató és szülő válaszokat keres. A tanulás támogatásának kérdéseit az ugyanerre fókuszáló, főként pedagógusoknak, intézményvezetőknek, szülőknek szóló 2011-es műhelymunkák után immár oktatási szakemberekkel való beszélgetések révén járjuk körbe, olyan szakértőkkel, akik sokféle szállal kapcsolódnak a gyakorlathoz, maguk is tanítanak, oktatnak, kutatnak, módszertani fejlesztéseken dolgoznak, és főleg: maguk is folyamatosan tanulnak.

Beszélgetőtársaink egymástól függetlenül és mégis egymással összefonódva, egymásnak „végszavazva” alakítják a tanulás

támogatásáról való párbeszédet, amelyhez reméljük, a kedves olvasó is csatlakozik az olvasottak továbbgondolásán, új kérdések megfogalmazásán, az „új tanulás” szemléletének elfogadásán, és a mindennapokban való alkalmazásán keresztül.

- A tanulás különböző formáinak szerepe a XXI. századi tudásban (*Kovács István Vilmos*)
- Életkori sajátosságok – életkori kihívások (*Mesterházi Zsuzsa*)
- Új készségek fejlesztése – Nyelvoktatás kiskorúakban (*Morvai Edit*)
- A tanulás tanítása – Hatékony önálló tanulás (*Vass Vilmos*)
- Mentorálás – A pályakezdő tanárok támogatása (*Kotschy Beáta*)
- Digitális készségek szerepe a tanulásban – IKT eszközök és az Internet (*Ollé János*)
- Mit várunk a tanártól? Új készségek, kompetenciák? (*Falus Iván*)
- Kapcsolat az iskola és a szülők között – Kezességbeszélgetés (*Királyhegyi Zsuzsanna, Lannert Judit, Mayer Ágnes, Pataky Krisztina, Winkler Márta*)
- A tanulást támogató környezet – A család és az iskola együttműködése (*Vekerdy Tamás*)

Tót Éva – Borbély-Pecze Tibor Bors –
Szegedi Eszter:
**AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ
TANULÁS ESZKÖZRENDSZERE**

A tanulásról való gondolkodás közép-pontjában ma már egyre inkább az egyén áll, ami elmozdulást jelent a korábbi tanár- és intézményközpontú megközelítéstől és a XX. és XXI. századi oktatás

közötti szemléletváltás alapja. A rendszer-szintű mechanizmusok azonban még sokkal inkább a korábbi szemléletet vagy egy átmeneti állapotot tükröznek, és az egyéni szükségletekből fakadó különböző tanulási igények és tanulási utak támogatása fejlesztésre, a szolgáltatások széles körének kiépítésére szorul.

Az egyéni tanulói utak és a rugalmas pályafutás támogatását elősegítő rendszerek kialakítása a társadalmi befogadás, a gazdaságpolitika és a munkaerő-piaci politika felől szemlélve egyaránt elengedhetetlen. Mind a hazai, mind az európai törekvésekben fellelhető a komplex, hosszú távon is működtethető, az egyéni tanulási és életpályautakat támogató szolgáltatások fejlesztésére és a jogszabályi környezet átalakítására irányuló törekvés. Ennek mentén indult el számos fejlesztési program, melyek mélyebb értelmezésre és hatékonyabb szakpolitikai intézkedésekre szorulnak az eredeti célkitűzések elérése érdekében. Valódi – az egyén és a társadalom számára egyaránt előnyt jelentő – rendszerszintű változások kidolgozásához és következetes megvalósításához a klaszszikus kormányzati munkában egymástól elkülönülten tevékenykedő szakterületek (közoktatás, szakképzés, felnőttképzés, felsőoktatás, közművelődés, szociálpolitika, foglalkoztatáspolitikai) intenzív együttműködése szükséges.

A kötet célja, hogy közérthető nyelven áttekinthesse az egész életen át tartó tanulás európai és hazai helyzetét, és összefüggésükben mutassa be a kapcsolódó támogatott eszközfejlesztéseket.

Nemzetközi mobilitás és munkarőpiac

Disszeminációs füzetek 31.

Egy külföldi szakmai gyakorlat jelentősen növelheti a munkaerő-piaci esélyeket, hangzik el sokszor a megállapítás. De hogyan látják, hogyan élük meg ezt az érintettek: a gyakornokok és a fogadó cégek, szervezetek? Tényleg ilyen kedvezőek a tapasztalatok? Interjúk segítségével igyekeztünk minden oldalról körüljárni a témát – nagy hangsúlyt helyezve a munkáltatói szempontokra. Gyakornokokat fogadó cégek, diákokat külföldi gyakorlatra küldő oktatási és képzési intézmények, vállalkozások szakmai tanulmányúton részt vevő képviselői, intenzív programokba bevont szervezetek munkatársai mondják el tapasztalataikat.

Az európai unióval kapcsolatos ismeretek oktatása Comenius projektek segítségével

Disszeminációs füzetek 32.

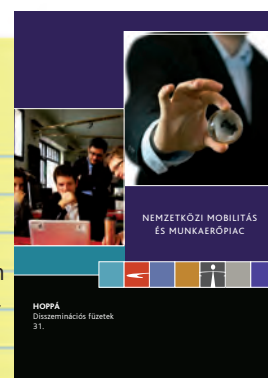
Az EU szakpolitikai közvetlen hatással vannak a mindennapokra, ezért lényeges, hogy tisztában legyünk ezek működésével. A Comenius iskolai együttműködések mind az európaiság megtapasztalását (is) szolgálják, és a munka során sokszor az EU-val kapcsolatos ismeretek feldolgozására is nagy hangsúlyt fektetnek, akkor is, ha nem ez a projekt központi témája. Kiadványunk ezekből a kipróbált feladatokból, játékokból, segédanyagokból ad ízelítőt, gyakorlati segítséget és ötleteket nyújtva a téma iránt érdeklődő pedagógusoknak.

Erasmus intenzív programok

Disszeminációs füzetek 33.

Az Erasmus intenzív programok a felsőoktatási intézmények számára nyújtanak lehetőséget arra, hogy egy projekt keretén belül többször, interdiszciplináris nemzetközi kurzusokat valósítsanak meg. A kiadvány részletekbe menően bemutatja az intenzív programokban rejlő lehetőségeket a nemzetköziesítéstől a kurzus kínálat bővítéséig, számos konkrét példával alátámasztva. A megvalósuló programok sokszínűségére önmagáért beszél. Az eddigi eredmények számbavételén túl a kiadvány célja az is, hogy a legfontosabb szempontok kiemelésével és gyakorlati példák segítségével egyfajta kézikönyvként is szolgáljon új intenzív programok megalkotásához.

A Tempus Közalapítvány új kiadványai nyomtatott formában megtalálhatók a rendezvényeinken, illetve – korlátozott példányszámban – az ügyfélszolgálaton igényelhetők. A kiadványok elektronikus változata letölthető a honlapunkról: www.tka.hu » Könyvtár menüpont.

2011
Szerzők:
HERMÁNDY-BERENCZ JUDIT,
HLAVATY ILDIKÓ,
SZEGEDI ESZTER |
Szerkesztette:
KARDOS ANITA | 48 oldal

2011
Szerkesztette: KARDOS ANITA
24 oldal

2011
Összeállította és szerkesztette:
HLAVATY ILDIKÓ
A kiadvány elkészítésében
közreműködött:
CSEKE BETTINA,
DÁNYI ANDREA,
KURUCZ KATALIN | 44 oldal

Vendégoldal

Nemzeti kincsünk: a tehetség

A Tehetségpontokban felfedezett ifjú tehetségek, összesen 17 fiatal részesült pályadíjban a 2012. március 24-én megrendezett Országos Tehetségnapon. A Bartók Béla születésnapján, a Tehetség Napja alkalmából az ország minden tájáról és a határon túlról összegyűlt, több mint 400 főt számláló ünneplő közönséghez szólt mások mellett Sólyom László korábbi köztársasági elnök, Csermely Péter, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnöke, Gloviczki Zoltán, közoktatásért felelős helyettes államtitkár, Csépe Valéria, az MTA főtitkárhelyettese, Szendrő Péter, az OTDT elnöke és Pakucs János, a Magyar Innovációs Szövetség tiszteletbeli elnöke is, kifejezve az országos összefogást a tehetségek érdekében.

A magyar tehetséggondozásban aktív szerepet játszó civil szervezetek 2006-ban alakították meg a Nemzeti Tehetségsegítő Tanácsot (NTT). Az NTT célja, hogy munkájával hozzájáruljon a tehetségbarát társadalmi környezet kialakulásához, ahol a fiatalok minden segítséget megkapnak tehetségük kibontakoztatásához, hogy környezetük, közösségük javára munkálkodhassanak. Az NTT megalakulása után felhívást tett közzé annak érdekében, hogy hálózatba szervezze a Kárpát-medencében működő tehetségsegítőket. Ma már több mint 750 olyan intézmény szerepel a Tehetségtérképen, amelyekhez bátran fordulhatnak a tehetséges fiatalok vagy szüleik, tanáraik. A Tehetségpontok alapfeladata a tehetségek felfedezése, azonosítása, a tehetséggon-

dozás, illetve a tanácsadás, a pályaiorientáció. A tehetségek segítésének ügyét az Országgyűlés által törvénybe iktatott, 2028-ig szóló Nemzeti Tehetség Program teszi nemzeti üggyé, anyagi háttérét pedig a Nemzeti Tehetség Alap és az Új Széchenyi Terv biztosítja. A Tehetségpontok hálózatának munkáját a Nemzeti Tehetségpont koordinálja.

A Tehetségpontok személyre szabott segítséget adnak az érdeklődő fiataloknak tehetségük felismeréséhez és kibontakoztatásához. Figyelemmel kísérik az intézményi, helyi, térségi és regionális tehetséggondozó kezdeményezéseket és segítik ezeket abban, hogy minél intenzívebb kapcsolatrendszert tudjanak kiépíteni egymással, a tehetséges fiatalokkal, a tehetséges fiatalok környeze-

A „FELFEDEZETTJEINK” pályázat fődíjasai: Bucz Magor Soma, Vámi Tamás Álmos és Mohai Zsófia

tével, a tehetséggondozásban jártas szakemberekkel, mentorokkal, és a tehetséggondozást segítő önkormányzati, egyházi, civil szervezetekkel, vállalkozásokkal és magánszemélyekkel. A Tehetségpontok létrejöttében döntő tényező az önkéntesség és az önálló, helyi kezdeményezés. Rendkívül lényeges azonban, hogy a szervezet integráljon minél több helyi, a tehetséggondozás érdekében megmozgatható erőt. A hálózatépítés célja, hogy a Kárpát-medence minden magyarlakta térségében, a leghátrányosabb helyzetűekben is legyenek olyan pontok, amelyeken az induló tehetségek megvethetik a lábukat, és ahonnan kiindulva utat találhatnak az érvényesüléshez. A Tehetségpontok regisztrációja és munkájuk minőségének fejlesztése a Nemzeti Tehetségpont feladata. Eddig közel 200 Tehetségpont nyerte el az akkreditált vagy akkreditált kiváló védjegy viselésének jogát.

A Tehetségpontok jelentik a 20 évre szóló Nemzeti Tehetség Program megvalósításának legfőbb bázisát. Az elmúlt két év során európai uniós és hazai forrásokból a Tehetségpontok jelentős része nyert el tehetséggondozásra fordítható támogatásokat a Magyar Génius Program, illetve az iskolai tehetséggondozást támogató konstrukció, valamint a Nemzeti Tehetség Alap pályázatain. A Nemzeti Tehetség Program folytatódik, a célok megvalósítását szolgálják az Új Széchenyi Tervben meghirdetett újabb TÁMOP pályázatok: Iskolai tehetséggondozás, TÁMOP 4.3.4-11, melynek keretösszege a Közép-Magyarországi régióban 180 millió forint, a konvergencia régiókban 960 millió forint,

valamint a TÁMOP 3.4.4 /B-11 Magyar Génius Program, melynek keretösszege a Közép-Magyarországi régióban 80 millió forint, a konvergencia régiókban 460 millió forint. Az ugyancsak 2012-ben induló Tehetséghidak elnevezésű új kiemelt projekt várhatóan 2 milliárd forint keretösszeggel gazdálkodhat majd. További jelentős forrást képviselnek az Oktatáskutató- és Fejlesztő Intézet és a Wekerle Sándor Alapkezelő gondozásában az év során folyamatosan megjelenő, a Nemzeti Tehetség Alap terhére kiírt pályázatok. Ez utóbbit az idén a magánszemélyek jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával 1,5 milliárd forinttal támogatták. A következő két év során hazai és EU-s forrásból összesen mintegy 6,8 milliárd forint értékben várható újabb pályázatok megjelenése.

A Tehetségpontok szakmai fejlődését szolgálják a Nemzeti Tehetségpont által kínált, a tehetséggondozó munkát támogató továbbképzések. Az érdeklődők 89 félé akkreditált felnőttképzés és 27 félé akkreditált pedagógus-továbbképzés közül választhatnak. A képzéseket az uniós támogatás jóvoltából közel 14 ezer szakember végezhetette el az elmúlt két év során, a résztvevők számára ingyenesen. Mivel az EU által finanszírozott Génius kiemelt projekt megvalósítása lezárult, a képzéseket a továbbiakban a Nemzeti Tehetségpont önköltségi áron tudja nyújtani. A tehetségekkel foglalkozó szakemberek továbbképzése azonban számos, a Nemzeti Tehetség Program keretében kiírt tehetséggondozást segítő pályázatban, illetve az Új Széchenyi Terv TÁMOP-pályázataiban is megtervezhető, a képzés költsége tehát pályázati

forrásból továbbra is finanszírozható. A képzések megszervezésével kapcsolatban a Nemzeti Tehetségpont munkatársai az érdeklődők rendelkezésére állnak a lenti elérhetőségeken.

A Nemzeti Tehetségpont feladata, hogy hálózatszervező, minőségbiztosító és szolgáltató funkcióival előmozdítsa a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács céljainak elérését. Középtávú célunk, hogy minden magyar település 25 km-es körzetében elérhető legyen egy Tehetségpont, ahol tapasztalt tehetséggondozó szakemberekhez fordulhatnak a fiatalok. Célunk, hogy évente legalább 100 ezer fiatal kerüljön kapcsolatba tehetsége kibontakozását támogató kezdeményezésekkel, és legalább 1 millió magyar ember álljon közvetett vagy közvetlen kapcsolatban a tehetséggondozással, megteremtve azt a tehetségbarát társadalmi környezetet, amelyben a tehetségek a legtöbbet hozhatják ki önmagukból – a közösség gyarapodására. ●

Bővebb információ a Tehetségpontokról és a képzésekről:

- » www.geniuszportal.hu
- » info@tehetsegpont.hu
- » kepzes@tehetsegpont.hu

Pályázati felhívások

Az egész életen át tartó tanulás programja

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY minden, pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

A Tempus Közalapítvány előzetes formai bírálatot végez a beadási határidő előtt, a formai bírálati határidőre beküldött pályázatok esetében, így a pályázóknak a hivatalos beadási határidőig hiánypótlás keretében lehetőségük van javítani az esetleges formai hibákat. Az előbírálati határidők az egyes pályázati formák kiírásában olvashatók.

A Tempus Közalapítvány pályázati programjaiban a döntések ellen – sem méltányossági, sem más alapon – fellebezésre nincs lehetőség.

Az itt szereplő ismertető csak kivonatok. Az aktuális pályázati lehetőségekre vonatkozó részletes felhívások, útmutatók és pályázati űrlapok elérhetőek a Tempus Közalapítvány honlapján. Kérjük, pályázás előtt figyelmesen olvassák el ezeket a dokumentumokat!

www.tka.hu

Egész életen át tartó tanulás program

Az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programja (LLP) gyerekkortól időskorig nyújt pályázati lehetőségeket. Négy szektorális alprogramja közül a Comenius a közoktatást, az Erasmus a felsőoktatást, a Leonardo a szakmai képzést, a Grundtvig pedig a felnőttoktatást támogatja.

A részt vevő országok köre: a 27 EU-tagállam, továbbá Norvégia, Izland, Liechtenstein, Törökország, Svájc és Horvátország.

Erasmus

Erasmus előkészítő látogatások

A tevékenység fő célja segítséget nyújtani a felsőoktatási intézményeknek a lehetséges partner intézményekkel való kapcsolatok létrehozásában.

A pályázat a következő tevékenységek előkészítését szolgálja:

- Hallgatói és/vagy személyzeti mobilitáshoz kapcsolódó új intézményközi megállapodások (azaz nem ilyenek meghosszabbítása);
- Erasmus intenzív programok;
- Erasmus hallgatói szakmai gyakorlati helyek.

Az előkészítő látogatás keretein belül támogatható:

1. előkészítő látogatás, melynek célja a leendő partnerekkel való egyeztetés vagy
2. nemzetközi partnerkereső szemináriumon történő részvétel (csak az LLP Nemzeti Irodák által jóváhagyott szemináriumon lehet ilyen támogatással részt venni).

Pályázásra jogosultak köre:

- Erasmus Intézményi Irányítással rendelkező felsőoktatási intézmények
- Erasmus Szakmai Gyakorlat Konzorcium Tanúsítvánnyal rendelkező Erasmus gyakorlati konzorciumok
- Vállalkozások vagy egyéb szervezetek

A 2012/13-as tanév pályázati határidői:

A pályázat beérkezési határideje (nem a postai feladás dátuma):	Az eredmény várható időpontja	Az utazás legkorábbi kezdete:
2012. május 31.	2012. június 18.	2012. július 16.
2012. szeptember 6.	2012. szeptember 24.	2012. október 22.
2012. szeptember 27.	2012. október 15.	2012. november 12.
2012. október 18.	2012. november 12.	2012. december 10.
2012. november 29.	2012. december 17.	2013. január 14.
2013. január 4.	2013. január 21.	2013. február 4.

Pályázat az Erasmus programban részt vevő fogyatékos-sággal élő vagy tartósan beteg hallgatók, illetve oktatók kiegészítő pénzügyi támogatására 2012/2013

A felsőoktatási intézmények és a Tempus Közalapítvány közösen pályázatot hirdetnek azon felsőoktatásban tanuló/dolgozó fogyatékos-sággal élő vagy tartósan beteg hallgatók, oktatók és a felsőoktatási intézmények nem oktató beosztású, adminisztratív munkatársai számára, akik a 2012/2013-as tanévben Erasmus mobilitási ösztöndíjat nyertek el.

A támogatás célja egyenlő esélyt nyújtani a felsőoktatás területén is a speciális ellátást igénylő kiutazók számára az Erasmus programban való részvételre.

Kik pályázhatnak?

Látássérült, mozgássérült, hallássérült, cukorbeteg, tej- vagy lisztérzékeny, illetve egyéb fogyatékos-sággal élő vagy a betegség miatt folyamatos orvosi felügyeletre szoruló személyek, amennyiben a betegségük igazolhatóan jelentős többletköltségeket okoz a külföldi tartózkodás során az átlagos külföldi megélhetési költségekhez képest. A támogatás nem igényelhető azokra a költségekre (pl. gyógyszerköltség), amik Magyarországon is felmerülnek, beszerezhetők itthon és kivihetők külföldre, így például az első háromhavi gyógyszeradagra.

A támogatás összege

- A támogatás összege lehet átalányösszegként a mobilitás megélhetési költségének [az LLP 2012-es Pályázati útmutató 1b (hallgatók), illetve 1a (oktatók, IP-k esetén) táblázatában meghatározott] maximális összegéig kiegészítő jellegű támogatás.
- Illetve speciális esetben ennél magasabb összegű támogatás, olyan, utólagosan számlákkal elszámolandó költségekre, melyek nem fedezhetők más, például helyi, regionális vagy nemzeti szintű alapok forrásaiból, illetve a maximális megélhetési költségből.

A maximális megélhetési költség feletti fix összegű támogatás tényleges költségek alapján oktatók esetében legfeljebb 2.000 euró lehet, hallgatók esetében nem haladhatja meg az 5.000 eurót. A támogatás kizárólag a pályázatban igényelt költségekre használható fel.

A pályázat benyújtásának határideje (postai bélyegző dátuma):

2012. július 27., 2012. november 16.

Előbírálati határidő:

2012. július 20., 2012. november 9.

A pályázás menete: A pályázatokat a küldő felsőoktatási intézmény Erasmus koordinátorához kell benyújtani.

További információ:

<http://www.tpf.hu> » Pályázatok » Egész életen át tartó tanulás program » Erasmus » Fogyatékos-sággal élő vagy tartósan beteg Erasmus hallgatók / oktatók kiegészítő támogatása

Comenius előkészítő látogatások

Az alprogram célja: Támogatást biztosítson a Comenius iskolai együttműködések, Comenius egyéni diákmobilitás, Comenius régió, Comenius hálózatok, Comenius multilaterális projektek és Comenius kiegészítő tevékenységek pályázatok kidolgozásához.

A pályázásra jogosultak köre:

Azon intézmények, amelyek Comenius iskolai együttműködések, Comenius egyéni diákmobilitás, Comenius régió, Comenius hálózatok, Comenius multilaterális projektek és Comenius kiegészítő tevékenységek pályázati lehetőségre jogosultak pályázni.

Támogatható tevékenységek:

A pályázat benyújtásával és a projekt megszervezésével összefüggő közös teendők összehangolása céljából pályázni lehet előkészítő látogatásra, amely anyagi támogatást biztosít a beadandó pályázatot koordináló pedagógus(ok), személy(ek) számára a partnerintézménybe tett látogatáshoz.

Amennyiben még partnerekkel nem rendelkeznek, pályázhatnak a Nemzeti Irodák által szervezett partnerkereső szemináriumon való részvételre is.

Az előkészítő látogatások maximális időtartama 5 nap (4 éjszaka).

Pályázati feltételek:

Egy intézmény tagintézményenként vagy iskolarendszerű képzést folytató telephelyenként egy évben csak egyszer részesülhet támogatásban. Pályázatonként csak egy fő kiutazása támogatható.

A támogatás mértéke: maximum 1000 euró/fő.

A pályázás menete:

A pályázatot a Tempus Közalapítvány honlapján elérhető űrlapon kell elkészíteni és egy eredeti példányban postai úton elküldeni a Tempus Közalapítvány postacímére. A pályázatok formai és tartalmi bírálatát a Közalapítvány munkatársai végzik.

Pályázati határidő:

folyamatos, a részhatáridőkről tájékozódjanak a www.tka.hu oldalon az alábbiakban megadott elérési útvonalon.

A pályázat benyújtásának helye, módja, további információk:

Tempus Közalapítvány, www.tka.hu » Pályázatok » Egész életen át tartó tanulás program » Comenius » Comenius előkészítő látogatások

Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak

A program célja az oktatók készségeinek fejlesztése, a szakmai kompetenciák javítása nemzetközi környezetben. Az akció 1-6 hetes intenzív kurzusokon vagy szakmai és módszertani továbbképzési programokon való részvételhez nyújt egyéni ösztöndíjat pedagógusoknak.

A pályázásra jogosultak köre:

Közoktatási intézményben dolgozó/közoktatási intézmény munkáját segítő szakemberek: óvodai nevelők, általános és középiskolai tanárok, iskolaigazgatók, az iskolavezetés tagjai, iskolai személyzet, pályaválasztási tanácsadók, szaktanácsadók, oktatási tanácsadók, tantervfejlesztők, iskolával kapcsolatban álló nevelési szakemberek, kirekesztéssel fenyegetett vagy veszélyeztetett

tanulókkal foglalkozó oktatók (pl. mediátorok és utcai oktatók), interkulturális oktatásban részt vevő, migráns munkavállalók és vándorló életmódúak gyermekeinek az oktatásával vagy sajátos tanulási igényű diákokkal foglalkozó oktatók, egykori és munkanélküli tanárok, akik szakmai karrierjük megszakítása után a közoktatásba visszatérnek, tanárképzésben részt vevő oktatók, akik a tanári diploma megszerzésétől számítva 2 éves tanítási tapasztalattal rendelkeznek a pályázat benyújtásakor, és nem részesültek támogatásban a Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak akcióban a 2011. évi pályázati felhívás keretében.

Támogatható tevékenységek:

- Általános továbbképző kurzusokon való részvétel
- Nyelvtanár-továbbképző kurzusokon való részvétel
- Nyelvtanfolyamon való részvétel
- Comenius hálózat vagy Comenius többoldalú együttműködési projekt vagy a Nemzeti Iroda, illetve a közoktatás terén működő európai egyesület által szervezett olyan rendezvényen való részvétel, melynek programja megfelel az akció célkitűzéseinek
- Szakmai konzultáció, hospitálás, illetve szakmai gyakorlat egy közoktatási intézményben vagy egy olyan szervezetnél, melynek tevékenysége fontos szerepet játszik a közoktatás területén (civil szervezetek, önkormányzatok, stb.)

Pályázati feltételek:

- a pályázó a továbbképző intézmény által meghatározott célcsoporthoz tartozzon;
- a megpályázott téma hasznosítható legyen a pályázó mindennapi munkájában és intézményében;
- a kiválasztott kurzus jól illeszkedjen egyrészt a pályázó saját szakmai, másrészt az általa oktatott diákok tanulási igényeihez;
- általános kurzus esetében a pályázó nyelvtudása megfelelő szintű legyen a részvételhez.

Prioritások az adott évre vonatkozóan

Európai szinten prioritást élveznek azok a pályázók, akik korábbi Socrates projektek vagy LLP többoldalú projektek és hálózatok eredményeként kidolgozott képzésen kívánnak részt venni.

A Nemzeti Iroda az alábbi nemzeti prioritásokat határozta meg a 2012-es pályázati körre:

Elsőbbséget élveznek azok a pályázók, akik

- nem rendelkeznek nyelvtanári diplomával,
- angol és német nyelven kívül más, kevésbé használt, kevésbé tanított nyelven rendezett továbbképzésre pályáznak,
- job-shadowing vagy hospitálás tevékenységre, vagy általános tanártovábbképző kurzusra pályáznak,
- célzottan sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését szolgáló továbbképzésre pályáznak.

A támogatás mértéke

Támogatást a tanfolyamdíjra (megpályázható a tanfolyam teljes költsége, maximum 150 euró/nap, illetve maximum 3000 euró összeghatárig), az utazási és szállásköltségre, valamint olyan más megélhetési költségek fedezésére lehet kérni, melyek a szakmai továbbképzési tevékenységgel közvetlen összefüggésben merülnek fel. A támogatás pontos összege a látogatott továbbképzés típusától, időtartamától, valamint a résztvevő tényleges utazási költségeitől függ. A támogatás nem minden esetben fedezi a külföldi tartózkodás teljes költségét.

A pályázat menete

A pályázó kiválasztja a számára megfelelő tartalmú tanártovábbképzést, és jelentkezik a továbbképzést szervező intézménynél. A választott továbbképzésen való részvétel pénzügyi támogatásához pályázatot a Tempus Közalapítványhoz, a megfelelő pályázati űrlapon lehet beadni.

A pályázatokat – az on-line kitöltést és elküldést követően – postai úton a Tempus Közalapítvány postacímére kérjük eljuttatni.

Pályázati határidő: 2012. szeptember 17.

A pályázat benyújtásának helye, módja, további információk:

Tempus Közalapítvány

www.tka.hu » **Pályázatok** » **Egész életen át tartó tanulás program** » **Comenius** » **Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak**

Leonardo

Leonardo előkészítő látogatások

Az előkészítő látogatás/partnerkereső szeminárium célja, hogy bármely Leonardo da Vinci programhoz (mobilitás, partnerségek, innovációtranszfer), illetve az LLP bármely centralizált programjához kapcsolódó pályázatot benyújtani szándékozó intézmények számára – a tervezett pályázat kidolgozását elősegítendő – lehetőséget biztosítson előzetes partnerlátogatáson vagy önköltséges partnerkereső szemináriumon való részvételre.

A pályázásra jogosultak köre:

A támogatásra a szakképzésben érintett valamennyi intézmény pályázhat.

Támogatható tevékenységek: Partnerkereső szemináriumon vagy a már ismert partnerekkel való pár napos találkozáson való részvétel egy közös pályázat benyújtását megelőzően.

Pályázati feltételek:

1. Előkészítő látogatás esetén a pályázó intézménynek az utóbbi 3 évben nem lehet nyertes Leonardo projektje. Ezen szabály alól kivételt képeznek azok a szervezetek, amelyek az új projekt keretében a nemzeti és ágazati képzési rendszerek fejlesztését kívánják támogatni, mint például az Europass, az ECVET és az EQUARF rendszerek, valamint az európai képesítési keretrendszer (EQF). A tervezett projekteknek e keretprogramok elemeinek tesztelését és végrehajtását kell célozniuk.
2. Ugyanannak a pályázatnak az előkészítésére csak egyszer lehet pályázatot benyújtani.
3. Előkészítő látogatás keretében legfeljebb 5 napos (4 éjszakás) külföldi tartózkodás támogatható egyszeri kiutazással.
4. 2 fő kiutazása csak kivételesen indokolt esetben támogatható, amennyiben azt a köztük lévő munkamegosztás feltétlenül szükségessé teszi.
5. Egy intézmény évente csak egyszer részesülhet támogatásban.
6. Ugyanahhoz a közvetítő intézményhez évente maximum 5 új intézmény szervezhet látogatást.

A támogatás mértéke:

Előkészítő látogatások pályázati forma keretében összesen maximum 1000 euró/fő támogatás igényelhető utazási költségekre, valamint megélhetési költségekre (szállás, étkezés, utazási biztosítás, helyi közlekedés) vagy a partnerkereső szeminárium díjára.

Pályázati határidő (beérkezés):

Beérkezési határidő	Eredmény várható időpontja	Kiutazás ajánlott legkorábbi időpontja
2012. szeptember 6.	2012. szeptember 24.	2012. október 22.
2012. szeptember 27.	2012. október 15.	2012. november 12.
2012. október 18.	2012. november 12.	2012. december 10.
2012. november 29.	2012. december 17.	2013. január 14.
2013. január 4.	2013. január 21.	2013. február 4.

Grundtvig

Grundtvig szakmai továbbképzés felnőtteknek

Az alprogram célja:

Felnőttoktatók szakmai (és nyelvi) fejlődése, valamint az intézmények közti együttműködés és tapasztalatcsere ösztönzése.

A pályázásra jogosultak köre:

Felnőttoktatással foglalkozó szakemberek, a felnőttoktatásba hosszabb-rövidebb kihagyás után visszatérők, felnőttoktatással kapcsolatos szakon végzett szakemberek.

Támogatható tevékenységek:

A pályázattípus felnőtt tanulókkal foglalkozó tanárok, szakértők, tanácsadók, intézményvezetők továbbképzését teszi lehetővé szervezett nemzetközi szeminárium keretében.

Pályázati feltételek:

1. A továbbképzés legalább 5 munkanaptól legfeljebb 6 hétig tarthat.
2. A pályázathoz a fogadó fél által kiadott fogadónyilatkozatot kell csatolni.
3. Adott kurzusra, azonos időpontban egy intézményből legfeljebb egy fő utazhat. Amennyiben egy szervezet több munkatársától érkezik pályázat, választaniuk kell, melyik pályázato(ka)t vonják vissza.
4. Pályázatról, illetve projektmenedzsment szemináriumon való részvétel nem támogatható.
5. Egy személy legfeljebb 24 havonta kaphat Grundtvig szakmai továbbképzés felnőtteknek támogatást.

Európai prioritás:

Prioritást élveznek azok a pályázók, akik egy, a Socrates vagy az LLP programon belül megvalósult centralizált projekt keretében kidolgozott kurzuson való részvételre pályáznak.

A támogatás mértéke:

Támogatás a következő költségtételekre igényelhető: utazás, kurzusdíj, megélhetés, egyéb költségek (pl. nyelvi, pedagógiai, kulturális felkészülés). A támogatási összeg felső határa 2 hetes kiutazás esetén 2000 euró, 2 hétnél hosszabb kiutazás esetén 4000 euró.

A pályázat beadási határideje:

2012. szeptember 17. – 2013. január 1. és 2013. április 30. között kezdődő kiutazásokra.

Grundtvig látogatások és cserék

Az alprogram célja:

Felnőttoktatók szakmai (és nyelvi) fejlődése, valamint az intézmények közti együttműködés és tapasztalatcsere ösztönzése

A pályázásra jogosultak köre:

Felnőttoktatással foglalkozó szakemberek, a felnőttoktatásba hosszabb-rövidebb kihagyás után visszatérők, felnőttoktatással kapcsolatos szakon végzett vagy jelenleg is tanuló hallgatók, akik a tanulmányaikból legalább két évet elvégeztek már, illetve mesterképzésre beiratkozott hallgatók

Támogatható tevékenységek:

A pályázattípus felnőtt tanulókkal foglalkozó tanárok, szakértők, tanácsadók, intézményvezetők továbbképzését teszi lehetővé konferencián való részvétel vagy egy külföldi felnőttoktatási intézményhez történő látogatás keretében.

Pályázati feltételek:

1. A tanulmányút 1 – 90 napig tarthat.
2. A pályázathoz a fogadó fél által kiadott fogadónyilatkozatot kell csatolni.
3. Tanulmányutakon, melyek alapja egy egyénileg kidolgozott munkaprogram, legfeljebb két fő vehet részt azonos időpontban azonos munkaprogrammal.
4. Meghatározott programmal rendelkező kurzusok esetén (pl.: konferenciák) adott tanulmányútra, azonos időpontban egy intézményből legfeljebb egy fő utazhat.
5. Pályázatról, illetve projektmenedzsment szemináriumon való részvétel nem támogatható.
6. Egy személy legfeljebb 24 havonta kaphat Grundtvig látogatások és cserék támogatást.

A támogatás mértéke:

Támogatás a következő költségtételekre igényelhető: utazás, kurzusdíj, megélhetés, egyéb költségek (pl. nyelvi felkészülés). A támogatási összeg felső határa 2 hetes kiutazás esetén 2000 euró, 2 hétnél hosszabb kiutazás esetén 4000 euró.

A pályázat beadási határideje:

2012. szeptember 17. – 2013. január 1. és 2013. április 30. között kezdődő kiutazásokra

Grundtvig előkészítő látogatások

A Grundtvig előkészítő látogatás pályázati forma célja a partnerkeresés, illetve az ismert partnerekkel való projekttervezés és közös pályázatírás elősegítése.

A pályázásra jogosultak köre:

Olyan szervezetek jogosultak Grundtvig előkészítő látogatásra pályázni, melyek az előkészítendő projekt pályázat beadására jogosultak.

Támogatható tevékenységek:

A Grundtvig előkészítő látogatás támogatás felhasználható partnerkereső szemináriumon való részvételre vagy már ismert partnerekkel való egyszeri, rövid találkozással a pályázat (Grundtvig tanulási kapcsolat, Grundtvig időskorú önkéntes projekt, Grundtvig többoldalú projekt, Grundtvig hálózat, Grundtvig kiegészítő tevékenységek, Transzverzális program keretében megvalósuló projekt vagy hálózat, melynek célcsoportja nem a szakképzést nyújtó felnőttoktatáshoz tartozik) beadása előtt.

Pályázati feltételek:

1. Egy szervezettől egy kiutazó részvétele támogatható. (Kivételt képez fogatékossággal élő résztvevő speciális igénye.)
2. Egy szervezet számára egy naptári évben csak egy előkészítő látogatás támogatás ítéhető meg, valamint az előkészítő látogatás csak akkor támogatható, ha a szervezetnek nincs futó projektje az előkészítendő pályázattípusban.
3. Egy projekt előkészítéséhez egyszer lehet előkészítő látogatás támogatásra pályázni.

A támogatás mértéke: maximum 1000 euró

Pályázati határidő (beérkezés):

Beérkezési határidő	Eredmény várható időpontja	Kiutazás ajánlott legkorábbi időpontja
2012. szeptember 6.	2012. szeptember 24.	2012. október 22.
2012. szeptember 27.	2012. október 15.	2012. november 12.
2012. október 18.	2012. november 12.	2012. december 10.
2012. november 29.	2012. december 17.	2013. január 14.
2013. január 4.	2013. január 21.	2013. február 4.

Szakértői tanulmányutak oktatási és képzési szakemberek számára

Az alprogram célja, hogy támogassa az Európai Unióban az oktatási és képzési rendszereket érintő célkitűzéseit, ezen belül

- elősegítse az európai szintű információ- és tapasztalatcserét oktatási és képzési kérdésekben,
- terjessze a szakértői tanulmányutak résztvevői által megszerzett ismereteket és nemzetközi tapasztalatokat,
- összekapcsolja a szakértői tanulmányutakat az Oktatás és képzés 2020 munkaprogrammal, valamint az Egész életen át tartó tanulás programjának más alprogramjaival, különösen azokkal, amelyek az iskolai képzésre, interkulturális nevelésre és a felnőttoktatásra vonatkoznak (Comenius, Leonardo, Grundtvig, Transzverzális programok).

A pályázatra jogosultak köre

A résztvevők az oktatási és képzési rendszer valamennyi részét (általános, szakmai és műszaki oktatás és képzés) képviselik, és képesek a megszerzett tudást multiplikátorként továbbadni.

- helyi, regionális és nemzeti hatóságok képviselői
- oktatási és szakképző intézmények, képzőközpontok, képzési szolgáltatók igazgatói
- tanácsadó intézetek igazgatói
- értékelési és akkreditációs központok vezetői
- munkaközösség-vezetők
- vezető tanárok és tanárképzésben részt vevő oktatók
- oktatási és szakképzési tanfelügyelők
- oktatási és képzési hálózatok és szövetségek vezetői
- pedagógiai és pályaválasztási tanácsadók
- oktatási szolgáltatók, munkaügyi központok és tanácsadók képviselői
- humán erőforrás menedzserek
- vállalatok oktatásért és képzésért felelős munkatársai
- kereskedelmi és iparkamarák képviselői
- munkaadói szervezetek képviselői
- szakszervezetek képviselői
- kis- és középvállalatok vezetői és tulajdonosai
- kutatók

Támogatható tevékenységek

A tapasztalatcserére 3-5 napos nemzetközi tanulmányutak formájában valósul meg, mely során a részt vevő szakértők megismerhetik a fogadó ország oktatási és képzési rendszerét és gyakorlatát, tanulmányozhatják a szervező intézménynek valamely konkrét pedagógiai területen elért eredményeit, s azokat összevethetik más országok tapasztalataival. A hazai gyakorlat bemutatása a magyar résztvevő feladata. A választható szakértői tanulmányutak leírását az on-line kurzuskatalógus tartalmazza.

A tanulmányutak tématerületei:

1. Az oktatás, a képzés és a munka világa közötti együttműködés ösztönzése
2. A tanárok, az oktatók, valamint az oktatási és képzési intézményeket vezető szakemberek szakmai alapképzésének és továbbképzésének támogatása
3. A kulcskompetenciák elsajátításának támogatása a teljes oktatási és képzési rendszerben
4. A társadalmi integráció és a nemek közötti egyenlőség támogatása az oktatásban és a képzésben, beleértve a migránsok integrációját is
5. Stratégiák kialakítása az egész életen át tartó tanulásra és a mobilitásra

Pályázati feltételek

Az a pályázó támogatható, aki

- a tanulmányút munkanyelvét legalább középfokon (B2-es szinten) beszéli,
- olyan témát választ, mely közvetlen kapcsolatban áll szakmai tevékenységével, s annak bemutatására is kész,
- vállalja a tanulmányúton szerzett tapasztalatok széles körű terjesztését.

Az elnyerhető támogatás összege

Az elnyerhető támogatás összege országonként változó, a tanulmányút hosszától függően. A támogatás az utazás, biztosítás, szállás, étkezés, helyi közlekedés, adminisztrációs és kommunikációs költségekhez járul hozzá. Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az ösztöndíjnak hozzá kell járulnia a tanulmányút költségeihez.

Pályázati határidő:

2012. október 12. (a 2013. március eleje – 2013. június vége közötti tanulmányutakra)

A további részletekről honlapunkon tájékozódhat: www.tka.hu » **Pályázatok** » **Egész életen át tartó tanulás program** » **Szakértői tanulmányutak**

Pestalozzi program tanár-továbbképzési szemináriumai

A program hálózati rendszerként működik, a tagországok az Európa Tanács projektjeihez kapcsolódó témákban maximum 7 napos szemináriumokat szerveznek, amelyeken a pedagógusok valamennyi tagországból pályázat útján vesznek részt. Ezek a szemináriumok a szakmai tapasztalatszerzés mellett lehetőséget nyújtanak idegen nyelven folyó szakmai munkavégzésre, kapcsolatok kiépítésére, valamint további együttműködések megalapozására is. A meghirdetett továbbképzések az Európa Tanács 47 tagállamában kerülnek megrendezésre.

A Pestalozzi programon való részvétel a 229/2007 (VIII. 31.) kormányrendelet alapján beszámít a pedagógusok számára kötelező, hétévenkénti továbbképzésbe.

A pályázásra jogosultak köre:

Közoktatási intézményekben, tanárképzésben és tanártovábbképzésben dolgozó pedagógusok.

A továbbképzési formában maximum két évente egyszer lehet részt venni.

Pályázati feltételek:

- a pályázó közoktatási intézményben, tanárképzésben vagy tanártovábbképzésben dolgozik, és a továbbképzés szervezője által megadott pályázói célcsoportba tartozik,
- a pályázó a szeminárium munkanyelvén vitaképes, a szakmai munkához szóban és írásban önállóan alkalmazza,
- a pályázó a szeminárium témájáról széles körű szakmai ismeretekkel rendelkezik, a témával nevelő-oktató és/vagy kutató munkája során foglalkozik,
- a pályázó a szemináriumon szerzett ismereteket pedagógiai szaklapban és/vagy a hazai tanártovábbképzésben ismerteti, és a Tempus Közalapítvány, valamint az Európa Tanács és a rendező fél részére írásos beszámolót készít,
- az intézmény vezetője a pályázatot támogatja,
- egy pályázó csak egy szemináriumra jelentkezhet a felsoroltak közül.

A támogatás mértéke:

Az elfogadott pályázók szállás- és étkezési költségeit a fogadó fél fedezi. Az útiköltséget a pályázónak vagy intézményének kell megelőlegeznie, és azt az Európa Tanács a benyújtott beszámoló, útiköltség elszámolás és a kiutazást igazoló csatolt dokumentumok alapján utólag megtéríti.

Pályázati határidő:

A pályázat beadása folyamatos.

További információk:

www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Pestalozzi program](#)

CEEPUS hallgatói és oktatói mobilitási pályázatok

A program lehetővé teszi, hogy a részt vevő országok felsőoktatási intézményei vendégtanárokat fogadjanak, hallgatókat cseréljenek, illetve nyelvi és szakmai kurzusokat, valamint nyári egyetemeket szervezzenek, ezzel is elősegítve a közép-európai értelmiség szakmai kapcsolatainak erősítését és bővítését. A program a CEEPUS tagországok felsőoktatási intézményeinek hálózati együttműködésére épül.

Részt vevő országok köre:

Ausztria, Bulgária, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia, Horvátország, Csehország, Románia, Szerbia, Montenegró, Albánia, Macedónia, Bosznia-Hercegovina, a koszovói Pristinai Egyetem és Moldova.

A pályázásra jogosultak köre:

Államilag elismert felsőoktatási intézmények beiratkozott hallgatói, doktoranduszai és oktatói.

A mobilitási pályázatok általános feltételei:

Hallgatói mobilitás:

- Két lezárt félév
- CEEPUS tagországbeli állampolgárság, illetve Equal Status dokumentumok megléte

Oktatói mobilitás:

- Egyetemi, főiskolai tanári állás
- CEEPUS tagországbeli állampolgárság, illetve Equal Status dokumentumok megléte

Az ösztöndíjak időtartama:

- Alapképzésben részt vevő hallgatók: 3-10 hónap
- Diplomamunkát író alapképzéses hallgatók, PhD és posztgraduális hallgatók: 1-10 hónap
- Hallgatói szakmai kirándulások esetében 3-9 nap
- Oktatók: 5 nap-10 hónap (min. 6 tanítási óra/hét)

A támogatás mértéke:

Az egyes országokba érkező külföldi CEEPUS ösztöndíjasok ösztöndíját az adott fogadó ország fedezi. Ebből következően az ösztöndíjak mértéke országonként változó.

A pályázás menete:

A CEEPUS ösztöndíjra kizárólag elektronikus úton lehet pályázni a www.ceepus.info honlapon keresztül. Az ösztöndíjasok kiválasztását a CEEPUS hálózatban részt vevő intézmények végzik, így az elektronikus pályázat benyújtása előtt mindenképpen konzultáljon az egyeteme, főiskolája CEEPUS koordinátorával (elérhetőségük megtalálható honlapunkon).

Pályázati határidő:

- hálózati mobilitás a 2012/2013-as tanév őszi félévére: 2012. június 15.
- hálózati mobilitás a 2012/2013-as tanév tavaszi félévére: 2012. október 31.
- hálózaton kívüli (freemover) mobilitás a 2012/2013-es tanév tavaszi félévére: 2012. november 30.

További részletes információ megtalálható a www.tka.hu » [Pályázatok](#) » CEEPUS és a www.ceepus.info honlapokon.

Erasmus Mundus

Az Erasmus Mundus program célja, hogy támogassa az európai felsőoktatási intézményeket abban, hogy magas színvonalú képzést nyújtsanak a legkiválóbb hallgatók részére, a világ bármely részéről is érkeznek. Az Európai Bizottság ezért támogatja a felsőoktatási intézmények együttműködését, és ösztöndíjat kínál európai és Európán kívüli hallgatóknak és oktatóknak. Mindezek mellett olyan projekteket is támogat, amelyek növelik az európai felsőoktatás vonzerejét.

Részt vevő országok köre:

- a 27 EU tagállam
- az EU tagjelölt országok (Törökország, Horvátország)
- az EFTA országok (Norvégia, Izland, Liechtenstein)
- nyugat-balkáni országok (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Macedónia, Montenegró, Szerbia)
- a világ összes többi országa (harmadik országok)

A pályázásra jogosultak köre:

- felsőoktatási intézmények
- felsőoktatási intézmény hallgatói, doktoranduszai
- oktatók és kutatók, akik felsőoktatási intézményben tanítanak vagy kutatnak
- egyéb szervezetek, melyek a felsőoktatás területén működnek (csak az európai felsőoktatási térség vonzerejének növelését célzó alprogramban)

Támogatható tevékenységek:

- Partnerségek
- Erasmus típusú együttműködési program európai és harmadik országbeli felsőoktatási intézmények között, ösztöndíjak európai és harmadik országbeli hallgatóknak, doktoranduszoknak, oktatóknak.

- Az európai felsőoktatás vonzerejének növelése

Az európai felsőoktatás hozzáférhetőségének javítása, információs és kommunikációs eszközök kifejlesztése, disszemináció, elemzések készítése, információs kampányok szervezése.

Várható pályázati határidők 2013-ban: április 30.

A pályázat menete:

Az Erasmus Mundus pályázatok centralizáltak, így az Európai Bizottsághoz kell benyújtani őket elektronikus és postai úton. Egy elektronikus másolati példányt a Tempus Közalapítványhoz is el kell juttatni.

FONTOS:

A 2013-as évre vonatkozó pályázati felhívást az Európai Bizottság még nem jelentette meg, erre várhatóan 2012 telén kerül sor. A pályázat feltételei ezért változhatnak. Az Erasmus Mundus program pályázati útmutatóját és további részleteket a Tempus Közalapítvány és az Európai Bizottság honlapján (www.erasmusmundus.hu, www.ec.europa.eu/mundus; www.eacea.ec.europa.eu) talál.

További információk:

Tempus Közalapítvány, www.tka.hu » [Pályázatok](#) » [Erasmus Mundus](#)

A Tempus program egyike azoknak az európai uniós programoknak, amelyeket azért hoztak létre, hogy az ún. partnerországokban támogassák a szociális és gazdasági reformtörekvéseket. A Tempus program kifejezetten a felsőoktatási rendszerek fejlesztését támogatja.

A Tempus IV mindenekelőtt az olyan együttműködések kialakítását kívánja elősegíteni, amelyek modernizálni kívánják a partnerországok felsőoktatását, és összhangban állnak az Európai Unió Európa 2020-as stratégiájával és a bolognai folyamattal. Ezen túlmenően a IV szakasz célja:

- a felsőoktatás minőségének javítása a partnerországokban,
- a felsőoktatási intézmények fejlesztése, különös tekintettel a nemzetközi együttműködések és a modernizációs folyamathoz szükséges kapacitások fejlesztésére, valamint a munkaerő-piaci és a társadalmi kapcsolatok kiépítésének elősegítésére,
- az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése,
- a kultúrák és a népek közti különbségek elfogadásának és a párbeszédnek az elősegítése a partnerországok és az EU között.

Részt vevő országok köre:

- Az Európai Unió 27 tagállama
- Kedvezményezett (partner) országok:

Nyugat-balkán országok: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Szerbia, Koszovó

Kelet-európai, észak-afrikai és közel-keleti országok: Algéria, Azerbajdzsán, Egyiptom, Fehéroroszország, Grúzia, Jordánia, Libanon, Líbia, Marokkó, Moldova, Oroszország, Örményország, Palesztin Nemzeti Hatóság, Szíria, Tunézia, Ukrajna.

Közép-ázsiai országok: Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán.

Önköltségi alapon részt vevő országok:

Az EU tagjelölt országok: Horvátország, Törökország, Macedónia
EFTA/EGT országok: Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc

A pályázásra jogosultak köre:

- felsőoktatási intézmények
- az európai felsőoktatást népszerűsítő, fejlesztő vagy az Európán belüli, illetve a nemzetközi együttműködésekben érdekelt felsőoktatási intézmények hálózatai, szervezetei, szövetségei
- állami vagy közintézmények (a felsőoktatáshoz kapcsolódó minisztériumok, országos vagy regionális szervezetek)
- országos vagy nemzetközi rektori, oktatói és hallgatói szervezetek
- állami vagy magánvállalatok
- kereskedelmi, szakmai kamarák vagy más szakmai szervezetek
- civil szervezetek
- társadalmi partnerek és képzési szervezetek
- állami vagy közintézmények (a felsőoktatáshoz kapcsolódó minisztériumok, országos vagy regionális szervezetek)
- Egyéni szakértők is részt vehetnek az együttműködésekben, ha bevonásuk indokolt és az összes partner intézmény számára segítséget jelent a projekt céljainak megvalósításában.

Támogatható tevékenységek:

- **Joint Project – Közös projekt**

A JP projektek képezik a Tempus program alapját, amelyben intézményközi együttműködések támogatására pályázhatnak meghatározott intézménycsoportok, ún. intézményi konzorciumok. A közös projektek lehetőséget adnak arra, hogy az európai uniós felsőoktatási intézmények átadják tudásukat a partnerországok intézményeinek.

- **Structural Measures – Strukturális tevékenységek**

Az SM keretében olyan projektekkel lehet pályázni, amelyek támogatják a felsőoktatási rendszerek struktúrájának reformját és stratégiai fejlesztését.

Pályázati feltételek:

Pályázó konzorciumokat az alábbiak szerint kell összeállítani:

- Nemzeti projektek esetében
  - legalább három felsőoktatási intézmény, három különböző EU tagállamból
  - legalább három felsőoktatási intézmény a partnerországból (Koszovó és Montenegró esetében elegendő egy felsőoktatási intézmény).
- Több partnerország részvételével megvalósuló projektek esetében
  - legalább három felsőoktatási intézmény, három különböző EU tagállamból
  - legalább két felsőoktatási intézmény minden, a konzorciumban részt vevő partnerországból.
- A strukturális projektekben minden esetben részt kell venniük az adott partnerországok oktatási minisztériumainak.

Prioritások:

- **Tantervi reform:** Háromciklusú képzési rendszer bevezetése. Modernizáció. ECTS és a fokozatok elismerése.
- **Intézményirányítási reform:** Intézményvezetés. Hallgatói szolgáltatások. Minőségbiztosítás bevezetése. Intézményi és pénzügyi autonómia. Egyenlő és átlátható hozzáférés a felsőoktatáshoz. Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése.
- **Felsőoktatás és társadalom:** Vállalati kapcsolatok fejlesztése. Tanárképzés. Továbbképzések a közsféra számára. Egész életen át tartó tanulás. Képesítési keretrendszer.

A pályázatoknak összhangban kell lenniük a partnerország által meghatározott nemzeti prioritásokkal is.

A támogatás mértéke:

Minden projekt maximum 3 éves időtartamra kaphat támogatást minimum 500 000, maximum 1 500 000 euró nagyságrendben. Az Európai Unió támogatáspolitikája általános elveinek megfelelően a projektek társfinanszírozás keretében valósulnak meg, ezért a költségvetés maximum 95 százalékát adhatja az elnyert támogatás.

A pályázat menete:

A Tempus pályázatok centralizáltak, így az Európai Bizottsághoz kell benyújtani őket elektronikus úton. Egy elektronikus másolati példányt a Tempus Közalapítványhoz is el kell juttatni.

FONTOS:

A 2013-as évre vonatkozó pályázati felhívást az Európai Bizottság még nem jelentette meg, erre várhatóan 2012 őszén kerül sor. A pályázat feltételei ezért változhatnak. Az aktuális pályázati felhívásról naprakész információt és további részleteket a Tempus Közalapítvány és az Európai Bizottság honlapján (www.tka.hu, www.ec.europa.eu/tempus) talál.

További információk:

Tempus Közalapítvány, www.tka.hu » Pályázatok » Tempus

A program célja:

Az Európai Bizottság programjának az a szerepe, hogy igazi kapocs legyen a polgárok és az Unió között. A polgárok aktív részvétele Európa közös építésében elengedhetetlenül szükséges. A program ennek érdekében támogatja különböző országok polgárainak és szervezeteinek együttműködését, hogy találkozzanak, közösen cselekedjenek, és együtt alakítsák ki saját elképzelésüket egy nemzeteken túlmutató, de a sokszínűséget tiszteletben tartó európai környezetről.

Részt vevő országok köre:

az Európai Unió 27 tagállama, Horvátország, Albánia és Macedónia.

A program állandó témái:

- Az Európai Unió jövője és alapvető értékei
- Aktív európai polgárság: részvétel és demokrácia Európában
- Interkulturális párbeszéd
- Jólét Európában: munka, szociális kohézió és fenntartható fejlődés
- Az EU politikák hatása a társadalmakra

2012-es prioritások:

- Az európai állampolgárság és demokrácia elterjesztése, az Európai Unió és értékei iránti elfogadás erősítése.
- Eleget tenni az állampolgárok érdeklődésének az európai politikai ügyek iránt.
- 2012 az aktív időskor európai éve.

A pályázat menete:

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

Elérhetősége:

EACEA – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
Unit P7 – Citizenship
BOUR 00/13
Avenue du Bourget 1
BE-1140 Brussels
http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Testvérvárosi találkozók

Az alprogram célja: A testvérvárosi találkozók célja, hogy összehozza a résztvevő települések polgárait, biztosítva, hogy az önkormányzati együttműködés mellett erős informális, személyes kapcsolatok alakuljanak ki közöttük.

A pályázásra jogosultak köre:

Települések önkormányzata vagy a települések testvérvárosi bizottságai vagy a helyi hatóságokat képviselő egyéb nonprofit szervezetek. Ugyanaz a település évente csak egy támogatásban részesülhet.

Mit támogat a program?

- az európai integráció iránti elkötelezettséget: az Európai Unió alapelveinek, jövőjének és értékeinek megvitatása, az EU demokratikus életében való részvétel megtanulása, tapasztalatcseré az európai integráció konkrét, helyi vagy egyéni szinten tapasztalható előnyeiről, stb.;
- a résztvevők között szövődő barátságot: személyes kapcsolatok kialakulása a testvérvárosok lakói között;
- az aktív részvételt: a helyi közösség bevonása a projekt megtervezésébe és végrehajtásába, a résztvevők aktív szerepvállalása.

A támogatás mértéke:

A támogatás formája átalánydíj, a résztvevők száma és a találkozó időtartama határozza meg. A megítélhető támogatás mértéke minimum 5000 EUR/projekt, maximum 25.000 EUR/projekt lehet.

Pályázati határidők:

2012. június 1. (Projekt kezdete: 2012. október 1. – 2013. június 30.)
2012. szeptember 1. (Projekt kezdete: 2013. január 1. – 2013. szeptember 30.)

Tematikus hálózatok

Az alprogram célja:

A helyi hatóságok gyakran kerülnek szembe olyan új problémákkal, illetve vesznek részt különböző szakpolitikák végrehajtásában, amelyek sok esetben kapcsolódnak európai szinten megvalósuló szakpolitikai fejleményekhez. A települések között kölcsönös érdeklődést kiváltó témákban kialakuló hálózatok fontos eszközök lehetnek, mivel lehetővé teszik a tájékozott eszmecseréket és a bevált, jó gyakorlatok cseréjét. A program ezért támogatja a testvérvárosi kapcsolatok keretében, legalább négy város részvételével megrendezett konferenciákat és műhelymunkákat.

A pályázásra jogosultak köre:

Helyi és regionális, önkormányzatok, helyi hatóságokat képviselő szövetségek, nonprofit szervezetek vagy helyi hatóságokat képviselő jogi státusszal rendelkező testvérvárosi bizottságok.

A konferenciáknak és a műhelymunkáknak:

- összhangban kell lenniük a program célkitűzéseivel,
- legalább négy különböző részt vevő ország (legalább egynek az EU tagállamának kell lennie) négy településéről, összesen legalább 30 személy részvételével,
- részt vevő országok egyikében kell megrendezésre kerülniük,
- egy esemény időtartama maximum 21 nap, és projektenként legalább három esemény tervezése szükséges,
- a projekt teljes időtartama maximum 24 hónap.

A támogatás mértéke:

A támogatást a konferenciák vagy műhelymunkák résztvevőinek napi létszáma alapján számolják ki, illetve ezt kiegészítheti egy átalányösszegű támogatás, amennyiben a projekt keretében kommunikációs eszközöket is készítenek. Koordinációs költségek igénylése is lehetséges. A támogatás min. 10.000 EUR/projekt, maximum 150.000 EUR/projekt.

Pályázati határidő:

2012. szeptember 1. (Projekt kezdete: 2013. január 1. – 2013. május 30.)

Állampolgári projektek

Az alprogram célja:

Ezek a projektek különböző háttérrel rendelkező polgárok számára nyújtanak arra lehetőséget, hogy európai témákban kifejthessék véleményüket, és erről tájékoztassák a helyi döntéshozókat. Az Európai Uniót érintő fontos és aktuális kihívás az európai polgárok és az Európai Unió közötti szakadék áthidalása. Ezzel összefüggésben ez a pályázati típus olyan innovatív módszerek és megközelítések feltárására irányul, amelyek tevékeny európai szintű részvételre serkentik a polgárokat, valamint az európai polgárok és az Európai Unió intézményei közötti párbeszédre ösztönöznek.

Támogatható tevékenységek:

- az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról;
- az állampolgárok mindennapi életét befolyásoló, uniós politikához kapcsolódó ügyekre vonatkozó, a polgárok közötti aktív kapcsolat és eszmecsere előmozdítására alkalmas új módszerek feltárása;
- olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról;
- az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

Pályázati feltételek:

- Civil társadalmi szervezeteknek vagy helyi hatóságnak kell lenniük.
- A támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük.
- A projektben legalább öt országnak kell részt vennie.

- A projektben legalább 200 résztvevőt kell bevonni, és a résztvevők 30%-ának az eseménynek helyet adó országtól eltérő országból kell érkeznie.

Projekt időtartama:

Maximum 12 hónap.

Támogatás mértéke:

A megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 100 000 EUR és 250 000 EUR között lesz.

Pályázati határidő:

2012. június 1.

Kísérő intézkedések

Az alprogram célja:

A kísérő intézkedések célja az alprogram keretében végrehajtott projektek továbbfejlesztése és minőségük javítása; ennek formája lehet például bevált gyakorlatok cseréje, az érintettek tapasztalatainak egymás közötti megosztása, illetve a képzések segítségével új készségek kifejlesztése.

Támogatható tevékenységek:

- Képzési tanfolyamok, amelyek lehetővé teszik, hogy az Európa a polgárokért program potenciális pályázói elmélyítsék a színvonalas projektek működtetésével kapcsolatos tudásukat és ismereteiket;
- Tájékoztató foglalkozások, amelyek az Európa a polgárokért programot vagy annak konkrét pályázati típusait népszerűsítik, és céljuk a program jelenlegi és potenciális érdeklőjei közötti eszmecsere, illetve a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása;
- Olyan platformok létrehozása, amelyek megkönnyítik a partnerek keresését és a kapcsolatteremtést az Európa a polgárokért program jelenlegi és potenciális résztvevői között.

A pályázásra jogosultak köre:

- a helyi hatóságok szövetségei/egyesületei, vagy
- a polgári szerepvállalás terén szakmai ismeretekkel/tapasztalattal rendelkező szervezetek

Pályázati feltételek:

- Legalább két részt vevő ország szükséges hozzá, és az egyiknek uniós tagországnak kell lennie.
- A tevékenység a támogatható országok egyikében kell, hogy megrendezésre kerüljön.
- A projekt maximális időtartama 12 hónap.
- Legalább két eseményt kell tervezni.

A támogatás mértéke:

A megpályázott közösségi támogatás az adott tevékenység elszámolható költségeinek legfeljebb 80%-a lehet. A megítélhető támogatás mértéke minimum 30.000 EUR/projekt, maximum 100.000 EUR/projekt lehet.

Pályázati határidő:

2012. június 1.

Aktív európai emlékezet

Az alprogram a deportálásokhoz kapcsolódó főbb helyszínek és archívumok megőrzésére, valamint a nácizmus és sztálinizmus áldozatairól való megemlékezésre irányul. A polgárok emellett részt vehetnek egyfajta közös visszaemlékezésben is, az Európai Unió ötven évvel ezelőtti kezdeteire, az európai integráció történetére, amely által sikerült megőrizni a békét tagjai között, és együtt gondolkozhatnak a jelen Európájáról, a jövő építése jegyében túllépve a múlton.

A pályázásra jogosultak köre:

A pályázatot jogi státusszal és jogi személyiséggel rendelkező nonprofit szervezetek nyújthatják be: nem kormányzati szervezetek; túlélők egyesületei, az áldozatok családjának egyesületei, emlékhelyek, múzeumok, helyi és regionális hatóságok, szövetségek, általános európai érdekű szövetségek.

További pályázati feltételek

- A pályázó intézménynek az egyik részt vevő országban kell működnie, és rendelkeznie kell a projekt megvalósításához szükséges megfelelő minősítéssel, valamint pénzügyi és működési erőforrásokkal.
- A projektnek meg kell felelnie a program célkitűzéseinek, prioritásainak és horizontális jellemzőinek.
- Projekt időtartama 18 hónap.

Pályázati határidő 2012-ben:

2012. június 1. (Projekt kezdete: 2012. december 1. – 2013. május 31.)

További információk:

Tempus Közalapítvány, www.tka.hu » Pályázatok » Európa a polgárokért

Képzési ajánló

Tavaszi-nyári-őszi képzéseink

A 2012-es tavaszi-nyári-őszi időszakban ismét elindítjuk a felnőttképzési szakemberek, pedagógusok, köztisztviselők számára kifejlesztett, évek óta nagy érdeklődésre számot tartó kurzusainkat.

A résztvevők személyes fejlődését és napi munkavégzését segítő, közismerten magas színvonalú, gyakorlatorientált tréningek a következő témakörökben elérhetőek:

- Projektmenedzsment lépcsről lépésre
- EU angol szaknyelvi képzés
- Hatékony kommunikáció – prezentáció

A résztvevői igényekre válaszolva 2012-ben új kurzusként indítjuk a

- Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás képzést is.

A Tempus Közalapítvány Magyarország egyik legnagyobb pályázta-
tó szervezeteként egyedülálló nemzetközi projektmenedzsment-ta-
paszttal 2000 óta fejleszt, koordinál, és valósít meg képzéseket.
Intézményünk szervezésében eddig már több mint 6000 fő képzése
valósult meg, hazai minősített továbbképzések, országos képzési
programok, illetve nemzetközi együttműködések keretében, köztük
több mint 500 köztisztviselő szerzett nálunk tanúsítványt.

Aktuálisan induló továbbképzésekről bővebb infor-
mációt talál a Tempus Közalapítvány honlapján, a
Képzések menüpont alatt. Amennyiben további kér-
dése merülne fel, örömmel állunk rendelkezésére az
alábbi elérhetőségeken:

Kéthelyi Eszter, e-mail: kepzes@tpf.hu
telefonszám: (+36) 1 237-1320

Várjuk jelentkezését!

TEREMBÉRLÉS

Ha képzéséhez, rendezvényéhez igényes, de kedvező árú helyszínt keres, felhívjuk a figyelmét a Tempus Közalapítvány korszerűen berendezett, kényelmes oktatótermeire, amelyeket továbbképzések, tárgyalások, konferenciák alkalmára bérbe adunk.

Ami miatt érdemes minket választania:

- › Könnyen megközelíthető belvárosi helyszín (a Kálvin térhez és a Boráros térhez közel)
- › Közösségi helység áll rendelkezésre a szünetek eltöltésére, kávéautomatával
- › Klimatizált terem
- › Akadálymentes épület
- › Kedvező bérleti díjak

Terem	Terület	Befogadó képesség	Bérleti díj
Bologna terem	39 m ³	15–20 fő asztallal/ széksorosan	22 500 Ft (AM*) / fél nap 27 500 Ft (AM) / nap
Athén terem	62 m ³	25–30 fő írópados székekkel	25 000 Ft (AM*) / fél nap 35 000 Ft (AM) / nap
Brüsszel terem	100 m ³	80 fő széksorosan	33 000 Ft (AM*) / fél nap 55 000 Ft (AM) / nap

* AM= alanyi adómentes ár

Képek és további részletek a honlapunkon:

www.tka.hu > **Terembérbeadás**

Ha ajánlatunk felkeltette az érdeklődését, szeretettel várjuk személyesen is a helyszín megtekintésére.

Kérdéseit, megkeresését várja:

LÓCSI ANNA

anna.locsi@tpf.hu • telefon: +36 1 237 1300 / 257

vagy

SZABÓ ZSOLT

zsolt.szabo@tpf.hu • telefon: +36 1 236 5050

www.tka.hu

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás, képzés és K+F területén, valamint a magyar oktatási, képzési és K+F rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási, képzési és K+F szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkből adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.